

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**BATI TÜRKÇESİNDE G# ve VGV DEĞİŞMELERİNİN
TABAKA VE TABAKALANMALARI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Gönül SAKA

**Enstitü Ana Bilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı : Yeni Türk Dili**

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Zikri TURAN

HAZİRAN - 2011

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

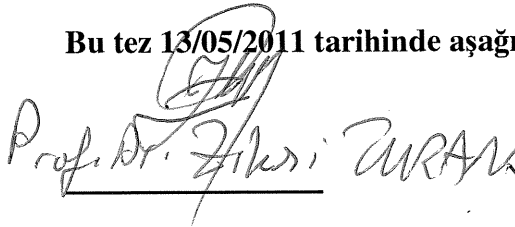
**BATI TÜRKÇESİNDE G# ve VGV DEĞİŞMELERİNİN
TABAKA VE TABAKALANMALARI**

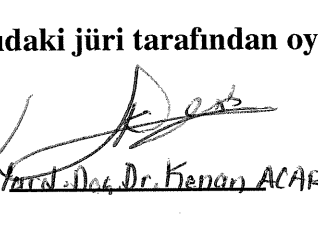
YÜKSEK LİSANS TEZİ

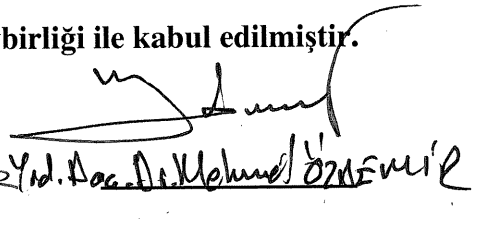
Gönül SAKA

**Enstitü Ana Bilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı : Yeni Türk Dili**

Bu tez 13/05/2011 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oybirliği ile kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Zihni ZURAN

Yrd. Doç. Dr. Kenan ACAR

Yrd. Doç. Dr. Mehmet ÖZDEMİR

Jüri Başkanı

- Kabul
 Red
 Düzeltme

Jüri Üyesi

- Kabul
 Red
 Düzeltme

Jüri Üyesi

- Kabul
 Red
 Düzeltme

BEYAN

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Gönül SAKA

30.06.2011

ÖNSÖZ

10. ve 17. yüzyıllar arasını kapsayan Orta Türkçe döneminde Ortak Türkçeye ait olan şivelerin coğrafi tasnifini gösteren G# değişiminin Eski Anadolu Türkçesinde ile Kıpçak Türkçesindeki durumu ve bu şiveler arasındaki fark/benzerlikle tabaka/tabakalanmalar üzerinde durulmaya değer bulunmuştur.

Çalışma Giriş, Eski Anadolu Türkçesinde G#, VGV Değişmeleri, Kıpçak Türkçesinde G#, VGV Değişmeleri, Değerlendirme ve Sonuç bölümü olmak üzere beş ana bölümden meydana gelmiştir.

Giriş bölümünde, Batı Türkçesi, Batı Türkçesinde G# değişme ve bu değişme hakkında yapılmış izah ve adlandırmalar hakkında bilgi verilmiştir.

Eski Anadolu Türkçesinde G#, VGV Değişmeleri başlığı altında bu döneme ait 36 eser incelenmiş ve örnekler fişlenerek çeşitli özelliklerine göre tasnif edilmiştir. Yine aynı yöntem, Kıpçak Türkçesinde G#, VGV Değişmeleri başlığında da uygulanmış ve bu döneme ait 10 eser incelenip ve örnekler fişlenerek çeşitli özelliklerine göre tasnif edilmiştir.

Değerlendirme ve Sonuç bölümünde, daha önceki bölümlerde tasnifi yapılmış olan örneklerin sayıları tespit edilmiş ve tablo ile sunulmuş sonuca gidilmiştir.

Bu çalışmanın hazırlanmasında vaktini benim için harcayan hocam Prof. Dr. Zikri TURAN'a teşekkürlerimi sunmayı bir borç bilirim. Ayrıca her zaman maddi manevi yanımda olan Arş. Gör. Çiğdem TOPÇU'ya, Arş. Gör. Yasin ŞERİFOĞLU'ya, aileme ve Neval ŞEN'e minnettar olduğumu ifade etmek isterim.

Gönül SAKA

30 Haziran 2011

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR LİSTESİ.....	viii
İŞARETLER LİSTESİ	xi
TABLolar LİSTESİ.....	xii
ÖZET	xiii
SUMMARY	xiv
GİRİŞ	1
1. BÖLÜM: ESKİ ANADOLU TÜRKÇESİNDE G#, VGV DEĞİŞMELERİ	11
1.1. Art Damak G'si (Ġ)	11
1.1.1. Ötümlü	11
1.1.1.1. Ötümlü Olduğu Halde Korunanlar	11
1.1.1.1.1. Tek Heceli Kelimelerde	11
1.1.1.1.2. Çok Heceli Kelimelerde	11
1.1.1.1.3. Eklerde	12
1.1.1.2. Ötümlü Olduğu Halde Eriyenler	12
1.1.1.2.1. Tek Heceli Kelimelerde	12
1.1.1.2.2. Çok Heceli Kelimelerde	12
1.1.1.2.3. Eklerde	19
1.1.1.2.4. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda.....	22
1.1.1.3. Ötümlü Olduğu Halde Sızıcılaşanlar	22
1.1.1.3.1. Tek Heceli Kelimelerde	22
1.1.1.3.2. Çok Heceli Kelimelerde	26
1.1.1.3.3. Eklerde	26
1.1.1.3.4. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda....	27

1.1.1.4. Ötümlü Olduğu Halde Geçişmeye Uğrayanlar	32
1.1.1.4.1. Geçişme Sonucu Dudaklılaşanlar, G#> v#	32
1.1.1.4.1.1. Tek Heceli Kelimelerde	32
1.1.1.4.1.2. Çok Heceli Kelimelerde	33
1.1.1.4.1.3. Eklerde	33
1.1.1.4.1.4. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda	33
1.1.1.4.2. Geçişme Sonucu Yarı Ünlüleşenler, G#> y#	35
1.1.1.4.2.1. Tek Heceli Kelimelerde	35
1.1.1.4.2.2. Çok Heceli Kelimelerde	35
1.1.1.4.2.3. Eklerde	36
1.1.1.4.2.4. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda	36
1.1.1.5. Ötümlü Olduğu Halde Ötümsüzleşenler	36
1.1.2. Ötümsüz	36
1.1.2.1. Ötümsüz Olduğu Halde Korunanlar	36
1.1.2.1.1. Tek Heceli Kelimelerde	36
1.1.2.1.2. Çok Heceli Kelimelerde	40
1.1.2.1.3. Eklerde	44
1.1.2.1.4. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda	45
1.1.2.2. Ötümsüz Olduğu Halde Sızıcılaşanlar	46
1.1.2.2.1. Tek Heceli Kelimelerde	46
1.1.2.2.2. Çok Heceli Kelimelerde	47
1.1.2.2.3. Eklerde	49
1.1.2.2.4. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda ...	50

1.1.2.3. Ötümsüz Olduğu Halde Ötümlüleşenler	50
1.2. Ön Damak G'si (G)	51
1.2.1. Ötümlü	51
1.2.1.1. Ötümlü Olduğu Halde Korunanlar	51
1.2.1.1.1. Tek Heceli Kelimelerde	51
1.2.1.1.2. Çok Heceli Kelimelerde	53
1.2.1.1.3. Eklerde	54
1.2.1.1.4. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda	54
1.2.1.2. Ötümlü Olduğu Halde Eriyenler	58
1.2.1.2.1. Tek Heceli Kelimelerde	59
1.2.1.2.2. Çok Heceli Kelimelerde	59
1.2.1.3. Ötümlü Olduğu Halde Sızıcılaşanlar	62
1.2.1.3.1. Tek Heceli Kelimelerde	62
1.2.1.3.2. Çok Heceli Kelimelerde	62
1.2.1.3.3. Eklerde	63
1.2.1.3.4. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda ...	63
1.2.1.4. Ötümlü Olduğu Halde Geçişmeye Uğrayanlar	63
1.2.1.4.1. Geçişme Sonucu Dudaklılaşanlar	63
1.2.1.4.1.1. Tek Heceli Kelimelerde	63
1.2.1.4.1.2. Çok Heceli Kelimelerde	64
1.2.1.4.1.3. Eklerde	64
1.2.1.4.1.4. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda	64
1.2.1.4.2. Geçişme Sonucu Yarı Ünlüleşenler, G# > y#	65
1.2.1.4.2.1. Tek Heceli Kelimelerde	65

1.2.1.4.2.2. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda	66
1.2.2. Ötümsüz (K)	66
1.2.2.1. Ötümsüz Olduğu Halde Korunanlar	66
1.2.2.1.1. Tek Heceli Kelimelerde	66
1.2.2.1.2. Çok Heceli Kelimelerde	69
1.2.2.1.3. Eklerde	71
1.2.2.1.4. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda	71
1.2.2.2. Ötümsüz Olduğu Halde Sızıcılaşanlar	71
1.2.2.2.1. Tek Heceli Kelimelerde	71
1.2.2.2.2. Çok Heceli Kelimelerde	72
1.2.2.2.3. Eklerde	72
1.2.2.2.4. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda	72
2. BÖLÜM: KIPÇAK TÜRKÇESİNDE G#, VGV DEĞİŞMELERİ	73
2.1. Art Damak G'si (Ġ)	73
2.1.1. Ötümlü	73
2.1.1.1. Ötümlü Olduğu Halde Korunanlar	73
2.1.1.1.1. Tek Heceli Kelimelerde	73
2.1.1.1.2. Çok Heceli Kelimelerde	74
2.1.1.1.3. Eklerde	76
2.1.1.1.4. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda	76
2.1.1.2. Ötümlü Olduğu Halde Eriyenler	81
2.1.1.2.1. Çok Heceli Kelimelerde	81
2.1.1.2.2. Eklerde	84

2.1.1.3. Ötümlü Olduğu Halde Sızıcılaşanlar	85
2.1.1.4. Ötümlü Olduğu Halde Geçişmeye Uğrayanlar	85
2.1.1.4.1. Dudaklılaşanlar, G# > v#	85
2.1.1.4.1.1. Tek Heceli Kelimelerde	85
2.1.1.4.1.2. Çok Heceli Kelimelerde	86
2.1.1.4.1.3. Eklerde	87
2.1.1.4.1.4. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda	87
2.1.1.4.2. Yarı Ünlüleşenler, Ğ# > y#	90
2.1.1.4.2.1. Tek Heceli Kelimelerde	90
2.1.1.4.2.2. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda	90
2.1.1.5. Ötümlü Olduğu Halde Ötümsüzleşenler	91
2.1.1.5.1. Tek Heceli Kelimelerde	91
2.1.1.5.2. Çok Heceli Kelimelerde	91
2.1.1.5.3. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda	92
2.1.2. Ötümsüzler	92
2.1.2.1. Ötümsüz Olduğu Halde Korunanlar	92
2.1.2.1.1. Tek Heceli Kelimelerde	92
2.1.2.1.2. Çok Heceli Kelimelerde	94
2.1.2.1.3. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda	95
2.1.2.2. Ötümsüz Olduğu Halde Eriyenler	96
2.1.2.3. Ötümsüz Olduğu Halde Sızıcılaşanlar	96
2.1.2.3.1. Tek Heceli Kelimelerde	96
2.1.2.3.2. Çok Heceli Kelimelerde	97

2.1.2.3.3. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda ...	97
2.2. Ön Damak G'si (G)	97
2.2.1. Ötümlü	97
2.2.1.1. Ötümlü Olduğu Halde Korunanlar	97
2.2.1.1.1. Tek Heceli Kelimelerde	97
2.2.1.1.2. Çok Heceli Kelimelerde	99
2.2.1.1.3. Eklerde	100
2.2.1.1.4. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda ..	100
2.2.1.2. Ötümlü Olduğu Halde Eriyenler	104
2.2.1.2.1. Çok Heceli Kelimelerde	104
2.2.1.2.2. Eklerde	106
2.2.1.3. Ötümlü Olduğu Halde Sızıcılaşanlar	107
2.2.1.4. Ötümlü Olduğu Halde Geçişmeye Uğrayanlar	107
2.2.1.4.1. Dudaklılaşma	107
2.2.1.4.1.1. Dudaklılaşanlar, G# > v#	107
2.2.1.4.1.1.1. Tek Heceli Kelimelerde	107
2.2.1.4.1.1.2. Çok Heceli Kelimelerde	108
2.2.1.4.1.1.3. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda.....	108
2.2.1.4.1.2. Dudak – Damaklılaşanlar, VGV > VwV ...	109
2.2.1.4.2. Yarı Ünlüleşenler, G# > y#	110
2.2.1.4.2.1. Tek Heceli Kelimelerde	110
2.2.1.4.2.2. Çok Heceli Kelimelerde	110
2.2.1.4.2.3. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda	111

2.2.1.5. Ötümlü Olduğu Halde Ötümsüzleşenler	111
2.2.1.5.1. Tek Heceli Kelimelerde	111
2.2.1.5.2. Çok Heceli Kelimelerde	112
2.2.1.5.3. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda.....	112
2.2.2. Ötümsüz	113
2.2.2.1. Ötümsüz Olduğu Halde Korunanlar	113
2.2.2.1.1. Tek Heceli Kelimelerde	113
2.2.2.1.2. Çok Heceli Kelimelerde	114

ESKİ ANADOLU TÜRKÇESİ METİNLERİNE AİT ÖRNEKLERİN

TABLOLARI	116
KIPÇAK TÜRKÇESİ METİNLERİNE AİT ÖRNEKLERİN TABLOLARI ...	170
DEĞERLENDİRME	183
SONUÇ	201
KAYNAKLAR	218
ÖZGEÇMİŞ	226

KISALTMALAR LİSTESİ

- age.** : Adı geçen eser
bkz. : Bakınız
C. : Cilt
EAT. : Eski Anadolu Türkçesi
S. : Sayı
s. : Sayfa
T. : Türkçe
TDAY. : Türk Dili Araştırmaları Yıllığı – Belleten
TDK. : Türk Dil Kurumu
vb. : ve benzeri
Yay. : Yayımı, yayınları
14.yy.MS. : 14. yy.'da Yazılmış Mülk SuresiÇevirisi Üzerine Dil İncelemesi
BH. : Bahrü'l-Hakâyık
BMU. : Bergamalı Kadri Müyessiretü'l –Ulum
BV. : Baytaratü'l Vazıh
CCK. : Cinânî Cilâü'l-Kulûb
CH. : Cemşîd ü Hurşîd
CS. : Cem Sultan'ın Türkçe Divanı
DH. : Divan-ı Hikmet'ten Seçmeler
DKK. : Dedem Korkudun Kitabı
EZLT. : Ettuhfet-üz-Zekiyye Fil-Lügat-it-Türkiyye
ELK. : El-Kavânînü'l- Külliyye li-zabti'l-Lügati'l-Türkiyye
FN. : Fazilet-name
Füt. : Fütüvvetnâme
GT. : Gülistan Tercümesi
HKHT. : Hazâ Kitâb-ı Hulâsa-i Tıbb,

- HN.** : Hurşîd-nâme
HŞ. : Hüsrev ü Şîrîn
HL. : Hulasa Okçuluk ve Atçılık
İM. : Eski Anadolu Türkçesine İlişkin Bir Metin İslâmînin Mesnevisi
İMS. : İrşadü'l- Mülük ve's-selatin
KE. : Kıssasü'l- Enbiya
KFF. : Kitabü Fi'l Fıkl-ı Bi'l Lisani't- Türkî Üzerine Bir Dil İncelemesi
KG. : Kitâb-ı Gunya
KHŞDH. : Kutb'un Hüsrev ü Şirini ve Dil Hususiyetleri
KİLA. : Kitâb al-idrâk li-lisân al- Atrâk
KY. : Kıssa-i Yusuf
KurT. : 15. yy. Başlarında Yapılmış Kur'an Tercümesi
MG. : Münyetü'l-Guzât
MN. : Mecnû 'Atü'n-Nezâ'ir
MNfs. : Müzekk'n Nüfus
Mev. : Mevlid
Mr.L. : Mirkatü'l-Luga.
Mr.N : Marzuban-name Tercümesi
NHT. : Nazmü'l-Hilâfiyyat Tercümesi
PN : Pend-name
RB. : Revnak-ı Bustan
SN. : Süheyl ü Nev-Bahar
Sry.N. : Sarayname

- ŞH.** : Şeyhî'nin Harnamesi
TA. : Terceme-i Akrabâdin
TİKT. : Tarih-i İbn-i Kesîr Tercümesi
TM. : Tuhfe-i Murâdî.
TMü. : Tuhfetü'l-Mü'min
VG. : Varka ve Gülşah
YED. : Yunus Emre Divanı
YZ. : Yusuf u Zeliha

İŞARETLER LİSTESİ

- * : İşaretli unsurun, tahmini, sınırlı ya da şüpheli olduğunu bildirir.
> ~ < : Gösterdiği yönde gelişmeyi belirtir.
: Bir sesin başında kelime başı, sonunda kelime sonunu gösterir.
/ : Bir ünsüzden sonra gelirse, kök hücresinden sonraki durumunu gösterir.
Ø : Telaffuzu olmayan ancak fonksiyonu ile yer alan bir şekli gösterir.
K : 'Ünsüz' teriminin formüllerdeki ifadesidir.
V : 'Ünlü' teriminin formüllerdeki ifadesidir.

TEMEL SESLERİN İŞARETLERİ

- G : g, ğ
K : k, k̇

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: $G\# > \emptyset$, Erime

Tablo 2: $G\#$: $G\#$

Tablo 3: $G\# > \xi\#$, Sızıcılaşıma

Tablo 4: $G\# > v\#$, Sızıcılaşıma ile Birlikte Dudaklılaşıma

Tablo 5: $G\# > w\#$, Damaklılığını Muhafaza Etmesi İle Birlikte Dudaklılaşıma

Tablo 6: $G\# > y\#$, Yarı Ünlüleşme

Tablo 7: $G\# > K\#$, Ötümsüzleşme

Tezin Başlığı: Batı Türkçesinde G#, VGV Değişmelerinin Tabaka ve Tabakalanmaları

Tezin Yazarı: Gönül SAKA

Danışman : Prof. Dr. Zikri TURAN

Kabul Tarihi : 30 Haziran 2011

Sayfa Sayısı : xii (Ön kısım) + 234 (Tez)

Ana Bilim Dalı: Türk Dili ve Edebiyatı

Bilim Dalı: Yeni Türk Dili

Orta Türkçe dönemi, şivelerin ayrışması bakımından önemli bir süreç olduğu gibi özellikle Eski Anadolu Türkçesi şivesi ile yazılmış eserlerin zenginliği bakımından da önemlidir. Şu ana kadar Orta Türkçe, Eski Anadolu Türkçesi ve Kıpçak Türkçesi hakkında yapılmış çalışmaların fazla olması gibi bunun devamının da geleceği bilinen bir gerçektir. Ancak ele almış olduğumuz Batı Türkçesindeki G# ve VGV değişimleri konusunda daha önce yapılmış bir çalışmanın varlığına rastlamamızın teşviki ile, Orta Türkçe dönemindeki şivelerin coğrafi konumunu belirleyen bu önemli değişmelerin durumunu incelemeyi amaç edindik.

Eski Anadolu ve Kıpçak Türkçesine ait eserlerden ulaşılabildiklerimizin indeks bölümlerinden yararlanarak fişleme tekniği ile örneklerin tespitini yaptık ve bu örnekleri, çevre şartlarına göre durumlarını göz önünde bulundurarak tasnif ettik.

Örnekleme yoluyla yayılan ve çevre şartlarına bağlı olarak da farklı seslerin oluşumuna neden olan G# ve VGV değişmelerinin Eski Anadolu Türkçesi ve Kıpçak Türkçesindeki örneklerinin durumlarını karşılaştırarak inceledik. Bunları değerlendirme bölümünde sunarak sonuca vardık.

Anahtar Kelimeler: Eski Anadolu Türkçesi, Kıpçak Türkçesi, 'G' Değişme.

Title of thesis: Western Turkish G #, Level, and bedding changes and VGV

Author of the thesis: Gönül SAKA

Supervisor: Prof. Dr. Zikri TURAN

Date : 30 June 2011
body)

Nu. of pages : XII (pre text) + 234 (main

Department: Turkish Language and Literature

Subfield : New Turkish Language

Middle Turkish period, accent, as an important process in terms of separation Old Anatolian Turkish accent, especially with the wealth of works written in terms of importance. So far, Intermediate Turkish, Turkish Old Anatolian Turkish and Kipchak made about the continuation of this work is more like a well known fact in the future. TURKISH: G # and the West, however, that we have discussed previously conducted a study on changes in the presence of VGV have never seen with the promotion, during the Middle Turkish dialect that determine the geographic location of the aim to investigate the status of these important changes.

Old Anatolian Turkish language and the works of Kipchak index we succeeded to reach departments have made the determination of the samples and the samples using the tagging technique, according to environmental conditions, taking into consideration the status we have classified.

Sampling and disseminated through the different sounds depending on environmental conditions lead to the formation of the G # and the changes of VGV Kipchak Old Anatolian Turkish and Turkish are studied by comparing the status of samples. Conclusion reached by offering them part of evaluation.

Keywords: Old Anatolian Turkish, Turkish Kipchak, 'G' Change.

GİRİŞ

Orta Türkçe Döneminde Batı Türkçesi

Orta Türkçe, X. ve XVII. yüzyıllar arasındaki Türkçeyi ifade eder. Bu dönem, güneybatı coğrafyasında Eski Anadolu Türkçesi, kuzeybatıda Kıpçak Türkçesi, kuzeyortada Harezmi Türkçesi, ortada Bilinmeyen Orta Asya Türkçesi, doğuda Karahanlı ve Çağatay Türkçesi olmak üzere altı ana şiveden oluşmaktadır.

Bu dönemde Batı Türkçesi, Eski Anadolu Türkçesi ve Kıpçak Türkçesini kapsayan iki şive ile temsil edilir.

Türk dilinin güneybatı sahasında görülen Eski Anadolu Türkçesi, XII. ve XVII. yüzyıllar arasında eser vermiş, Oğuz şivesi temelinde gelişmiş bir Türk yazı dilidir. Gelişmiş bir siyasi zemin ve sosyal hayatın dili olan Eski Anadolu Türkçesi, dönemin diğer şivelere göre dil ve eser açısından önemli bir ayrıcalığa sahip olduğu için Türk Dili tarihi bakımından bir dönüm noktası konumundadır.

XIII. yüzyıla gelinceye kadar Oğuz boyları, Orta Asya Türk devletlerinin siyasi ve sosyal dokusunu oluşturan etnik yapıda önemli bir yer tuttıkları halde, lehçeleri müstakil bir varlık gösterememiştir. Oğuz Türkçesinin bağımsız bir kimliğe ulaşabilmek için geçirdiği tarihi sürecin bir özet halinde gözden geçirilmesi dahi, bu önem ve değeri kendiliğinden ortaya koyacak niteliktedir. (KORKMAZ, 1995)

İkinci dönem ise XIII. yüzyıl sonlarında Oğuzların, Anadolu'da bağımsız bir devlet kurmasıyla birlikte elde ettikleri siyasi, sosyal ve kültürel unsurların ve daimi bir şekilde doğudan gelen Oğuz göçlerinin de etkisiyle oluşan yeni bir Eski Anadolu Türkçesinden ibarettir. Ancak bu dönemde Eski Anadolu Türkçesi tam bir yazı diline sahip olamamıştır. Bunun nedeni ise büyük medeniyete sahip Büyük Selçuklu ve Anadolu Selçuklu devletlerinde İslam medeniyetinin ortak dili Arapçanın bilim dili olarak benimsenmiş, edebiyat dili olarak da Farsçanın kabul edilmiş olmasıdır. Böylece Oğuz şivesine dayalı bağımsız bir Türk yazı dili henüz oluşacak mahal bulamamıştır. Daha sonraları Türkçe, Selçuklu devletinin güçsüzleşmesiyle ve Anadolu Beyliklerinin oluşumuyla bağımsız bir Türk yazı diline ulaşma sürecine

girmiştir. Artık bu dönemde Eski Anadolu Türkçesi, şahsiyet ve eserleri bakımından zengin bir konuma erişmiştir.

Türk yazı dili tarihi açısından da Eski Anadolu Türkçesi bu dönemde ortak yazı dili olan Hakaniye Türkçesi yani Doğu Türkçesinden tamamen ayrılmış ve Batı Türkçesinin oluşma süreci başlamıştır.

Eski Anadolu Türkçesi, Orta Türkçe döneminin en önemli temayülleri olan sızıcılaşma, ötümlüleşme ve yuvarlaklaşmada en ileri safhalara ulaşmış ve dönemin ses değişmelerini en belirgin şekilde gösteren şive konumunu almıştır.

Orta Türkçe döneminde batı şivesinin kuzeyini temsil eden Kıpçak Türkçesi, Karadeniz'in kuzeyine ve doğu Avrupa'ya yerleşmiş Kuman'ların zayıflayarak yerlerini doğudan gelen yeni bir Türk kavmi olan Kıpçaklara bırakmasıyla Kuman ve Kıpçakların oluşturduğu bir şive olarak meydana gelmiştir. XII. yüzyıldan itibaren Kuman ve Kıpçak adları aynı halkı göstermiştir.

'Kıpçaklar çok geniş bir alanı işgal ettikleri halde, bir siyasi birlik olarak ortaya çıkamamışlardır. Zamanla birleşerek çok müessir akınlar yapan Kıpçak kavimleri bir idare bir merkez altında toplanamamışlardır. Orta Asyadan Tuna bölgelerine kadar yayılan Kıpçakların Orta Asyadaki hakimiyeti Cengiz'e kadar devam edebildiği gibi, yayıldıkları ve hakim oldukları diğer bölgelerdeki hükümlerliklerine da Moğol akınları son vermiştir.

Kıpçaklar, kendi hakimiyetlerine son veren Moğol imparatorluğunda önemli mevkiler elde ettikleri gibi, günümüze kadar gelen Kıpçak Türkçesi eserlerinin çoğunun yazılmış olduğu Mısır'da da Memluk sultanlığında pek önemli rolleri vardır. Kıpçaklar kavim olarak çok yayılmışlar ve dağılmışlar, Mısır'a kadar ilerlemişlerdir. Zaruret zamanlarında temayüz edip yükselenler kumandanlık ve hatta sultanlık mevkilerine kadar çıkmışlardır.

Mısır'da hakim Kıpçak Türk kavminin yanında, yine bir Türk kavmi olan Türkmenlerin yeri de önemlidir. Zira Selçuklular ve Eyyübiler devrinde Irak, Suriye ve Mısır'da Kıpçaklarla beraber kalabalık Oğuz-Türkmen boyları da yerleşmiştir.

Kıpçak şivesi, karakteristik dil özelliklerini muhafaza etmesine rağmen, tarihi kader birliği dolayısıyla Kıpçak ve Oğuzların uzun zaman beraber bulunmaları nedeniyle verdikleri eserlerde bazı ses özelliklerinin hangi şiveye ait oldukları konusunda tereddütlerin olmasına da sebep olmuştur.

Gerçekten bu kavimlerin tarihi seyri de bu karışıklığın bir realite olduğunu göstermektedir. Kaşgarlı çok zaman Oğuz ve Kıpçak Türkçesini birlikte zikretmiştir. Anlaşıyor ki, o zaman bu lehçeler birbirinden pek farklı özellikler taşıyordu. Zamanla Oğuzlara dahil olan Türkmenlerin güneye, Kıpçakların kuzeye göç ederek yerleşmeleri bu iki lehçede tabiatıyla bazı farklar husule getirmiştir. Sonra tekrar, bu devir dil yadigarlarında Kıpçak Türkçesi ve Türkmençe kelime ve özelliklerin kesin olarak ayırt edilmesinde bazı güçlükler ortaya çıkarmıştır.’ (KARAMANLIOĞLU, 1994)

V G V ve G # Değişme Bakımından Batı Türkçesi¹

Orta Türkçe döneminde en önemli üç temayülden biri olan sızıcılaşmaya ait d/>y/ ve G# değişmesi Orta Türkçe döneminin en önemli ses değişmeleridir.

d/>y/ değişmesi geçiren şiveler ‘Ortak Türkçe’ kavramının meydana gelmesine sebep olmuşlardır. G# değişme ise; meydana gelen bu ortaklığın en uç ayrılıklarını oluşturarak, şivelerin coğrafi konumlarını belirleyen önemli ses değişmesi durumundadır.

Orta Türkçedeki G# değişmesi, Doğu Türkçesindeki ötümsüzleşmeye karşılık olarak Eski Anadolu Türkçesinde erime, Kıpçak Türkçesinde dudaklılaşma temayülü göstermektedir.

Eski Anadolu Türkçesinde

G# > Ø #, erime: arıg > aru (SN. s.587) çerig > çeri (YZ. s.315)

açığ < acı (Kur.T. s.1) kiçig > kiçi (HŞ. s.86)

kuduğ >> kuyu (DKK. s.363)

---

¹ Zikri TURAN’ın ‘Orta Türkçenin Mukayeseli Grameri’ ders notları esas alınmıştır.

Çok heceli kelimelerde G# erime temayülü göstermektedir. Bu değişme bir geçişme olayıdır ve sızıcılaştıran ses kelime sonunda dayanıksız hale gelir, nicelik-nitelik değerlerini yitirerek erimiş olur.

ğ # > ğ # , sızıcılaştırma²: bağ > bağ (İM. s.320)   tağ > tağ (CCK. s.411)

ğ # > ğ # , v # , sızıcılaştırma, sızıcılaştırma-dudaklılaştırma: oğ- > oğ-, ov- (TA. s.846)

g # ≥ g # , v # , korunma, sızıcılaştırma-dudaklılaştırma: ög- ≥ ög-, öv- (KY. s.400) (Mr.L. s.531)

g # : g # , korunma: eg- : eg- (TİKT. s.555)

Eski Anadolu Türkçesinde tek heceli kelimelerde G# değişmesine bakıldığında ses olaylarına bağlı olarak çeşitli seslerin oluştuğu ve buna bağlı olarak tabaka ve tabakalaşmaların meydana geldiği aşikâr görünmektedir.

Tek heceli kelimelerde arka damak ötümlü ünsüzü sızıcılaştırmaya uğrarken ön damak ötümlüsü korunma temayülü göstermiştir. Ancak arka damak ötümlü ünsüzünün yanındaki ünlü yuvarlak ise bu durumda ya sızıcılaştırmaya uğramış (ğ), ya da sızıcılaştırmanın yanında bir de dudaklılaştırmaya (v) uğramıştır. G# değişme sonucu oluşan bu iki ses iki ayrı tabakayı gösterir ki, aynı metinlerde geçtiğine de rastlanmıştır. Ve bu bir tabakalaşmayı oluşturmaktadır.

Arka damak ötümlü ünsüzünün bu durumuna karşılık ve yandaş olarak ön damak ötümlü ünsüzünün yanındaki ünlü de eğer yuvarlak ise korunma ve sızıcılaştırma ile birlikte dudaklılaştırma (g # ≥ g # , v #) örneklerinin olduğu görülmüştür. Bunlardan çıkarılan neticeye göre arka damak ötümlü ünsüzü hem sızıcılaştırma hem de sızıcılaştırma-dudaklılaştırma örnekleri gösterirken ön damak ötümlü ünsüzü ise korunma ve sızıcılaştırma-dudaklılaştırma örnekleri göstermiştir. Böylece geçiş evresi olan (ög- > oğ- > öv-) ‘ğ’ sesine rastlanmaması ‘ög-’ ve ‘öv-’ kelimelerindeki sesler bunların ayrı tabakalar olduğunu göstermektedir.

---

² Orta Türkçe Dönemine kadar ‘ğ olarak değerlendirdiğimiz arka damak ötümlü ünsüzü, Uşum ağzında hem kelime içinde hem de kelime sonu itibarıyla daima sızıcıdır. Kalın ünlü dizisine sahip kelimelerin bu ünsüzünün, Orta Türkçe dönemi metinlerindeki sızıcılık-patlayıcılık durumunu, imlâsından dolayı tam olarak tayin edemememize karşılık, Uşum ağzında sızıcılaştırmasının istisnasız olduğunu görüyoruz. (TURAN, 2006, s.35.) Bu sesin günümüz ağız özelliklerindeki konumu Orta Türkçe döneminde sızıcılaştırma olduğunun bir kanıtı durumundadır.

Yine tek heceli kelimelerde ön damak ötümlü ünsüzünün düz ünlülü bir kelimeye korunma temayülü göstermiş olması (eg- : eg-), sızıcılışma ile birlikte meydana gelen dudaklılaşma örneklerinin (ög- > öv-) Kıpçak Türkçesinden ödünçleme olmasından kaynaklandığı görüşünden ziyade, ‘g’ sesinin yanında bulunan yuvarlak ünlünün tesiri olduğunu açık bir şekilde göstermektedir.

V ğ V > V ğ V, sızıcılışma: kığılcım > kığılcım (MN. s.80)

boğun > boğun (TA. s.536)

V g V : V g V, korunma : begen- : begen- (CCK. s.286)

gögüs : gögüs (HKHT. s.336)

ögüt : ögüt (VG. s.453)

İki ünlü arasındaki arka damak ötümlü ünsüzünde sızıcılışma olurken, ön damak ötümlü ünsüzünde korunma görülmektedir.

V ğ V > V v V, sızıcılışma-dudaklılaşma: tağuk > tavuk (KG. s.858)

soğuk > sovuk (İM. s.363)

tuğak > duvak (SN. s.642)

V g V > V v V, sızıcılışma-dudaklılaşma: ögün- > övün- (Mr.L. s.531)

gügeç > güveç (Mr.L. s.498)

İki ünlü arasındaki ‘g’ yanında bulunan yuvarlak ünlünün tesiri ile sızıcılışma-dudaklılaşmanın meydana geldiği örnekler görülmüştür. Hem arka damak, hem ön damak ötümlü ünsüzü için de aynı sonuca rastlanmıştır. Ancak ikisi arasındaki fark, arka damak ötümlü ünsüzünde hem sızıcılışma hem de sızıcılışma-dudaklılaşma (soğuk > soğuk, sovuk) örnekleri görülürken, ön damak ötümlü ünsüzünde korunma ve sızıcılışma-dudaklılaşma örneklerine rastlanmıştır. Ön damak ötümlü ünsüzü tek heceli kelimelerdeki sızıcılışmama tutumunu iki ünlü arasında da korumaktadır.

Kıpçak Türkçesinde

G# > w #, v#, Ø#, sızıcılışma: arıĝ ≥ arı (KİLA. s.5)

tamuğ > tamuv (KİLA. s.97)

Kıpçak Türkçesinde çok heceli kelime sonunda ‘G’ değişme, sızıcılışma-dudaklılaşma olarak temayül göstermiştir. Ancak bunun yanında erime örneklerine de rastlanmıştır ki bunlar Oğuz Türkçesinin tesirini göstermektedir.

G# > w #, v #, dudaklılaşma: tağ > tav (EZLT. s.253)

ög- > öv- (EZLT. s.227)

oğ- > ov- (EZLT. s.224)

Kıpçak Türkçesinin Eski Anadolu Türkçesinden farkı, tek heceli kelimeler ile çok heceli kelimelerin ikisinde de G# değişmesinin sızıcılışma-dudaklılaşmaya gitme yönünde bir tutum sergilemesidir. Eski Anadolu Türkçesinde ise çok hecelilerde ayrı, tek hecelilerde ayrı bir temayül sözkonusudur. Oğuz Türkçesinin temayülü erime olmasına rağmen tek hecelilerde sızıcılışma ve korunma olmuştur. Kıpçak Türkçesi ise çok hecelilerde de tek hecelilerde de sızıcılışma-dudaklılaşma yönünde meydana gelmiştir.

V ğ V > V v V dudaklılaşma: buzağ > buzavu (KİLA. s.24)

boğun > bovun (EZLT. s.155)

ağır > avur ((EZLT. s.144)

ağız > avuz (EZLT. s.144)

V g V > V v V, V w V, dudaklılaşma: küdegü > küyev (EZLT. s.215)

ünegü > ünewü (KİLA s.115)

İki ünlü arasında ‘G’ değişmeye bakıldığında, Kıpçak Türkçesinde arka damak veya ön damak ötümlü ünsüzü, yuvarlak ünlülü veya düz ünlülü gibi hiçbir çevre şartı gözetmeksizin sızıcılışma-dudaklılaşma temayülü görülmüştür. Eski Anadolu Türkçesinde ise bu dudaklılaşma ‘G’ sesinin yanında yuvarlak ünlü bulunan durumlarda meydana gelmektedir.

Kıpçak Türkçesi tek heceli, çok heceli kelime sonunda, iki ünlü arasında ve herhangi bir çevre aramadan sızıcılışma-dudaklılaşma temayülü göstermiştir. Bunun yanında

Kıpçak Türkçesi eserlerinde karşılaşılan erime örnekleri Oğuz Türkçesi tesirinin bir göstergesidir.

G# Değişmesindeki Ses Hadiselerinin Terminoloji Bakımından Durumu³

G # değişmede, sızıcılaşma, dudaklılaşma, erime ses olayları görülür.

Ses olayı, seslerin nitelik ve niceliklerine bağlı olarak oluşan olaylara denir.

Ses değişmesi, seslerin nitelik ve niceliklerine bağlı olarak meydana gelen değişmelerin kalıcı hale gelmesidir.

Geçişme, bir sesin, teşekkül yeri farklı olan başka bir sese değişmesinde birden fazla boğumlanma süreci geçirmesi olayıdır.

G# değişmesindeki ses hadiselerinin daha iyi anlaşılması bakımından verdiğimiz bu bilgiler doğrultusunda G# geçişmesinin evrelerini inceleyebiliriz.

G# > ğ (sızıcılaşma) > w # (dudaklılaşma) > v #

G# > ğ (sızıcılaşma) > Ø (erime)

1. Sızıcılaşma, patlayıcı bir sesin sızıcı hale gelmesidir.⁴ Tuna (1986) bu ses hadisesini ‘süreklileşme’ şeklinde adlandırmışlardır.

2. Dudaklılaşma, bir sesin dudaklılık niteliğini kazanmasıdır.

3. Erime, bir ünlünün kendisinden sonra gelen bir ünsüzü kendi açıklığında boğumlamaya çalışırken, kendinden sonraki ünsüzün niteliğini kaybederek kendinden önceki ünlünün nicelik değerini arttırmasıyla meydana gelen bir ses olayıdır. Erime, düşme, yutulma terim ve izahları çeşitli gramerciler⁵ tarafından ele alınmış fakat tam olarak birbirinden ayırt edilememişlerdir.

Yutulma, ses cihazımızın; kendisinden sonra gelen diğer sesle açıklığı, ya içinde eriyemeyeceği kadar çok az olmasından (ünsüz), ya da çok fazla olmasından (ünlü)

³ Osman Nedim TUNA'nın ‘Türk Dil Bilgisi Ders Notları’ (Malatya, 1986) kitabı esas alınmıştır.

⁴ Zikri TURAN, ‘Fonetik Ders Notları’ Sakarya, 2004.

⁵ Erime örnekleri için şu terimleri kullanmışlardır. Ses düşmesi; (Kaya BİLGEGİL, 1964, s.301), (Tahsin BANGUOĞLU, 2000, s.58-59), (Nuri YÜCE ‘Mukaddimet’ül Edep’ s.23), (Günay KARAAĞAÇ, 2010, s.73-74). Aşınma; (Tahir Nejat GENCAN, 2001, s.62). Ünsüz yitimi; (Ömer DEMİRCAN, 2001, s.91-92).

ötürü; önceki sesle bir sonraki sesin açıklık dereceleri arasında aniden yükselen açı içinde yok ettiği sesleri göstermektedirler. ‘Düşme’ ise, ‘erime’ ye imkan bulamadığı halde kullanıştan kalkan son seslerin hadisesi için sözkonusudur. Çünkü, bu seslerin kaybolma hadisesi, ses cihazımızın faaliyetinin durmasından sonra meydana gelmekle ‘erime’ ve ‘yutulma’ dan farklıdır. (TURAN, 2006)

Tabaka, Tabakalaşma ve Tabakalanma Nedir?

Tabaka, bir diyalekte ait dil özellikleridir.

Tabakalaşma, farklı zamanlara ve/ veya mekanlara ait dil özelliklerinin eş zamanda bir araya gelmesine denir. Örneğin:

+k : +z : +lAr

+m : +n : +Ø

Yukarıdaki her bir morfem ayrı bir tabakayı göstermekte ve aynı diyalekte görülmeleri bir tabakalaşmayı oluşturmaktadır.

EAT.’nin birinci önemine –(y)IsAr, ikinci döneminde –(y)AcAk şekillerinin görülmesi, dilin tercihine bağlı bir ikame değişikliği ifade etmektedir. Bu iki şeklin iki ayrı tabakayı göstermesiyle birlikte her ikisinin de aynı diyalekte bulunduğu bir dönem söz konusudur ve bu da bir tabakalaşmayı meydana getirmiştir.

tap- : hizmet etmek, tap- : bulmak kelimelerinin fonetik dizilişi aynıdır fakat anlam olarak farklıdır ve ayrı coğrafyalara ait birer tabakayı temsil etmektedirler.

alın-an Ø

alın-gan Ø

Üst fonksiyon olarak her ikisi de sıfat fiil kategorisinde olmasına rağmen alt fonksiyonda ayrı görevlere sahiptirler ve morfofonetik değişikliğe bağlı olmuş iki ayrı tabaka durumundadırlar. Biri eski biri yeni şekil olması ve alt fonksiyon olarak ayrışması, her ikisinin de aynı diyalekte bulunması bir tabakalaşmayı oluşturmaktadır.

Tabakalaşmanın yanında bir de tabakalanma vardır. Tabakalaşmada işteşlik varken tabakalanmada ise dönüşlülük, ferdîlik söz konusudur. Bugünkü Azeri Türkçesi, EAT.

tabakasında Erken Azeri Türkçesi ağızı olarak bulunmaktadır. Daha sonra EAT.den ayrılmış ve tabakalanmıştır.

Çalışmanın Önemi

Orta Türkçe dönemi ile ilgili, Eski Türkçeden sonra bu dönemde gelişen altı ana şive ve bu şivelerin karakteristik dil özellikleriyle vermiş oldukları eserler bakımından birçok araştırmacı tarafından çalışma yapılmıştır. X. ve XVII. yüzyıllar arasını kapsayan bu Türk dili tarihi döneminin altı ana şiveden oluşması ve bunların arasında ortaya koyulan eserler bakımından diğer şivelere çok daha zengin olan Eski Anadolu Türkçesinin bulunması bu dönem hakkında yapılacak çalışmaların devam edeceğini kuşkusuz göstermektedir. Bu dönem hakkında daha önce yapılmış olan çalışmalarda G# ve VGV değişmelerinden bahsedilmemiştir. Bu nedenle G# ve VGV değişmelerini incelemeyi uygun gördük.

Çalışmanın Amacı

Eski Anadolu Türkçesi ve Kıpçak şivelerine ait olan ve ulaşabildiğimiz eserlerden istifade ederek yapmış olduğumuz bu çalışmada V G V ve G# değişmesinin Batı Türkçesindeki durumu tespit etmeye çalıştık.

Çalışmanın Metodolojisi

Çalışmada, öncelikle Eski Anadolu Türkçesi ve Kıpçak Türkçesine ait eserler ile ilgili kaynak araştırması yapıldı. Daha önce yapılmış olan çalışmalardan V G V ve G# değişmesi hakkında bilgiler fişlendi, tarihi metinler belirlenerek dizin kısımları tarandı ve fişleme yapıldı. Tespit ettiğimiz örnekler V G V ve G# değişmelerine göre tasnif edildi.

Çalışmada Karşılaşılan Zorluklar

Çalışmada faydalanacağımız eserlerin dizin kısımlarını taramakla yetinmek zorunda kaldık çünkü, böyle yaparak daha çok metin ve örnek üzerinde çalışmış olacağımızı düşündük. Fakat bu yöntem karşımıza, çalışma konusu yapılmış eserlerde çalışanların problemleri malzeme vermesinden kaynaklanan bir zorluğu da çıkarmış oldu.

Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde arka damak ötümlü ünsüzünün tek heceli kelimelerde ve iki ünlü arasındaki durumlarda sızıcılaşmış olması gerekirken, dizinlerde karşılaştığımız okumalarda arka damak ötümlü patlayıcı sesini ifade eden bir imla kullanıldığı görülmüştür. Seslerin aslında sızıcı olduğunu ve fakat dizinlerde patlayıcı olarak verildiğini belli etmek için, bu tip örneklerde (ğ) şeklini kullanmayı uygun gördük.

Karşılaştığımız bir diğer okuma yanlışı ise, ön damak ötümlü ünsüzünde korunma temayülü olmasına rağmen, dört örnekte bunların sızıcı olarak gösterilmesidir.

yiğ: daha iyi, üstün, en iyi. (YED. s.326)

beğ : bey (YED. s.272)

değ- : ulaşmak, erişmek. (YED. s.279), (MNS. s.46)

öğ : akıl, hatır, zihin. (Sry.N. s.235)

yeğın : üstün, kuvvetli. (PN. s.278)

düğün : düğün. (Mev. s.149).

ögeç : iki, üç yaşlarında erkek koyun ve keçi. (PN. s.272).

öğendire : sığır sürmeye yarayan ucu sivri değnek. (Mr. L. s.571).

Bu örnekler ister iki ünlü arasındaki durumda ister kelime sonunda olsun hiçbir şekilde sızıcı olarak okunamaz.

Bütün bunlardan ihtiyatlı olarak istifade ettik ve değerlendirmeyi de ona göre hazırladık.

1. BÖLÜM: ESKİ ANADOLU TÜRKÇESİNDE G#, VGV DEĞİŞMELERİ

1.1. Art Damak G'si (Ġ)

1.1.1. Ötümlü

1.1.1.1. Ötümlü Olduğu Halde Korunanlar

1.1.1.1.1. Tek Heceli Kelimelerde

Eski Anadolu Türkçesinde arka damak ötümlü ünsüzü her daim sızıcılaşmış durumdadır.

1.1.1.1.2. Çok Heceli Kelimelerde

1.1.1.1.2.1. Dar – Düz Ünlülü Kelimelerde

1.1.1.1.2.1.1. İsimlerde

acıġ : öfke, öfkeli, keder, güç, acı, hiddet. (DKK. s.199).

borıġ : boru. (Mr. L. s.569), (Mr. L. s.466).

ısrıġ : bedeni gezen bir ur. (HKHT. s.367).

1.1.1.1.2.2. Geniş – Düz Ünlülü Kelimelerde

1.1.1.1.2.2.1. İsimlerde

otaġ : oda, süslü ve büyük çadır. (FN. s.490), (MN. s.330), (DKK. s.383).

odaġ : oda. (HN. s.487), (YZ. s.370).

otlaġ : mera, çayır. (SN. s.629).

sayaġ : sade yağ, tereyağ. (TM. s.512).

yayaġ : yaya. (VG. s.509).

1.1.1.1.2.3. Dar – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

1.1.1.1.2.3.1. İsimlerde

artuğ : fazla, çok. (YZ. s.299).

aruğ : zayıf, cılız, yorgun, aruk. (KY. s.327), (HN. s.432),

ayruğ : artık, bundan sonra. (SN. s.588).

1.1.1.1.3. Eklerde

1.1.1.1.3.1. Düz Ünlü Dizisinden Sonra Düz Ünlü Gelen Ekler

ağlığ : aydınlık, beyazlık. (HN. s.430).

alığ : gidiş tarzı, giyecek, kıyafet. (HN. s.430).

ağlığ : açlık. (İM. s.295).

ağırlığ : ağırlık. (HKHT.).

susalığ : susuzluk. (İM. s.364).

1.1.1.1.3.3. Yuvarlak Ünlü Dizisinden Sonra Yuvarlak Ünlü Gelen Ekler

đulluđ : kulluk. (İM. s.346).

1.1.1.1.3.4. Yuvarlak Ünlü Dizisinden Sonra Düz Ünlü Gelen Ekler

đaranlıđ : karanlık. (SN. s.618).

đonuđlıđ : ağırlama, misafir. (SN. s.624)

1.1.1.2. Ötümlü Olduğu Halde Eriyenler

1.1.1.2.1. Tek Heceli Kelimelerde

Eski Anadolu Türkçesi'nde tek heceli kelimelerin sonunda erime örneklerine rastlanmamıştır.

1.1.1.2.2. Çok Heceli Kelimelerde

1.1.1.2.2.1. Dar – Düz Ünlü Kelimelerde

1.1.1.2.2.1.1. Düz Ünlü İle Başlayıp Düz Ünlü İle Bitenler

1.1.1.2.2.1.1.1. İsimlerde

arı : saf, temiz, aklanmış. (CH. s.403), (TA. s.479), (HŞ. s.77), (NHT. s.268), (HN. s.431), (TM. s.275), (Kur. T. s.26), (TİKT. s.523), (VG. s.308). (YED. s.269), (BH. s.180), (KG. s.424), (FN. s.28), (KY. s.327), (SN. s.586), (DKK. s.214), (İM. s.299), (KY.1. s.327), (CH. s.403), (YZ. s.299), (TMÜ. s.387), (Mr. L. s.455).

ayrı : ayrı, farklı. (FN. s.39), (HKHT. s.213), (DKK. s.223), (Mr. L. s.459).

assı : fayda, çıkar, kâr. (PN. s.258), (TA. s.486), (CH. s.403), (Mev. s.144), (KY1. s.327), (İM. s.300), (SN. s.587), (KY. s.327), (FN.s.33), (Füt.), (KG. s.434), (.H. s.182), (YED. s.270), (TİKT. s.525), (Kur. T. s.37), (HŞ. s.77), (HN.s.432), (YZ. s.300), (MN. s.307), (14.yy. MS. s.70), (Mr. L. s.457).

acı : **1.** acı. (HKHT.), (TA. s.454), (BH. s.177), (Kur. T. s.1), (TİKT. s.517), (FN. s.4), (İM. s.295), (MN. s.30), (YZ. s.293), (TMÜ. s.381), (MN. s.299), (14.yy. MS. s.63), (Mr.L. s.451). **2.** ağrı. (TMÜ. s.381).

ayı : ayı. (HKHT. s.212), (FN. s.38).

azı : köpek dişlerinden sonra içeriye doğru alt ve üst çenenin iki yanında beşer tane bulunan ve yiyecekleri öğütmeye yarayan dişlerin ortak adı. (HKHT. s.214).

barı : boru, nefesle çalınan bir müzik aleti. (KY1. s.336).

darı : mısır, mısır tanesi. (HKHT. s.274).

ıssı : sıcak. (PN. s.265), (HKHT. s.368), (.A. s.705), (HN. s.466), (RB. s.81), (N.H.T. s.399), (TM. s.395), (KG. s.617), (HŞ. s.83), (.TİKT. s.592), (YED. s.293), (BH. s.225), (SN. s.612), (FN. s.269), (İM. s.334), (Mev. s.154), (KE.), (14.yy. MS. s.112), (MN. s.69).

ıssı : **1.** sahip. (Sry. N. s.230), (Mev. s.154).

ılı : ılık. (HN. s.466).

katı : çok, ziyade, katı, sert. (CH. s.406), (HKHT. s.420), (Füt), (TA. s.737), (NHT. s.431), (TM. s.427), (Kur. T. s.374), (KG. s.660), (HŞ. s.85), (TİKT. s.609), (VG. s.409), (YED. s.297), (BH. s.235), (SN. s.619), (ŞH. s.78), (FN. s.350), (KY. s.377),

(MN.312), (İM. s.341), (Mev. s.155), (CS. s.316), (KY1. s.377), (DKK. s.342), (CCK. s.349), (.Z. s.353), (MN. s.383), (TMÜ. s.462),

(14.yy. MS. s.122), (Mr.L. s.512).

kapı : kapı. (TİKT. s.607), (İM. s.341), (Mr. L. s.510).

karı : yaşlı, ihtiyar. (TA. s.734), (Mr. L. s.511).

karşı : karşı. (HKHT. s.418).

kıyı : yan, nezd, himaye. (Kur. T. s.392), (KE.).

sarı : sarı. (RB. s.96), (FN. s.525), (DKK. s.397), (Mr. L. s.536).

sarı : taraf, yön, cihet. (DH. s.481).

sası : çürük, yavan, tatsız, kokşuş, fena. (DKK. s.398).

satı : satış , alışveriş. (NHT. s.537), (Kur. T. s.506), (YZ. s.380), (TMÜ. s.508).

satıcı : satıcı. (MN. s.423), (Mr. L. s.536).

tamı : cehennem. (İM. s.366).

tarı : duhna.

yassı : yassı. (TA. s.1012).

yarı : yardım. (KY1. s.424), (MN. s.448)

1.1.1.2.2.1.2. Erime Sonrasında Yuvarlaklaşmaya Uğrayanlar

1.1.1.2.2.1.2.1. İsimlerde

alu : alık, aciz. (HN. s.430).

aru : temiz, münezzeh, saf, halis. (HKHT. s.207), (İM. s.300), (DKK. s.215), (HŞ. s.77), (HN. s.432), (BMU. s.93),(NHT. s.270), (TM. s.277), (BH. s.181), (Kur. T. s.33), (TİKT. s.524), (SN. s.587), (MN. s.306).

aru : bal yapan, kanatlı böcek. (KG. s.433), (SN. s.587), (14.yy. MS. s.70).

arku : inatçı, söz dinlemez, iki duvar arasına veya iki direk arasına arkuru (çapraz) konan ağaç. (DKK. s.215).

ayru : ayrı. (DKK. s.223), (TM. s.280), (BH. s.183), (KG. s.444), (SN. s.588),

(İM. s.301), (HKHT. s.213), (FN. s.39), (TA. s.490), (KG. s.444), (TİKT. s.527), (T.A. s.490), (TMÜ. s.390), (MN. s.308), (Mr. L. s.460).

ayu : ayı. (HKHT. s.213), (SN. s.588), (MN. s.309), (Mr. L. s.460).

azu : azı. (HKHT. s.214).

ğamu : tamamı, hepsi. (KG. s.561).

ķamu : hep, bütün, hepsi, herkes. (PN. s.266), (HKHT. s.413), (TA. s.731), (HN. s.475), (BMU. s.98), (KG. s.653), (HŞ. s.85), (TİKT. s.606), (VG. s.404), (BH. s.234), (SN. s.617), (ŞH. s.78), (KY. s.375), (MN. s.311), (İM. s.340), (Mev. s.155), (Sry. N. s.231), (CS. s.315), (KY1. s.375), (DKK. s.331), (CH. s.405), (YZ. s.351), (KE.), (TMÜ. s.460), (14. yy. MS. s.120), (CCK. s.348).

ķapu : kapı. (Füt), (TM.s.424), (Kur. T. s.367), (DKK. s.334), (KY1. s.376),

(BMU. s.98), (NHT. s.428), (İM. s.341), (FN. s.344), (BH. s.235), (TİKT. s.607), (VG. s.406), (KG. s.656), (SN. s.618), (MN. s.312), (KY. s.376), (CS. s.316), (M.N. s.77), (Y.Z. s.352), (T.MÜ. s.460), (K.E.), (M.N. s.381), (14.yy. M.S. s.121), (C.C.K. s.348).

ķarşu : karşı. (HKHT. s.419), (Mr.L. s.510).

ķısu : sıkıntı, eziyet. (ŞH. s.78), (SN. s.622).

saçu : bazı düğün ve şenliklerde ortaya saçılması âdet olan inci, maden, para, şeker.

(HN. s.492), (TMÜ. s.505).

sancu : sancı, buru. (TA. s.870).

sanu : fikir, düşünce, zan. (YED. s.314), (HN. s.494).

saru : sarı. (DKK. s.398), (Kur. T. s.505), (İM. s.360), (KY1. s.406), (RB. s.96),

(NHT. s.536), (TM. s.511), (TİKT. s.653), (VG. s.463), (KG. s.820), (KY. s.406),

(SN. s.633), (TA. s.861), (YZ. s.380), (MN. s.423).

satu : satış, alışveriş. (NHT. s.537), (KG. s.821), (PN. s.274), (YZ. s.380).

sayru : hasta. (Kur. T. s.508), (VG. s.463), (FN. s.526), (Mev. s.163), (CS. s.335), (HŞ. s.89), (CH. s.406), (PN. s.274), (Füt), (TA. s.873), (14.yy. MS. s.150), (MN. s.423), (TMÜ. s.509).

şamı : cehennem. (Füt), (HN. s.502), (Kur. T. s.554), (VG. s.482), (KG. s.853), (TİKT. s.666), (YED. s.319), (BH. s.273), (KY. s.415), (MN. s.347), (İM. s.366), (Sry. N. s.237), (Mev. s.166), (HŞ. s.90), (KY1. s.415), (14.yy. MS. s.157), (YZ. s.390), (TMÜ. s.522), (MN. s.434), (Mr. L. s.547).

şapı : huzur, ön, kat, yan, makam, hizmet, vazife, hürmet, zat. (CS. s.342), (KY1. s.415), (HŞ. s.91), (İM. s.366), (HN. s.505), (CH. s.407), (KY.s.415), (MN. s.347), (ŞH. s.83), (FN. s.575), (Füt), (Kur. T. s.559), (VG. s.482), (YED. s.319), (BH. s.273), (SN. s.638), (YZ. s.391), (TMÜ. s.522), (MN. s.434).

şaru : darı, hububat. (HŞ. s.91), (HN. s.505), (KG. s.857), (SN. s.638).

şartı : tartı, ölçü. (NHT. s.569)

yapu : yapı. (İM. s.375).

yapıcı : usta. (MN. s.447).

yarı : yarım, yarı. (TM. s.568), (KY1. s.424), (TA. s.1012), (14. yy. MS. s.169).

yazu : yazı. (Kur. T. s.644), (İM. s.376), (YED. s.325), (KY. s.424), (TMÜ. s.539).

1.1.1.2.2.2. Geniş – Düz Ünlülü Kelimelerde

1.1.1.2.2.2.1. İsimlerde

ara : ara, mesafe. (HKHT. s.205).

boya : boya. (HKHT. s.249), (TA. s.536), (TM.s.303), (Mr. L. s.467), (CCK. s.292).

çıra : çıra. (İM. s.313).

kışla : kışlak, kışla. (İM. s.344).

oda : oda. (YZ. s.370).

orta : orta. (14. yy. MS. s.143), (TMÜ. s.497).

yama : yama. (FN. s.625),

yaya : yaya, piyade. (NHT. s.606), (Kur. T. s.646), (VG. s.509), (KG. s.914), (T.İ.K.T. s.687), (SN. s.649), (DKK. s.444), (MN. s.449), (YZ. s.460).

ayla : ayıla. (MN. s.356), (İM. s.376), (DKK. s.444).

1.1.1.2.2.3. Dar – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

1.1.1.2.2.3.1. Yuvarlak Ünlü İle Başlayıp Yuvarlak Ünlü İle Bitenler

1.1.1.2.2.3.1.1. İsimlerde

buru : sancı. (HKHT. s.252), (TA. s.546).

du : rehin. (Kur. T. s.181), (KG. s.525), (Mr. L. s.484).

du : berrak, bulanık olmayan. (DKK. s.257).

du : dolu, içi boş olmayan. (DKK. s.273), (Mr. L. s.482).

du : buz yağmuru, dolu. (DKK. s.273)

ku : yoğunluğundan dolayı güç akan, sulu karşıtı. (HKHT. s.432), (Mr. L. s.519).

ku : kuru, suyu ve nemi olmayan. (HKHT. s.438), (TA. s.771), (KY1. s.385), (HN. s.484), (RB. s.88), (NHT. s.451), (TM. s.444), (Kur. T. s.411), (İM. s.347), (FN. s.394), (TİKT. s.618), (KG. s.715), (MN. s.317), (KY. s.385), (DKK. s.362), (MN. s.391), (TMÜ. s.470), (YZ. s.363).

ku : kara, toprak. (SN. s.625), (Mr.L. s.522).

ku : kuyu. (Füt), (NHT. s.451), (Kur. T. s.413), (KG. s.716), (TİKT. s.619), (KY. s.385), (.M. s.347), (CS. S.319), (KY1. s.385), (DKK. s.363), (Mr. L. s.522), (K.E.), (YZ. s.363), (MN. s.392).

ķoru : yasak bōlge, orman parķası. (DKK. s.358).

soru : soru. (İM. s.363), (YZ. s.384).

ķuru : duru, temiz, berrak. (HŞ. s.92), (HN. s.510), (SN. s.641).

ķolu : dolmuş, dolu. (Kur. T. s.579), (BH. s.276), (KY. s.417).

ķolu : buz taneleri. (KY. s.417), (MN. s.112), (TMÜ. s.529), (MN. s.438), (CCK. s.417), (14.yy. MS. s.160), (Mr. L. s.550).

ķoru : doruk, aēaē tepesi. (FN. s.586)

ķuyu : duyu. (İM. s. 370).

ulu : ulu, bōyōk, yōce, yaşlı. (Füt), (TA. s.960), (DKK. s.426), (CH. s.407), (KY1. s.418), (HN. s.512), (NHT. s.583), (TM. s.548), (Kur. T. s.589), (İM. s.370), (FN. s.593), (TİKT. s.676), (BH. s.278), (VG. s.490), (KG. s.873), (SN. s.642), (MN. s.351), (KY. s.418), (Mr. L. s.553), (MN. s.440), (TMÜ. s.531), (KE.), (YZ. s.397), (MN. s.114), (14.yy. MS. s.162).

umu : ümit, arzu. (TMÜ. s.531).

1.1.1.2.2.3.2. Erime Sonrasında Düzleşmeye Uērayanlar

1.1.1.2.2.3.2.1. İsimlerde

dolu : dolu. (HKHT. s.290).

dortu : yaē tortusu. (Mr. L. s.482).

ķoyu : koyu. (HKHT. s.434), (R.B. s.87).

ķuru : kuru. (HKHT. s.437), (BMU. s.99), (TM. s.443), (TİKT. s.618), (BH. s.242), (SN. s.625), (FN. s.393), (MN. s.316), (Mr. L. s.521), (TMÜ. s.469), (MN. s.84).

ķuru : kara toprak. (SN. s.625)

ķuyu : kuyu. (BH. s.242), (VG. s.426), (HKHT. s.440), (MN. s.392).

soru : soru. (Kur. T. s.525), (İM. s.363).

ussı : akıllı. (PN. s.278).

uğrı : hırsız. (PN. s.277).

ulu : ulu. (TİKT. s.676), (BH. s.278), (İM. s.370), (CS. s.345).

tolı : dolu. (BH. s.276)

tırı : duru. (SN. s.641), (Mr. L. s.551).

yori : gidiş, yürüyüş , yol, usul, tarz. (SN. s.652).

1.1.1.2.3. Eklerde

1.1.1.2.3.1. Düz Ünlü Dizisinden Sonra Düz Ünlü Gelen Ekler

acılı : acılı. (Mr. L. s.451).

ashı : asılı. (SN. s.587).

athı : süvari, ata binmiş olan, sipahi. (DKK. s.218).

avlı : avlu, evin veya bir dairenin etrafında duvar ya da çitle çevrili yer. (KG. s.437).

bağlı : bağlı. (HKHT. s.217).

davlı : tavlanmış, tavı olan. (HKHT. s.275).

kanlı : kanlı. (HKHT. s.415).

kınalı : kına ile boyanmış. (DKK. s.349).

tanlı : tanlı, güneş doğarken. (TA. s.937).

1.1.1.2.3.2. Düz Ünlü Dizisinden Sonra Yuvarlak Ünlü Gelen Ekler

adlu : isimli. (İM. s.295), (FN. s.8), (TİKT. s.518), (YZ. s.294), (MN. s.300), (14.yy. MS. s.64), (TMÜ. s.382).

adahlu : adaklı, nişanlı. (DKK. s.200).

ağılı : zehirli. (Mr. L. s.452).

ağırşaklu : yumru. (RB. s.65).

aklu : boyalı. (TMÜ. s.384).

alumlu : alacaklı. (KG. s.518).

analu : anneli. (KG. s.416).

atlu : atlı. (İM. s.301), (FN. s.35), (KG. s.437), (DKK. s.218), (YZ. s.301), (MN. s.307), (Mr. L. s.458).

avratlu : evlenmiş, avratı olan. (KG. s.440).

ayıblu : kusurlu. (KG. s.442).

aslu : aslı. (SN. s.587).

asılı : asılı, asılmış. (TA. s.485).

azılı : azılı, şiddetli. (YZ. s.302).

bağlu : bağlı. (HKHT. s.217), (TA. s.496), (KY1. s.329).

bahtlu : bahtlı. (KY1. s.330), (Mr. L. s.461).

başlu : yaralı. (TMÜ. s.393).

boyalu : boya sürülmüş. (TİKT. s.535).

canlu : canı olan, diri. (TİKT. s.538).

çapaklu : çapaklı. (Mr. L. s.471).

datlu : tatlı. (İM. s.314), (Kur. T. s.137), (MN. s.328), (Mr. L. s.474).

ısıtmalı : sıtma hastalığına yakalanmış. (TA. s.704).

ışıklu : ışıklı. (Mr.L.s.504).

hayırlu : hayırlı. (Mr. L. s.500).

kanatlu : kanatlı. (TMÜ. s.460).

kanlu: kanlı. (HKHT. s.416).

kaplu : kaplanmış, perdeli. (Kur. T. s.367).

kaygulu : tasalı, endişeli. (DKK. s.343), (MN. s.383), (YZ. s.354).

kınlı : kını olan, kınlanmış. (DKK. s.349).

kızlu: kız çocuk sahibi. (DKK. s.353).

paslu : paslı. (Mr. L. s.532).

sarmaşuklu : sarmaşıklı. (TA. s.871).

sırçalı : sırçalı, camlı. (TA. s.892).

tatlı : tatlı. (TİKT. s.668), (BH. s.273), (Kur. T. s.565), (BMU. s.103). (KY1. s.416), (DKK. s.418), (TA. s.938), (İM. s.367), (MN. s.110), (YZ. s.392), (TMÜ. s.523), (MN. s.434).

taşlı : taşlı. (RB. s.99).

yaşlı : nemli. (TMÜ. s.539), (Mr. L. s.560).

yaşlı : yaşlı. (MN. s.448).

yatlı : kötü, fena. (YED. s.325), (BMU. s.104), (DKK. s.443). (TM. s.569), (PN. s.278), (Füt), (Mr. L. s.573).

1.1.1.2.3.3. Yuvarlak Ünlü Dizisinden Sonra Yuvarlak Ünlülü Gelen Ekler

borçlu : borçlu. (MN. s.40).

çamurlu : çamurlu. (Mr. L. s.471).

duzlu : tuzlu. (Mr.L. s.484).

karanlı : kararmış, sevinçsiz, yaşlı. (DKK. s.337).

kutlu : kutlu, mübarek, uğurlu. (DKK. s.363), (YZ. s.363).

odlu : ateşli, parlak. (ŞH. s.81).

udlu : edepli, utangaç. (DKK. s.425).

uslu : akıllı. (HN. s.513), (YZ. s.398).

suçlu : suçlu. (KY. s.410), (TMÜ. s.514), (MN. s.428).

sulu : sulu. (TA. s.908).

tonlu : elbiseli. (MN. s.438).

tuzlu : tuzlu. (TA. s.956).

1.1.1.2.3.4. Yuvarlak Ünlü Dizisinden Sonra Düz Ünlülü Gelen Ekler

çorlu : hasta, illetli. (PN. s.260).

1.1.1.2.4. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda

Erime örneklerine rastlamak mümkün değildir.

1.1.1.3. Ötümlü Olduğu Halde Sızıcılaşanlar

1.1.1.3.1. Tek Heceli Kelimelerde

1.1.1.3.1.1. Dar – Düz Ünlülü Kelimelerde

1.1.1.3.1.1.1. İsimlerde

kığ⁶ : koyun, keçi veya deve pisliği. (HKHT. s.425), (TİKT. s.612), (TA. s.751),

(RB. s.86), (Mr. L. s.571).

1.1.1.3.1.1.2. Fiillerde

sığ - : uymak, sığmak

sığ - : sığmak, yetişmek. (NHT. s.545), (KY1. s.408), (CS. s.336), (MN. s.339),

(KY. s.408), (FN. s.537), (İM. s.362), (TİKT. s.656), (TM. s.517), (14. yy. MS. s.151),

(MN. s.425), (KE.).

---

⁶ Eski Anadolu Türkçesi döneminde 'ğ' ile yazılmış olan iki ünlü arasındaki 'ğ' sesleri açıklık uyumu gereği vğv > vğv sızıcılaşmıştır. Fakat incelenen eserlerin transkripsiyonlu metinlerinde 'ğ' ile gösterilmiştir ve biz bunları 'ğ' ile yazmayı uygun gördük.

yığ -: **1.** yığmak, toplamak, dermek. (TA. s.1018), (MN. s.357), (FN. s.636), (İM. s.376), (KG. s.915), (BH. s.285), (TİKT. s.688), (RB. s.104), (CCK. s.425), (T.MÜ. s.540). **2.** engel olmak, men etmek, esirgemek, yoksun bırakmak. (NHT. s.607), (M.N. s.357), (SN. s.650), (HN. s.523), (KG. s.915), (KE.). **3.** gidermek, ortadan kaldırmak, temin etmek. (KG. s.915), (Füt.)

yığ -: **1.** men etmek, alıkoymak. (Kur. T. s.652), (YED. s.326). **2.** yığmak, toplamak. (DKK. s.450).

1.1.1.3.1.2. Geniş – Düz Ünlülü Kelimelerde

1.1.1.3.1.2.1. İsimlerde

ağ : **1.** ak, beyaz. (YED. s.267), (DKK. s.200), **2.** balık ağı. (Mr. L. s.451).

ağ : ak, beyaz (HKHT.), (SN. s.584), (MN. s.270), (FN. s.9), (İM. s.295), (TİKT. s.518). (BH. s.178)

ağ : **1.** ağ, file (TM. s.263), **2.** örümcek vb. hayvanların salgılarıyla oluşturdukları örgü, ağ. (TA. c.2, s.458). **3.** iplik, tel gibi şeylerden yapılmış kafes biçimindeki örgü. (.S. s.258). **4.** tuzak (İM.s.295), (MN. s.300).

ağ çıkarmak : yasa girmek, yas tutmak. (DKK. s.201).

ağ sakallu : ak sakallı, ihtiyar. (DKK. s.201).

ağ boz atlu : yüksek ak atlı, yürük ak atın sahibi. (DKK. s.201).

ağ alınlı : şerefli, namuslu, mert. (DKK. s.201).

bağ : bağ. (Kur. T. s.57), (DKK. s.224).

bağ : sargı, ip, bent. (DKK. s.224).

bağ : **1.** bir şeyi başka bir şeye veya birçok şeyi topluca birbirine tutturmak için kullanılan ip, sicim, şerit, tel vb. düğümlenebilir nesne. (HKHT. s.216), (CS. s.289), (MN. s.274), (KY. s.329), (İM. s.302), (Füt.), (KG. s.448), (TİKT. s.528), (BH. s.183), (VG. s.313), (FN. s.41), (MN. s.309), (Mr.L. s.460). **2.** bahçe, üzüm ağaçlarının bulunduğu yer. (KG. s.448)

çağ : yaş. (Kur. T. s.118).

çağ : vakit, zaman, sıra, asır, mevsim, devir. (DKK. s.251).

çağ : zaman, vakit, mevsim, devir. (HN. s.442), (MN. s.283), (BH. s.196), (TMÜ. s.405).

dağ : **1.** dağ (TM. s.322), (MN. S.285), (NHT. s.317), (Mr.L. s.474), (KE. s.54). **2.** yara, döğme. (HN. s.445), (KG. s.494).

dağ : dağ. (DKK. s.260).

dağ : yanık yeri ve nişanı, kızgın demirle vurulan nişan. (DKK. s.260).

sağ : hasta veya sakat olmayan, sağlam. (Kur. T. s.496), (DKK. s.393).

sağ : tertemiz, samimi. (Kur. T. s.496).

sağ : sağ yan. (DKK. s.393).

sağ : **1.** sağlam, sağlıklı. (RB. s.95), (HN. s.493), (NHT. s.532), (TA. s.866), (CS. s.334), (MN. s.335), (FN. s.519), (İM. s.359), (KG. s.816), (TİKT. s.651), (VG. s.461), (TMÜ. s.506), (MN. s.421), (Mr. L. S.535), (YZ. s.378). **2.** sağ, yön, solun zıttı. (B.H. s.262), (TM. s.506), (VG. s.461), (TİKT. s.651), (KG. s.816), (İM. s.359), (FN. s.519), (KY. s.405), (KY1 s.405), (NHT. s.532), (TMÜ. s.506), (14. yy. MS. s.148), (Mr. L. s.535), (YZ. s.378). **3.** temiz, saf. (SN. s.632).

tağ : dağ (FN., s.570, YY.) , (BMU., s.103), (RB. s.98), (NHT. s.564), (KY. s.414),

(Füt.), (TA. s.934), (CS. s.341), (SN. s.637), (MN. s.346), (İM. s.366). (KG. s.849), (TMÜ. s.520), (TİKT. s.664), (TM. s.533), (BH. s.272), (MN. s.432), (Mr. L. s.546), (CCK. s.411), (14.yy. MS. s.156), (YZ. s.389), (KE.).

tağ : damga, işaret (KG. s.849).

tağ : dağ. (YED. s.319), (ŞH. s.83), (Kur. T. s.547).

yağ : yağ. (NHT. s.602), (TA. s.1005), (KY1. s.422), (CS. s.347), (MN. s.355), (K.Y. s.422), (FN. s.621), (KG. s.905), (TİKT. s.684), (VG. s.505), (TM. s.563), (BH. s.282), (Mr. L. s.556), (14.yy. MS. s.167).

yağ : yağ. (Kur. T. s.622), (DKK. s.435).

1.1.1.3.1.2.2. Fiillerde

ağ - : 1. yükselmek, yukarı çıkmak. (Kur. T. s.6), (Mev. s.143), (DKK. s.204),

(YED. s.267). 2. kaplamak, bürümek. (Kur. T. s.6).

ağ - : 1. yükselmek, çıkmak. (HN. s.429), (TİKT. s.518), (.G. s.408), (VG. s.300),

(FN. s.9), (SN. s.584), (HŞ. s.77), (MN. s.300), (Mr.L. s.452). 2. aşmak, üzerinden geçmek. (SN. s.584).

sağ - : sağmak. (TM. s.506), (TİKT. s.651), (KG. s.816), (NHT. s.532), (Mr.L. s.535), (MN. s.421).

sağ - : saymak, söylemek, haykırmak. (TİKT. s.651), (HN. s.493).

sağ - : sağmak, parmakla çekip sığamak. (DKK. s.394), (KE.).

yağ - : yağmak. (Kur.T. s.620), (DKK. s.436), (MN. s.122).

yağ - : yağmak, (BH. s.283), (TM. s.564), (TİKT. s.684), (KG. s.905), (İM. s.374),

(FN. s.622), (KY. s.422), (KY1. s.422), (NHT. s.602), (14.yy. MS. s.167), (CCK. s.424), (Mr.L. s.556), (MN. s.446), (TMÜ. s.537), (.Z. s.403).

1.1.1.3.1.3. Dar – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

1.1.1.3.1.3.1. İsimlerde

buğ : buğu, buhar. (TA. s.544).

tuğ : tuğ. (HN. s.508).

tuğ : tuğ, bayrak, sancak. (DKK.s.423).

1.1.1.3.1.4. Geniş – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

1.1.1.3.1.4.1. İsimlerde

boğ : bohça, içine çamaşır ve öteberi konulan büyükçe sargı. (VG. s.327).

çoğ : çok. (TM. s.320), (TİKT. s.543), (İM. s.313), (SN. s.598), (CS. s.295),
(BMU. s.95).

çoğ : çok. (DKK. s.258).

yoğ : yok. (SN. s.652), (İM. s.378), (CS. s.348), (YZ. s.409).

yoğ : yok, hayır. (DKK. s.453)

1.1.1.3.1.4.2. Fiillerde

boğ - : boğmak. (Kur. T. s.97)

boğ - : boğazını sıkarak öldürmek, boğmak. (KG. s.474), (TİKT. s.535), (VG. s.327),
(İM. s.308), (HKHT. s.244), (NHT. s.300), (YZ. s.310), (Mr. L. s.466), (MN. s.318).

doğ - : doğmak. (DKK. s.272), (Kur.T. s.160), (Kur. T. s.573).

doğ - : doğmak. (YED. s.321).

doğ - : **1.** dünyaya gelmek. (T..KT. s.550), (.G. s.511), (FN. s.122), (MN. s.289),
(TA. s.588), (Füt.), (HKHT. s.289), (Mr. L. s.482), (MN. s.334), (KE. s.61).

2. güneş, ay, yıldız, ufuktan yükselerek görünme. (HKHT. s.289), (Füt.),

(N.H.T. s.330). **3.** bahtı, devleti görünmek. (TİKT. s.550), (bkz. toğ-).

toğ - : **1.** doğmak, dünyaya gelmek. (Füt.), (BH. s.276), (VG. s.486), (TİKT. s.672),

(KG. s.865), (İM. s.368), (FN. s.583), (KY. s.417), (MN. s.350), (SN. s.639), (K.Y.1.
s.417), (NHT. s.578), (HN. s.507), (BMU. s.103), (MN. s.111), (14.yy. MS. s.160),
(CCK. s.417), (Mr.L. s.550), (MN. s.437), (TMÜ. s.558), (YZ. s.393). **2.** doğudan
belirmek, gökyüzünde görünmek, güneş doğması, ufuktan yükselmek. (CS. s.343),
(FN. s.583), (KG. s.865), (VG. s.486).

1.1.1.3.2. Çok Heceli Kelimelerde

Sızıcılaşma örneklerine rastlanmamıştır.

1.1.1.3.3. Eklerde

Sızıcılışma örneklerine rastlanmamıştır.

1.1.1.3.4. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda

1.1.1.3.4.1. İki Düz Ünlü Arasında

1.1.1.3.4.1.1. İsimlerde

ağız : ağız. (MN. s.31).

ağaç : ağaç. (MN. s.30), (CCK. s.276), (14.yy. MS. s.64), (MN. s.301), (TMÜ. s.382).

ağıl : ağıl. (Mr.L. s.452), (MN. s.301).

ağır : ağır. (Mr.L. s.452), (MN. s.301), (TMÜ.s.382).

ağız : ağız. (Mr.L. s.452), (14.yy. MS. s.64), (MN. s.301), (TMÜ. s.382).

aşağa : aşağı. (CCK. s.282).

bağır : bağır. (Mr.L. s.461), (MN. s.309), (TMÜ. s.391).

bağarsak : bağırsak. (Mr.L. s.461).

bağarsuk : bağırsak. (Mr.L. s.461).

dağarcık : dağarcık. (Mr.L. s.569).

kıgılcım : kıvılcım. (Mr.L. s.515).

kıgılçım : kıvılcım. (MN. s.80).

kıgırıcı : çağırıcı.(Mr.L. s.515).

kurbağa : kurbağa. (Mr.L. s.521).

sağış : sayı. (14.yy. MS. s.148), (M.N. s.421).

sağır : sağır. (14. yy. MS. s.148).

sığır : sığır. (K.E.), (Mr.L. s.538).

sağış : sayı, hesap. (Mev. s.163).

yağı : düşman. (Mev. s.169).

yađı : dűşman. (MN. s.446).

yağır : hayvanların sırtında hasıl olan yara. (Mr.L. s.572).

1.1.1.3.4.1.2. Fiillerde

ağar - : ağarmak. (Mr. L. s.452), (TMÜ. s.382), (KE.), (CCK. s.276).

çağır - : seslenmek. (KE.), (14.yy. MS. s.84), (MN. s.323), (TMÜ. s.405), (Mr.L. s.470), (CCK. s.297).

çağır - : bağırmak, haykırmak. (Kur. T. s.118).

dağıl - : dağılmak. (MN. s.326).

kığır - : çağırmak. (KE.), (14.yy. MS. s.124), (MN. s.385).

kığır - : bağırmak, çağırmak. (Kur. T. s.388).

sağal - : iyileşmek. (MN. s.421).

sığa - : sıvamak. (KE.), (TMÜ. s.512).

sığın - : sığınmak. (T.MÜ. s.512), (Mr.L. s.538).

tağıl - : dağılmak. (MN. s.432), (TMÜ. s.520), (CCK. s.411), (14. yy. MS. s.106).

yığıl - : toplanmak. (TMÜ. s.540).

1.1.1.3.4.2. Dűz Ünlű İle Ünsűz Arasında

1.1.1.3.4.2.1. İsimlerde

ağrı : ağrı. (CCK. s.276), (Mr.L. s.452), (TA. s.459), (HKHT.), (TMÜ. s.383), (14.yy. MS. s.64).

ağlamsınurak : ağlayarak. (HN. s.429).

bağlı : **1.** bağlı. (14.yy. MS. s.73). **2.** kapalı. (TMÜ. s.391).

yağmur : yağmur. (14.yy. MS. s.167), (Mr.L. s.556), (TA. s.1008).

1.1.1.3.4.2.2. Fiillerde

ağla - : **1.** ağlamak. (TMÜ. s.382), (MN. s.301), (14.yy. MS. s.64), (KE.), (Mr.L. s.453), (CCK. s.276). **2.** avlamak, tuzağa düşürmek. (MN. s.301).

ağna - : yuvarlanmak. (MN. s.301).

ağrı - : ağrımak. (HKHT. s.194).

ağsur - : burun zarlarının gıcıklanması ile solunum kaslarının birdenbire kasılması üzerine ağız ve burundan hızlı, gürültülü soluk boşaltmak, hapşürmek. (Füt.).

bağla - : bağlamak. (MN. s.36).

bağla - : **1.** bağlamak. (14.yy.MS. s.73). (KE.), (CCK. s.284), (KY1. s.329), (TM. s.283), (TA. s.496), (Füt.). **2.** kilitlemek. (HN. s.433).

çağla - : çağlamak. (TMÜ. s.405), (BH. s.196), (KY1. s.340).

dağla - : dağlamak, akan kanı dindirmek veya hasta bölümleri ortadan kaldırmak için vücudun bir yerini kızdırılmış bir metal araçla yakmak. (HKHT. s.272), (TA. s.562).

tağla - : acısı yüreğine işlemek. (TMÜ. s.520).

1.1.1.3.4.3. İki Yuvarlak Ünlü Arasında

1.1.1.3.4.3.1. İsimlerde

boğuk : kısılmış. (HKHT. s.245).

boğun : boğum, saman parçası. (TA. s.536), (TM. s.303).

buğu : buhu, buhar. (14. yy. MS. s.80).

oğul : oğul, evlat. (KE.),

oğul : oğul. (CCK. s.385), (Mr.L. s.528), (TM. s.478), (BH. s.254), (TMÜ.s.491).

soğulcan : solucan. (TA. s.897).

uğur : uğur. (Mr.L. s.552), (MN. s.439).

yoğun : yoğun. (.A. s.1020), (TM. s.575).

1.1.1.3.4.3.2. Fiillerde

boğuzla - : öldürmek. (KE.).

boğul - : boğulmak. (CCK. s.292), (TA. s.536), (TMÜ. s.399).

doğur - : doğurmak. (TM. s.333), (HKHT. s.289), (14.yy. MS. s.90).

soğul - : **1.** suyu çekilmek. (CCK. s.403), (TM. s.520). **2.** soğumak. (TA. s.897).

soğut - : soğutmak. (MN. s.105).

toğur - : doğurmak. (TM. s.543).

yoğur - : yoğurmak. (TA. s.1020), (Füt. s.642), (14. yy. MS. s.172).

1.1.1.3.4.4. Yuvarlak Ünlü İle Ünsüz Arasında

1.1.1.3.4.4.1. İsimlerde

buğça : bohça. (Sry. N. s.224).

buğday : buğday. (Füt.).

burğı : burgu. (HKHT. s.252)

doğrı : doğru. (Mr.L. s.482).

oğlan : çocuk, evlat. (TM. s.478), (.A. s.834), (Füt.)

oğrı : hırsız. (14.yy. MS. s.141), (MN. s.408), (Füt.).

toğru : doğru. (14.yy. MS. s.160), (CCK. s.117), (TM. s.543), (MN. s.437), (TMÜ. s.528).

1.1.1.3.4.4.2. Fiillerde

doğra - : doğramak. (TA. s.588).

oğra - : uğramak. (MN. s.408).

uğra - : uğramak. (TMÜ. s.531), (KE.), (14. yy. MS. s.162), (TM. s.548).

toğra - : doğramak. (.A. s.548).

yoğrul - : yoğrulmak. (TM. s.575).

1.1.1.3.4.5. Düz ve Yuvarlak Ünlü Arasında

1.1.1.3.4.5.1. İsimlerde

ağu : zehir. (MN. s.31).

ağu : zehir. (HKHT. s.194), (TA. s.461), (KY. s.324), (TM. s.268), (14.yy. MS. s.64), (MN. s.301).

ağuz : ağız. (TA. s.461).

bızağı : buzağı. (Mr.L. s.465).

kılağuz : kılavuz. (Sry.N. s.231).

kırağı : kırağı. (Mr.L. s.516).

kulağuz : kılavuz. (.E.).

1.1.1.3.4.6. Yuvarlak ve Düz Ünlülü Arasında

1.1.1.3.4.6.1. İsimlerde

boğa : erkek sığır. (HKHT. s.244), (TM. s.303), (Sry. N. s.224).

boğaz : boğaz. (HKHT. s.244), (TA. s.535), (CCK. s.292), (Mr.L. s.466), (TM. s.303), (Füt.), (14.yy. MS. s.79), (TMÜ. s.399).

bukağı : (Mr.L. s.468).

buzacı : buzağı. (Mr.L. s.469).

çoğan : çamaşır ağartmakta kullanılan, reçele ve helvaya konan bir tür bitki kökü, çöven. (TA. s.560), (TM. s.320).

koğa : kova. (RB. s.87), (Mr.L. s.518).

koğa : kova. (Kur. T. s.398).

oğıl : oğul. (MN. s.408), (14.yy. MS. s.141).

soğan : soğan. (TA. s.897), (TİKT. s.657), (BH. s.266), (TM. s.520), (Mr.L. s.540).

soğan : soğan. (Kur. T. s.521).

toğan : doğan. (TA. s.948), (Füt.), (Mr.L. s.572).

yoğın : yoğun. (Mr.L. s.564).

1.1.1.3.4.6.2. Fiillerde

kulağuzla - : kılavuzlamak, yol göstermek. (Kur. T. s.407).

soğıl - : su çekilmek, batmak. (Kur. T. s.521).

1.1.1.4. Ötümlü Olduğu Halde Geçişmeye Uğrayanlar

1.1.1.4.1. Geçişme Sonucu Dudaklılaşanlar, G# > v #

1.1.1.4.1.1. Tek Heceli Kelimelerde

1.1.1.4.1.1.1. Dar – Düz Ünlülü Kelimelerde

1.1.1.4.1.1.1.1. İsimlerde

kıv : devlet, ikbal. (HN: s.481).

1.1.1.4.1.1.1.2. Fiillerde

kıv- : arzulamak, istemek. (Füt.)

1.1.1.4.1.1.2. Geniş – Düz Ünlülü Kelimelerde

1.1.1.4.1.1.2.1. İsimlerde

çav : şöhret, haber. (KY1. s.341), (HN. s.443), (VG. s.336), (B H. s.196).

kav : **1.** ağaç çürüğü. (HN. s.477), (Mr. L. s.512). **2.** ateş yakmak için tutuşturulan madde. (Mr. L. s.570), (KİLA. s.73).

1.1.1.4.1.1.3. Dar – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

1.1.1.4.1.1.3.1. İsimlerde

yuv : yabancı. (HN. s.527).

1.1.1.4.1.1.3.2. Fiillerde

1.1.1.4.1.1.4. Geniş – Yuvarlak Ünlü Kelimelerde

1.1.1.4.1.1.4.1. İsimlerde

1.1.1.4.1.1.4.2. Fiillerde

kov - : kovmak. (BH. s.241), (TİKT. s.617), (KY. s.384), (FN. s.386), (HN. s.483), (HŞ. s.86), (KY1. s.384), (CS. s.318), (Kur. T. s.404), (CCK. s.355), (MN. s.82), (TMÜ. s.468), (MN. s.390).

ov - : ovmak, ufalamak. (FN. s.491), (TA. s.846), (TM. s.493), (NHT. s.513), (Mr. L. s.530).

1.1.4.1.2. Çok Heceli Kelimelerde

Dudaklılaşma örneklerine rastlanmamıştır.

1.1.1.4.1.3. Eklerde

Dudaklılaşma örneklerine rastlanmamıştır.

1.1.1.4.1.4. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda

1.1.1.4.1.4.1. İki Düz Ünlü Arasında

1.1.1.4.1.4.1.1. İsimlere

kavıt : kavrulmuş hububat.(Mr.L. s.570).

sıva : sıva. (Mr.L. s.539).

yavı : kayıp, yitik. (TMÜ. s.539).

1.1.1.4.1.4.1.2. Fiillerde

kıvan - : övünerek kabarmak. (Füt. s.373).

sava - : sıvamak. (HN. s.495), (Mr.L. s.539), (TM. s.518).

1.1.1.4.1.4.2. Düz Ünlü İle Ünsüz Arasında

1.1.1.4.1.4.2.1. İsimlerde

kavrulmuş : kavrulmuş. (Mr.L. s.513).

1.1.1.4.1.4.2.2. Fiillerde

karva - : kavramak. (HN. s.477).

kavra - : kavramak. (HKHT. s.422).

kavrıl - : kavrulmak. (Füt), (.A. s.739).

kavla - : havlamak. (Füt.)

1.1.1.4.1.4.3. İki Yuvarlak Ünlü Arasında

1.1.1.4.1.4.3.1. İsimlerde

kovuk : içi boş, oyulmuş. (Kur. T. s.404), (TA. s.764), (TM. s.441).

sovuḥ : soğuk. (SN. s.634).

sovuducu : soğutucu. (TA. s.898).

sovuk : soğuk. (Füt. s.542), (İM. s.363), (14.yy. MS. s.152), (CCK. s.403),
(Mr.L. s.543).

1.1.1.4.1.4.3.2 Fiillerde

sovu - : soğumak. (TA. s.898).

1.1.1.4.1.4.4. Düz ve Yuvarlak Ünlü Arasında

1.1.1.4.1.4.4.1. İsimlerde

kavun : kavun. (Kur. T. s.381), (Mr.L. s.513), (TA. s.740), (HKHT. s.422).

kavuk : kavuk. (MN. s.383), (TA. s.740).

kavut : kavrulmuş tahıl unu ve şekerden yapılan bir tür yiyecek.(TA. s.740).

karavul : nöbetçi gözcü. (Mr.L. s.570), (CH. s.406).

tavuk : tavuk. (KG. s.858), (MN.s.435), (TM. s.539), (Füt.), (TA. s.939), (14.yy.MS. s.158), (Mr.L. s.548).

yasavul : koruyucu, muhafız. (CH. s.408).

yavuz : kötü, fena. (CH. s.408), (Sry. N. s.238).

1.1.1.4.1.4.4.2. Fiillerde

kavur - : kavurmak. (HKHT. s.422), (MN. s.382).

savul - : çekilmek, kaçmak. (MN. s.423).

savur - : savurmak. (Mr.L. s.537), (Kur. T. s.507).

1.1.1.4.1.4.5. Yuvarlak ve Düz Ünlü Arasında

1.1.1.4.1.4.5.1. İsimlerde

kovan : kovan. (Kur. T. s.404), (Mr.L.s.519).

kulavuz : kılavuz. (Mr.L.s.521), (BH. s.242), (MN.s.391), (TMÜ. s.466).

sovuk : soğuk. (MN. s.341), (SN. s.635), (Kur. T.), (TA. s.899).

tuvak : duvak (SN. s.642).

1.1.1.4.1.4.5.2. Fiillerde

kulavuzla - : yol göstermek. (Füt.)

ovın - : oğuşturmak. (Kur. T. s.469).

sovi- : soğumak. (NHT. s.548), (TM. s.521), (MN. s.427).

suva - : sıvamak. (TA. s.909), (.H. s.268).

1.1.1.4.2. Geçişme Sonucu Yarı Ünlüleşenler, G # > y #

1.1.1.4.2.1. Tek Heceli Kelimelerde

Yarı ünlüleşme örneklerine rastlanmamıştır.

1.1.1.4.2.2. Çok Heceli Kelimelerde

Yarı ünlüleşme örneklerine rastlanmamıştır.

1.1.1.4.2.3. Eklerde

Yarı ünlüleşme örneklerine rastlanmamıştır.

1.1.1.4.2.4. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda

1.1.1.4.2.4.1. İki Düz Ünlü Arasında

ayaz : duru, sakın havada çıkan kuru soğuk. (HKHT. s.212).

1.1.1.4.2.4.2. İki Yuvarlak Ünlü Arasında

toyuh : tavuk. (HN. s.508).

1.1.1.5. Ötümlü Olduğu Halde Ötümsüzleşenler

1.1.1.5.1. İki Ünlü Arasında

tağuk : tavuk. (NHT. s.565).

1.1.2. Ötümsüz (k)

1.1.2.1. Ötümsüz Olduğu Halde Korunanlar

1.1.2.1.1. Tek Heceli Kelimelerde

1.1.2.1.1.1. Dar – Düz Ünlülü Kelimelerde

1.1.2.1.1.1.1. İsimlerde

çık : tam, sâfi. (TM. s.318).

kırk : kırk sayısı. (DKK. s.350), (YZ. s.358).

sık : birbirine yakın ve bitişik ve sık. (KG. s.829), (TİKT. s.650), (Mr. L. s.538).

1.1.2.1.1.1.2. Fiillerde

çık - : çıkmak, yükselmek, ayrılmak. (FN. s.95), (KY. s.341), (MN. s.284), (KG. s.490), (VG. s.337), (BH. s.196), (Kur. T. s.122), (İM. s.312), (TM. s.318), (MHT. s.314), (HN. s.444), (KY1. s.341), (CS. s.295), (DKK. s.257), (TA. s.558), (Füt.),

(HKHT. s.265), (KE.), (TMÜ. s.406), (MN. s.44), (MN. s.324), (14.yy. MS. s.83), (14.yy. MS. s.85), (CCK. s.298).

sık - : sıkmak, sıkıp suyunu çıkarmak. (KY. s.308), (KG. s.829), (Kur. T. s.517), (KY1. s.408), (DKK. s.403), (TA. s.891), (YZ. s.383), (MN. s.426), (Mr.L. s.538).

tık - : zorla sokmak, tıkmak. (DKK. s.421).

yık - : yıkmak. (İM. s.376), (FN. s.630), (KY. s.425), (MN. s.357), (VG. s.511),

(TİKT. s.688), (NHT. s.608), (HN. s.523), (KY1. s.425), (CS. s.348), (DKK. s.450), (Füt.), (CCK. s.425), (14. yy. MS. s.170), (YZ. s.408), (TMÜ. s.540), (MN. s.449), (Mr. L. s.561).

1.1.2.1.1.2. Geniş – Düz Ünlülü Kelimelerde

1.1.2.1.1.2.1. İsimlerde

ak : 1. beyaz, ak. (KG. s.410), (TİKT. s.520), (BH. s.179), (Kur. T. s.11), (TM. s.267), (İM. s.296), (NHT. s.257), (CS. s.286), (DKK. s.205), (TA. s.466), (HKHT. s.195), (FN. s.14), (KE.), (TMÜ. s.383), (MN. s.302). (14.yy. MS. s.65), (Mr. L. s.453), (Y.Z. s.295). 2. temiz, pak, lekesiz. (TİKK. s.520), (DKK. s.205). 3. namus, şeref. (D.K.K. s.205). 4. sarık olarak kullanılan beyaz bez. (Füt.)

ark : tarla ve bostanlara su akıtmak için açılan yol, kanal. (KG. s.431), (İM. s.300).

çak : tam, tamam. (FN. s.92), (SN. s.596), (VG. s.336), (BH. s.196), (BM.U. s.95), (HN. s.442), (HŞ. s.80).

dağ : dahi. (Y.Z. s.316).

dağ tutmak : kusur bulmak, itiraz etmek, kınamak. (YED. s.279).

kağ : meyve kurusu. (SN. s.617).

sak : uyanık, dikkatli, tedbirli. (SN. s.632), (BH. s.262), (DKK. s.395).

sak : cimri. (KE.)

1.1.2.1.1.2.2. Fiillerde

ak - : 1. akmak. (FN. s.14), (KY. s.324), (MN. s.270), (SN. s.584), (KG. s.410), (V.G. s.302), (TİKT. s.520), (BH. s.179), (Kur. T. s.12), (TM. s.267), (İM. s.296), (KY1. s.324), (CS. s.286), (DKK. s.206), (TA. s.462), (HKHT. s.196), (MN. s.31), (YZ. s.295), (14.yy. MS. s.65), (MN. s.302), (TMÜ. s.383), (Mr. L. s.453), (CCK. s.277). 2. saldırmak, hücum etmek, yürümek, meyletmek. (YED. s.268).

3. dolup taşmak. (Kur. T. s.12).

bak - : 1. bakmak, gönül gözüyle bakmak, seyretmek, izlemek. (FN. s.44), (KY. s.330), (MN. s.275), (KG. s.450), (VG. s.315), (TİKT. s.529), (BH. s.184), (Kur. T. s.59), (TM. s.285), (İM. s.302), (NHT. s.283), (HN. s.433), (CS. s.289), (HKHT. s.218), (KE.), (TMÜ. s.392), (MN. s.310), (14.yy. MS. s.73), (CCK. s.285), (T.MÜ. s.392). 2. dikkat etmek. (TİKT. s.529), (Kur. T. s.59), (YZ. s.303). 3. itibar etmek. (TİKT. s.529).

çağ - : 1. gizli bir şeyi açıklamak. (MN. s.283), (SN. s.596), (İM. s.312), (HN. s.442). 2. bağlamak. (MN. s.44).

dağ - : 1. takmak, geçirmek, bağlamak. (FN. s.100), (MN. s.285), (SN. s.598), (YED. s.279), (Kur. T. s.132), (TM. s.323), (HŞ. s.80), (CS. s.296), (TMÜ. s.407), (Kur. T. s.132), (TMÜ. s.407), (MN. s.327). 2. ad koymak, ad takmak. (YED. s.279).

kak - : 1. kakmak. (Kur. T. s.361), (İM. s.339), (HŞ. s.85), (DKK. s.329), (CH. s.405), (HKHT. s.411), (YZ. s.350). 2. sürmek, sıvazlamak. (Füt.). 3. arpa, buğday tanesi yemeye çalışmak. (İM. s.339).

kalk - : kalkmak. (İM. s.340), (DKK. s.330).

tağ - : takmak, geçirmek, bağlamak. (FN. s.572), (CS. S.341), (DKK. s.416), (YZ. s.390), (TMÜ. s.521), (CCK. s.411).

tağ - : giyinmek, kuşanmak, üstüne almak. (CS. s.341).

yak - : 1. yakmak, tutuşturmak. (İM. s.374), (FN. s.622), (KY. s.422), (MN. s.355), (KG. s.905), (TİKT. s.684), (BH. s.283), (TM. s.564), (NHT. s.602), (HN. s.518), (KY1. s.422), (CS. s.347), (DKK. s.437), (TA. s.1009), (Füt.), (MN. s.120), (YZ.

s.403), (MN. s.446), (TMÜ. s.537), (CCK. s.424). **2.** kırmızı renge bürünmek. (FN. s.622). **3.** yaklaşmak, yakışmak, yakın gelmek. (SN. s.646).

4. nazmetmek, düzmek, söylemek, manzum olarak ve makamla söylemek. (YED. s.324). **5.** sürmek, koymak. (CS. s.347). **6.** karartmak. (TA. s.1009).

1.1.2.1.1.3. Dar – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

1.1.2.1.1.3.1. İsimlerde

uķ : çadır çatısı, alaçuk değnekleri. (DKK. s.426).

1.1.2.1.1.4. Geniş – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

1.1.2.1.1.4.1. İsimlerde

çok : çok. (KY. s.341), (SN. s.598), (TİKT. s.543), (BH. s.197), (İM.s.313), (.M. s.320), (DKK. s.258), (TA. s.561), (TMÜ. s.406), (KE. s.54), (MN. s.325), (Mr. L. s.473), (CCK. s.298), (MN. s.45), (YZ. s.316).

oķ : ok. (FN. s.466), (MN. s.329), (VG. s.442), (TİKT. s.642), (Kur. T. s.457), (T.M. s.478), (NHT. s.505), (CS. s.330), (HN. s.487), (DKK. s.379), (KG. s.750). (İM. s.354), (YZ. s.370), (KE.), (MN. s.408), (Mr. L. s.558), (CCK. s.385).

toķ : **1.** tok. (İM. s.368), (KY. s.417), (BH. s.276), (TA. s.952), (MN. s.438). **2.** koyu renk. (TM. s.543). **3.** dolu, dolgun. (RB. s.101).

yok : yok. (İM. s.378), (KY. s.426), (SN.s.652), (KG. s.924), (TM. s.575), (CS. s.349), (TA. s.1021), (DKK. s.453), (14.yy. MS. s.172), (MN. s.452), (Mr. L. s.564), (C.C.K. s.426), (YZ. s.409).

1.1.2.1.1.4.2. Fiillerde

çoķ - : üşüşmek, başına çullanmak. (TM. s.321).

koķ - : **1.** koklamak. (MN. s.316). **2.** kokmak. (İM. s.345), (HKHT. s.432), (YZ. s.360), (.MÜ. s.467), (Mr. L. s.518).

ķork - : kormak. (BH. s.241), (İM. s.345), (DKK. s.358), (HKHT. s.434), (TA. s.764), (YZ. s.361).

sok - : **1.** daldırmak, sokmak, girdirmek. (İM. s.362), (KG. s.832), (TİKT. s.652), (NHT. s.547), (TA.s.897), (DKK. s.405), (CCK. s.403), (TMÜ. s.513), (MN. s.426). **2.** **sok** - : ısırmak, haşerat sokmak. (TM. s.520), (KG. s.832), (İM. s.362).

1.1.2.1.2. Çok Heceli Kelimelerde

1.1.2.1.2.1. Dar – Düz Ünlülü Kelimelerde

1.1.2.1.2.1.1. İsimlerde

arıķ : sıska, zayıf, cılız. (DKK. s.214), (SN. s.587), (Mr.L. s.455).

artık : artık. (Mr.L. s.456).

ayıķ : açık, açıkça. (YZ. s.302).

ayrıķ : ayrı. (Mr.L. s.460).

azık : yiyecek, erzak. (Füt.), (Mr.L. s.460).

bayık : açık, gerçek, meydanda. (KY. s.330), (YED. s.272), (KG. s.455).

ışık : mihfer. (SN. s.612), (YZ. s.344).

tanık : tanık. (14.yy. MS. s.157).

yarık : yarık. (TM. s.568).

1.1.2.1.2.1.2. Fiillerde

mık - : itaat etmek, boyun eğmek. (SN. s.612).

1.1.2.1.2.2. Geniş – Düz Ünlülü Kelimelerde

1.1.2.1.2.2.1. İsimlerde

aya ķ : **1.** ayak. (İM. s.301), (TA. s.489), (HKHT. s.212), (DKK. s.220). **2.** nezd, yan, huzur. (Füt.).

aya k : kadeh. (SN. s.588)

ancağ : bu kadar. (SN. s.585).

ağırşak : diz kapağı, aşık kemiği. (HKHT)

aşak : alçak, aşağı. (SN. s.587).

batak : derin. (Mr.L. s.463).

bayak : eski, önceki. (SN. s.591)

budağ : şube, bölüm. (Füt.), (İM. s.309), (KG. s.479), (SN. s.594), (TİKT. s.536), (MN. s.319), (Mr.L. s.468).

bucağ : köşe, bucağ. (KY. s.337), (SN. s.594).

buşak : hiddetli. (KİLA. s.24).

bıcağ : bıcağ. (KY. s.333)

çanağ : yayvan, çukurca kap. (HKHT. s.261), (TA. s.557).

çırağ : çıra, nur, mum. (İM. s.313), (YED. s.278).

dayağ : baston. (İM. s.314)

dırnağ : tırnağ. (KG. s.503).

durak : makam, mahal, yer, yurt. (YED. s.282).

ırağ : uzak. (SN. s.612), (Sry. N. s.230), (HŞ. s.83), (TM. s.394), (Füt.), (TA. s.702), (KY. s.367), (İM. s.333), (TİKT. s.592), (KG. s.616), (MN. s.369), (14.yy. MS. s.112), (Mr.L. s.503), (.Z. s.344), (TMÜ. s.444).

ıрмаğ : ıрмаğ, nehir. (İM. s.334).

inağ : güvenilir kimse. (KY. s.371).

kabağ : içki kadehi, şarap. (SN. s.616).

kabağ : göz kapağı, kapak. (.A. s.726)

kapak : kapak. (HKHT. s.416).

kuşak : kuşak. (HKHT. s.439), (YZ. s.363).

odağ : çadır, oda. (SN. s.628)

otlak : çayır, mera. (CS. s.330), (KY1. s.399), (Kur. T. s.468), (KG. s.793), (KY. s.393), (FN. s.490), (MN. s.412), (CCK. s.386).

otağ : çadır, oda. (DKK. s.384), (HN. s.489), (HŞ. s.88), (KY1. s.399), (VG. s.452), (CCK. s.386).

sarprağ : daha çetin, zor. (SN. s.633).

susağ : su kabı. (HN. s.499).

tarak : tarak. (TMÜ. s.522).

tayak : baston. (İM. s.367), (YED. s.320).

tırnak : tırnak. (KG. s.864).

toprak : yurt, vatan. (SN. s.640).

turak : durak, menzil. (İM. s.363).

uçmak : cennet. (DKK. s.425), (KY. s.418), (İM. s.370).

uşak : küçük, ufak. (SN. s.644).

yayak : yaya, yayan. (DKK. s.444), (BMU. s.104), (İM. s.376), (HŞ. s.94), (HN. s.522), (SN. s.649), (NHT. s.606), (MN. s.444), (Mr.L. s.560).

yaylak : yaz geçirilecek yer. (DKK. s.444), (RB. s.103), (HŞ. s.94).

yarak : hazırlık. (YED. s.325), (KY. s.424).

yasak : yasak. (DKK. s.441).

yıraq : uzak. (KY. s.425).

yumşak : yumuşak. (SN. s.653).

1.1.2.1.2.2.2. Fiillerde

bıraq - : bırakmak, vazgeçmek. (İM. s. 305), (KY. s.333), (MN. s.278), (KY. s.333), (TA. s.519).

1.1.2.1.2.3. Dar – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

1.1.2.1.2.3.1. İsimlerde

aruk : ark, su kanalı. (KG. s.433).

aruk : zayıf, cılız, yorgun. (KY. s.327), (HKHT.), (SN. s.587), (KG. s.433), (MN. s.306), (YZ. s.300).

açuk : açık. (İM. s.295), (TA. s.455), (Füt.), (HKHT.), (SN. s.583), (MN. s.300).

ayruk : başka, diğer, gayrı. (ŞH. s.72), (SH. s.588), (DKK. s.223), (Mev. s.145), (C.H. s.403), (TM. s.281), (Füt.), (TA. s.490), (KY. s.328), (FN. s.39), (YED. s.270), (TİKT. s.527), (KG. s.444), (İM. s.301), (ŞH. s.72), (MN. s.308), (14.yy. MS. s.72), (CCK. s.283), (KE.), (YZ. s.302).

aracuk : ara, orta yer, bura, bu yer. (SN. s.586).

artuk : başka, gayrı, fazla, artık. (YED. s.269), (İM. s.300), (KY. s.327), (Füt.), (HKHT. s.207), (CH. s.403), (HN. s.431), (Mev. ss.144), (SN. s.587), (Mr.L. s.456), (CCK. s.280), (14.yy. MS. s.70), (MN. s.34), (YZ. s.300).

buçuk : buçuk, yarım. (HKHT. s.250), (TA. s.542), (TİKT. s.536), (KG. s.479).

buç : buçuk, yarım. (KG. s.479).

buyruk : emir, buyruk. (TİKT. s.339), (Mr.L. s.469), (KY. s.338).

çikuk : bir kemik veya organın yerinden çıkması, çıkık. (HKHT. s.268).

kabuk : kabuk. (TA. s.727).

konuk : misafir. (SN. s.624)

kuyruk : kuyruk. (İM. s.347).

sınuk : kırık, kırılmış. (KY. s.408), (YED. s.315).

tuyuk : şiir, şarkı, türkü. (PN. s.277).

tanuk : şahit. (YED. s.319), (SN. s.638), (CH. s.407), (MN. s.434), (YZ. s.390).

oyuk : oyuk. (İM. s.357).

uruk : ırk, soy, nesil. (SN. s.643), (DKK. s.427).

yaruk : yarık, aralık. (SN. s.648), (TM. s.568), (HL. s.272), (14.yy. MS. 269).

yazuk : günah, suç. (YED. s.326), (DKK. s.445), (KY. s.423), (KG. s.915), (SN. s.650), (Mev. s.170), (YZ. s.406), (TMÜ. s.539).

yapuk : başa örtülen beyaz bez, atlara giydirilen zırh, poşu. (DKK. s.440).

1.1.2.1.3. Eklerde

1.1.2.1.3.1. Düz Ünlü Dizisinden Sonra Düz Ünlülü Gelen Ekler

añlamaklık : anlama kabiliyeti. (Füt.).

alplik : kahramanlık, babayiğitlik. (Füt.).

arılık : arılık, temizlik, saflık. (KY. s.327).

almaklık : alma, tutma. (KG. s.420).

aşlık : yemeklik. (KG. s.431).

avratlık : avrat edinme, evlenme. (KG. s.440).

arahk : yer, mahal. (CH. s.403).

bağçıvanlık : rençber. (Füt.).

ıraklık : uzaklık. (TA. s.702).

katılık : sertlik. (TA. s.738).

sağlık : sağlık. (TA. s.866).

taşlık : taşlık yer. (RB. s.99).

torđuluk : doğruluk. (KY. s.417).

1.1.2.1.3.2. Yuvarlak Ünlü Dizisinden Sonra Yuvarlak Ünlü Gelen Ekler

ķulluk : kulluk. (İM. s.346).

ķonukluk : ağırlama. (SN. s.624)

muştuluk : müjde. (YED. s.306)

1.1.2.1.3.3. Yuvarlak Ünlü Dizisinden Sonra Düz Ünlü Gelen Ekler

arđunlık : yorgunluk, zayıflık, bitkinlik. (TA. s.479).

horlık : aşadılık, aşadı olmak. (YED. s.292).

hüblük : güzellik. (KY. s.367).

ķarańuluk : karanlık. (SN. s.618).

ķullık : kulluk. (KY. s.385), (İM. s.346).

ķonuklık : ağırlama. (SN. s.624).

saruluk : sarılık. (TA. s.872).

1.1.2.1.4. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda

1.1.2.1.4.1. İki Düz Ünlü Arasında

1.1.2.1.4.1.1. İsimlerde

daki : dahi. (KE. s.55).

1.1.2.1.4.1.2. Fiillerde

ķakı - : kızmak. (TMÜ. s.459), (14.yy. MS. s.119).

çıkar - : çıkarmak. (M.N. s.325).

1.1.2.1.4.2. İki Yuvarlak Ünlü Arasında

1.1.2.1.4.2.1. İsimlerde

koğu : koku. (Mr.L. s.518), (14.yy. MS. s.127).

toğuz : dokuz. (CCK. s.417).

1.1.2.1.4.2.2. Fiillerde

doğu - : dokumak. (Mr.L. s.482).

toğu - : çakmak. (TMÜ. s.528).

1.1.2.2. Ötümsüz Olduğu Halde Sızıcılaşanlar

1.1.2.2.1. Tek Heceli Kelimelerde

1.1.2.2.1.1. Dar – Düz Ünlülü Kelimelerde

1.1.2.2.1.1.1. İsimlerde

kırh : kırk. (SN. s.622).

1.1.2.2.1.1.2. Fiillerde

çih - : çıkmak. (DKK. s.257), (SN. s.597).

yih - : yıkmak, bozmak. (SN. s.650).

1.1.2.2.1.2. Geniş – Düz Ünlülü Kelimelerde

1.1.2.2.1.2.1. İsimlerde

ah : ak, beyaz. (SN. s.584).

çağ : tam, tamam. (SN. s.596).

çarh : felek, baht, çark, tekerlek. (KY. s.340).

1.2.2.1.2.2. Fiillerde

ah - : akmak, meyletmek. (SN. s.584).

bah - : bakmak. (SN. s.589), (HN. s.433), (MN. s.275), (YZ. s.203).

dah - : takmak. (SN. s.598).

kah - : kakmak. (MN. s.311), (DKK. s.328).

kalh - : kalkmak. (SN. s.617).

yah - : yaklaşmak. (SN. s.646).

yah - : yakmak. (SN. s.646), (MN. s.355).

1.1.2.2.1.3. Geniş – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

1.1.2.2.1.3.1. İsimlerde

çoh : çok. (BH. s.197), (SN. s.598).

oh : ok. (MN. s.329), (İM. s.354), (DKK. s.379), (SN. s.628).

toh : tok. (SN. s.640).

yoh : yok. (İM. s.378), (DKK. s.453), (SN. s.652).

1.1.2.2.1.4.2. Fiillerde

çoh - : çokmak, cem olmak, üşüşmek, toplanmak, çullanmak, hücum etmek. (DKK. s.258).

koh - : **1.** koklamak. (MN. s.315), (HŞ. s.86). **2.** kokmak. (SN. s.623).

korh - : korkmak. (DKK. s.357), (BH. s.241), (SN. s.624).

1.1.2.2.2. Çok Heceli Kelimelerde

1.1.2.2.2.1. Dar – Düz Ünlülü Kelimelerde

1.1.2.2.2.1.1. İsimlerde

imh : itaat etmek, boyun eğmek. (SN. s.612).

ışıh : miğfer. (SN. s.612).

katıh : katık. (SN. s.619)

yazıh : yazık, günah. (DKK. s.445).

1.1.2.2.2.2. Geniş – Düz Ünlü Kelimelerde

1.1.2.2.2.2.1. İsimlerde

ancah : ancak. (SN. s.585).

aşah : alçak, aşağı. (SN. s.587)

ayah : ayak. (SN. s.588)

ayah : kadeh. (SN. s.588).

budah : dal. (SN. s.594).

bayah : eski, önceki. (SN. s.591)

bucah : bucak, köşe. (SN. s.594).

damah : damak. (SN. s.598).

ırah : uzak. (SN. s.612), (TİKT. s.592).

kabah : içki kadehi, şarap kabı. (SN. s.616).

kuhah : kulak. (SN. s.625).

orah : orak. (SN. s.629).

otah : çadır, oda. (DKK. s.384).

sarprah : daha çetin, zor.(SN. s.633).

toprah : toprak. (SN. s.640).

tuzah : tuzak. (SN. s.642).

uşah : parça, zerre, ufak. (SN. s.644).

yavlah : pek çok, çok. (SN. s.649).

yayah : yaya. (SN. s.649).

yumşah : yumuşak. (SN. s.653)

1.1.2.2.2.2. Fiillerde

bıraḥ - : bırakmak. (MN. s.278).

1.1.2.2.2.3. Dar – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

1.1.2.2.2.3.1. İsimlerde

açuḥ : açık. (SN. s.583).

aracuḥ : yer, mahal. (SN. s.586).

ayruḥ : başka, gayrı. (SN. s.588).

aruḥ : zayıf. (SN. s.587).

artuḥ : artık, ziyade, fazla. (SN. s.587).

yazuḥ : günah. (SN. s.649).

yaruḥ : yarı, aralık. (SN. s.648).

1.1.2.2.2.4. Geniş – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

1.1.2.2.2.4.1. İsimlerde

ḳonuḥ : misafir. (SN. s.624).

uruḥ : soy, sülale. (SN. s.643).

1.1.2.2.3. Eklerde

1.1.2.2.3.1. Düz Ünlü Dizisinden Sonra Düz Ünlülü Gelen Ekler

açlıḥ : açlık. (SN. s.583)

1.1.2.2.3.2. Yuvarlak Ünlü Dizisinden Sonra Yuvarlak Ünlülü Gelen Ekler

1.1.2.2.3.3. Yuvarlak Ünlü Dizisinden Sonra Düz Ünlülü Gelen Ekler

ƙaraŋulıĥ : karanlık. (SN. s.618)

1.1.2.2.4. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda

1.1.2.2.4.1. İki Düz Ünlü Arasında

1.1.2.2.4.1.1. İsimlerde

dahi : dahi. (MN. s.326), (14.yy. MS. s.86), (CCK. s.289), (KE. s.54), (MN. s.46), (BMU. s.95), (TM. s.322), (BH. s.197), (Füt. s.99), (HN. s.445), (Sry. N. s.225), (TA. s.562), (HKHT. s.273).

1.1.2.2.4.2. İki Yuvarlak Ünlü Arasında

1.1.2.2.4.2.1. İsimlerde

koĥu : koku. (MN. s.84), (BH. s.241), (CS. s.318).

toĥum : çekirdek. (14. yy. MS. s.160).

1.1.2.2.4.2.2. Fiillerde

oĥu - : okumak. (BH. s.254).

1.1.2.2.4.3. Ünlü İle Ünsüz Arasında

aĥşam : akşam. (TM. s.266), (NHT. s.257), (BMM. s.93), (TA. s.465), (HKHT. s.195), (TMÜ. s.383), (Mr. L. s.453), (CCK. s.277), (Füt. s.13).

uyĥu : uyku. (CCK. s.419), (CS. s.345).

yaĥşı : güzel. (TMÜ. s.537).

yoĥsa : yoksa. (BMU. s.104), (MN. s.452).

yoĥsulluk : fakirlik. (14.yy. MS. s.172).

1.1.2.3. Ötümsüz Olduğu Halde Ötümlüleşenler

1.1.2.3.1. İki Düz Ünlü Arasında

dağı : dahi, yine. (MN. s.326).

1.2. Ön Damak G'si (G)

1.2.1. Ötümlü

1.2.1.1. Ötümlü Olduğu Halde Korunanlar

1.2.1.1.1. Tek Heceli Kelimelerde

1.2.1.1.1.1. Dar – Düz Ünlülü Kelimelerde

1.2.1.1.1.1.1. İsimlerde

big : beg, bey. (TİKT. s.533).

çig : çığ, ham, ham yer, ekilmemiş olan. (RB. s.72), (TA. s.560), (İM. s.313), (Mr.L. s.472), (TMÜ. s.406).

ig : hastalık. (TA. s.709).

ig : iğ. (Mr. L. s.504).

yig : iyi, daha iyi, üstün. (KY. s.425), (İM. s.377), (SN. s.650), (TM. s.572), (CS. s.348), (Füt.), (CH. s.408), (KY1. s.425), (HN. s.524), (PN. s.278), (HŞ. s.95),

(TİKT. s.689), (BH. s.286), (Kur. T. s.657), (TMÜ. s.541), (MN. s.450), (14.yy. MS. s.171), (CCK.s.425).

yég : iyi, daha iyi, yeğ. (MN. s.357), (RB. s.103), (YZ. s.407).

1.2.1.1.1.1.2. Fiillerde

dig - : değmek, vurmak. (TİKT. s.548), (İM. s.316).

yig - : yetişmek, ulaşmak, ermek, kâfi gelmek. (HN. s.525).

1.2.1.1.1.2. Geniş – Düz Ünlülü Kelimelerde

1.2.1.1.1.2.1. İsimlerde

atabeg : bir eyaletin idaresiyle görevli vezir. (TM. s.279).

beg : 1. bey, toprak sahibi, asil, asaletli, büyük, ulu, zengin, kibar, bay. (DKK. s.320), (CS. s.290), (Füt.), (KY1. s.331), (BH. s.185). (TM. s.290), (TİKT. s.530), (VG. s.317), (İM. s.304), (FN. s.49), (KY. s.331), (MN. s.276), (Mr. L.s.463), (CCK. s.286), (TMÜ. s.394), (MN. s.312), (YZ. s.305). 2. zevc, koca. (SN. s.591).

deg : dek, kadar. (TİKT. s.545).

teg : gibi. (MN. s.348).

yeg : yeğ, daha iyi, daha üstün, daha uygun, daha fazla. (FN. s.632), (TİKT. s.688),

1.2.1.1.1.2.2. Fiillerde

deg - : 1. değmek, ulaşmak, erişmek, yetişmek. (KY1. s.343), (DKK. s.263), (CS. s.296), (Füt.), (Kur. T. s.137), (TİKT. s.545), (ŞH. s.74), (KG. s.496), (VG. s.340), (YZ. s.317), (HN. s.239), (MN. s.328), (KE. s.56). (İM. s.314), (FN. s.103), (KY. s.343), (MN. s.286), (SN. s.598), (BH. s.198), (HN. s.445), (NHT. s.319), (HKHT. s.272), (TA. s.568). 2. (Kur. T. s.137), (NHT. s.319), (KG. s.496). 3. gerekmek. (KG. s.496). 4. geçmek. (KG. s.496).

deg - : kısmet, nasip olmak. (FN. s.103).

deg - : belli bir paha ve kıymette olmak. (VG. s.340), (TİKT. s.545), (CCK. s.300), (FN. s.103), (TİKT. s.545).

eg - : 1. eğmek, bir yana yatırmak, meyil ettirmek. (MN. s.292), (TİKT. s.555),

(Kur. T. s.190), (HKHT. s.301), (DKK. s.280), (BMU. s.95), (Mr.L. s.486), (CCK. s.305), (YZ. s.324). 2. döndürmek, saptırmak. (Kur. T. s.190). 3. sallamak, sarsmak. (Kur.T. s.190)

1.2.1.1.1.3. Dar – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

1.2.1.1.1.3.1. İsimlerde

süg : itkasarı, tilki taşı. (TA. s.910).

tüg : tüy. (MN. s.439).

yüg : tüy, (MN. s.358).

1.2.1.1.1.3.2. Fiillerde

büg- : önünü tutup engel olmak. (SN. s.595).

düg - : **1.** düğüm yapmak, bağlamak. (DKK. s.277), (Füt.), (VG. s.348). **2.** havaya yükselmek, yukarı çıkmak, yukarı doğru fırlamak. (SN. s.602), (MN. s.336).

1.2.1.1.1.4. Geniş – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

1.2.1.1.1.4.1. İsimlerde

gög : kara (HN. s.461).

ög : akıl, hatır, zihin. (YED. s.310), (BH. s.258), (VG. s.453), (İM. s.357), (FN. s.492), (MN. s.330), (SN. s.630), (CH. s.406), (HŞ. s.488), (HN.s.490), (KE.), (TMÜ.s.497), (MN.s.413), (14. yy. MS. s.143), (YZ. s.374).

1.2.1.1.1.4.2. Fiillerde

dög - : **1.** dövmek, vurmak. (DKK. s.274), (CS. s.298), (TA. s.589), (HKHT. s.290), (NHT. s.331), (BMU. s.95), (BH. s.203), (Kur. T. s.161), (TM. s.334), (TİKT. s.550), (KG. s.512), (VG. s.346), (İM. s.317), (FN. s.123), (YZ. s.321), (14.yy. MS. s.91), (MN. s.335), (Mr. L. s.483), (CCK. s.303), (TMÜ. s.412).

2. çözmek, dağıtmak. (KG. s.512). **3.** pişmanlıkla kendine, başına vurmak. (TİKT. s.550). **4.** bir nesneyi bir kabın içinde ufaltmak. (TM. s.334). **5.** başını yere eğmek. (CCK. s.303).

ög - : methetmek, övmek. (DKK. s.385), (KY1. s.400), (BH. s.258), (Kur.T. s.471), (TİKT. s.644), (VG. s.453), (FN. s.492), (KY. s.400), (MN. s.330), (Mr. L. s.530), (TMÜ. s.497), (MN. s.413), (14.yy. MS. s.143), (YZ. s.375).

sög - : **1.** sövmek, kötü söz söylemek, küfretmek. (DKK. s.407), (CS. s.337), (KY1. s.409), (Füt.), (N.HT. s.548), (BH.s.267), (Kur.T. s.526), (VG. s.470),

(KG. s.835), (MN. s.341), (KE.), (Mr. L. s.541), (MN.s.427). **2.** iftira atmak, itham etmek. (Kur.T. s.526).

1.2.1.1.2. Çok Heceli Kelimelerde

1.2.1.1.2.1. Dar – Düz Ünlülü Kelimelerde

1.2.1.1.2.1.1. İsimlerde

bilig : ilim, bilim. (HN. s.437).

bitig : yazılmış şey. (YZ. s.310).

ilig : ilik. (HKHT. s.377), (İM. s.335).

1.2.1.1.2.2. Dar – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

1.2.1.1.2.2.1. İsimlerde

bişüg : göz kızarıklığı, pişik. (HKHT. s.243).

1.2.1.1.2.2.2. Fiillerde

dümüg - : bir işle meşgul olmak, oyalanmak. (BH. s.204).

1.2.1.1.3. Eklerde

1.2.1.1.3.1. Düz Ünlü Dizisinden Sonra Düz Ünlülü Gelen Eklerde

birliğ : Allah'ın birliği. (İM. s.307).

dirliğ : düzen, dirlik, hayat. (İM. s.317), (HKHT. s.287).

kemliğ : kötülük, fenalık. (Sry. N. s.231).

1.2.1.1.3.2. Yuvarlak Ünlü Dizisinden Sonra Yuvarlak Ünlülü Gelen Ekler

büyüküg : büyüklük. (İM. s.310).

külüğ : adlı, sanlı, meşhur. (DKK. s.364).

1.2.1.1.4. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda

1.2.1.1.4.1. İki Düz Ünlü Arasında

1.2.1.1.4.1.1. İsimlerde

bilegi : bilev taşı. (TM. s.298).

ciger : bağır. (MN. s.322), (14.yy. MS. s.83).

çigin : omuz. (HKHT. s.269), (NHT. s.315).

degin : değin, kadar. (HKHT. s.277), (TA. s.569), (14.yy. MS. s.87), (MN. s.328).

degirmen : değirmen. (Mr.L. s.475).

degirmi : yuvarlak. (TA. s.569).

degek : asma filizi. (TA. s.568).

digin : kadar. (NHT. s.327).

ege : törpü. (Mr. L. s.570).

eger : eğer. (KE. s.65).

egegi : eyegü. (HKHT. s.301).

egin : sırt. (Füt.), (CH. s.404), (HŞ. s.82), (KY1. s.348), (14.yy. MS. s.94).

igen : pek çok. (Mev. s.154), (CCK. s.337), (MN. s.370).

sigil : elde ayakta çıkan ufak kabarcık. (TM. s.519), (TA. s.893).

yigin : üstün. (HŞ. s.95).

yigirmi : yirmi. (TMÜ. s.541), (TA. s.1018).

yigit : yigit, genç. (TMÜ. s.541), (MN. s.450), (14.yy. MS.s.171), (KE.), (TA. s.1019), (Mr.L. s.562).

1.2.1.1.4.1.2. Fiillerde

begen - : beğenmek. (CCK. s.286), (MN.s.313), (14.yy. MS. s.74).

degişdür - : değiştirmek. (CCK. s.300).

degir - : değirmek. (MN. s.328).

egir - : iğ ile büküp, iplik hale getirmek. (Füt.).

egil - : eğilmek. (NHT. s.340), (Mr.L. s.486).

gegir - : geçirmek. (TA. s.654).

segir - : kımıldamak, hareket etmek. (TM. s.514), (Mr.L. s.537).

segirt - : yürümek. (Füt.).

sigir - : sıçramak. (Mr.L. s.71).

1.2.1.1.4.2. Düz Ünlü İle Ünsüz Arasında

1.2.1.1.4.2.1. İsimlerde

degme : her, herbiri. (Füt.).

egri : eğri. (TM. s.345), (TA. s.606).

igne : iğne. (HKHT. s.371), (Füt.), (TİKT. s.595), (TM. s.399).

1.2.1.1.4.2.2. Fiillerde

çezgin - : dönmek. (TA. s.557).

çigne - : çığnemek. (HKHT. s.269).

degşür - : toplamak. (CH. s.404).

egle - : vakit geçirmek. (KY1. s.348), (MN.s.340).

eglen - : eğlenmek. (Mr.L.s.486).

ignele - : iğnelemek. (TA. s.709).

1.2.1.1.4.3. İki Yuvarlak Ünlü Arasında

1.2.1.1.4.3.1. İsimlerde

bögür : böğür. (TM. s.304), (TA. s.537), (Mr.L. s.467).

dögün : yara. (HN. s.450), (CS. s.298).

dügüm : düğüm. (HKHT. s.296), (KY1. s.347).

dügün : **1.** düğüm. (Füt.), (CH. s.404), (CS. s.299). **2.** düğün. (HŞ. s.81), (KY1. s.347), (TMÜ. s.413), (Mr.L. s.485), (14.yy. MS. s.92).

gögüs : gögüs. (HKHT. s.336), (TA. s.661), (.M.s.370), (Mr.L. s.94). (KE.), (MN. s.354).

gügül : delik ipek kozası. (HKHT. s.340).

ögüt : nasihat, öğüt. (VG. s.453), (Mr.L. s.530), (14.yy.MS. s.143), (MN. s.413).

sögüt : söğüt ağacı. (TA. s.900).

yögürük : güçlü, çevik. (Füt.).

1.2.1.1.4.3.2. Fiillerde

bügüle - : bügülemek. (Kur. T. s.110).

dögül - : dövülmek. (TA. s.591), (TM. s.334).

ögün - : övünmek. (TA. s.847), (VG. s.453), (CCK. s.387).

ögüt - : öğütmek. (TM. s.493), (Mr.L. s.530), (CCK. s.387).

yügür - : koşmak. (MN. s.454).

1.2.1.1.4.4. Yuvarlak Ünlü İle Ünsüz Arasında

1.2.1.1.4.4.1. İsimlerde

bögrek : böbrek. (TM. s.304), (HKHT. s.246), (TA. s.536).

düğme : düğme. (TM. s.340), (Mr.L. s.485).

1.2.1.1.4.4.2. Fiillerde

ögle - : hatırlamak. (HN. s.491).

öğren - : öğrenmek. (MN. s.413), (TMÜ. s.497), (Mr.L. s.530).

1.2.1.1.4.5. Düz ve Yuvarlak Ünlü Arasında

1.2.1.1.4.5.1. İsimlerde

degül : değil. (HKHT. s.278), (CCK. s.300), (TMÜ. s.408), (14.yy. MS. s.87), (TA. s.569).

eyegü : kaburga. (HKHT. s.312).

kösegü : mızrab. (Mr.L. s.520).

kösegü : ocak karıştırmakta kullanılan ucu yanmış odun. (Mr.L. s.71).

1.2.1.1.4.5.2. Fiillerde

degür - : ulaştırmak, değdirmek. (HKHT. s.278).

1.2.1.1.4.6. Yuvarlak ve Düz Ünlü Arasında

1.2.1.1.4.6.1. İsimlerde

bögelek : kan emici bir sinek. (Mr.L. s.569).

düger : kırış. (NHT. s.335).

gögercin : güvercin. (HKHT. s.336), (TM. s.370), (Kur. T. s.254), (RB. s.78), (MHT.s.370), (Mr.L. s.497).

gögem : güvem eriği. (RB. s.78).

ögey : üvey. (Kur. T. s.71).

ügey : üvey. (Mr.L. s.554).

ügeyik : eti için avlanan bir kuş.

1.2.1.1.4.6.2. Fiillerde

büget - : önüne set çekmek. (CCK. s.292).

çögeld - : yılanın çöreklenip başını kaldırarak karşısındakine atılacak duruma gelmesi. (TA. s.561).

dögin - : dövünmek. (CS. s.298).

göger - : mor, yeşil olmak. (HKHT. s. 335), (Mr.L. s.570).

ögin - : övünmek. (HN. s.490), (CS. s.330).

1.2.1.2. Ötümlü Olduğu Halde Eriyenler

1.2.1.2.1. Tek Heceli Kelimelerde

1.2.1.2.1.1. Dar - Düz Ünlülü Kelimelerde

1.2.1.2.1.1.1. İsimlerde

çi : pişmemiş. (EZLT. s.162).

1.2.1.2.1.3. Dar – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

1.2.1.2.1.3.1. İsimlerde

tü : tüy. (MN. s.439), (TMÜ. s.530)

1.2.1.2.2. Çok Heceli Kelimelerde

1.2.1.2.2.1. Dar – Düz Ünlülü Kelimelerde

1.2.1.2.2.1.1. İsimlerde

bili : bilgi, bilim. (14.yy. MS. s.77)

biti : mektup, name, yazılmış şey. (HN. s.439), (VG. s.326), (YED. s.275), (Füt.), (FN. s.68), (HŞ. s.79), (Kur. T. s.95), (TİKT. s.535), (MN. s.279), (TMÜ. s.399), (MN. s.318), (YZ. s.309), (Mr. L. s.466).

çeri : asker. (CH. s.404), (VG. s.336), (BH. s.196), (SN. s.597), (FN. s.95), (TM. s.318), (HŞ. s.80). (Kur. T. s.121), (TİKT. s.542), (DKK. s.256), (KY1. s.341), (CH. s.404), (MN. s.324), (14. yy. MS. s.85), (YZ. s.315), (Mr. L. s.472).

deri : deri, ten, cilt. (VG. s.342), (Kur. T. s. 145), (BH. s.199), (KG. s.501), (KY. s.343), (HKHT. s.280), (TA. s.572), (İM. s.314), (DKK. s.268), (TMÜ. s.409), (M.N. s.330), (14.yy. MS. 88), (Mr. L. s.477).

dir : diri, canlı. (İM. s.316)

diri : diri, canlı, hayatta. (VG. s.345), (BH. s.202), (TİKT. s.549), (KG. s.509), (FN. s.120), (MN. s.289), (HN. s.449), (NHT. s.329), (Kur. T. s.154), (DKK. s.271), (İM. s.316), (HKHT. s.287), (MN. s.333), (14.yy. MS. s.90), (MN. s.49), (YZ. s.321), (KE. s.61), (Mr. L. s.486).

ekşi : ekşi. (Mr. L. s.487).

elli : elli sayısı. (DKK. s.282), (KG. s.540), (FN. s.141), (MN. s.293), (İM. s.320), (NHT. s.342), (Kur. T. s.196), (HKHT. s.306), (TA. s.69), (14. yy. MS. 94), (.Z. s.324), (KE. s.65), (Mr. L. s.487).

eski : eski. (İM. s.321), (KG. s.547), (TA. s.616), (DKK. s.285), (TİKT. s.559), (Kur. T. s.202), (MN. s.342), (Mr. L. s.488).

gemi : gemi. (Füt.).

giçi : küçük, çocuk. (KG. s.576), (FN. s.191), (KG. s.575), (MN. s.353).

iri : büyük, kaba, kocaman. (DKK. s.323), (SN. s.614), (TM. s.406), (HKHT. s.380), (TA. s.716), (Mr. L. s.506).

is : sahip, malik. (Füt.), (TMÜ. s.450).

issi : sıcak, kızgın, kaynar. (TA. s.719), (Kur. T. s.346), (Mr. L. s.506).

issi : sahip. (PN. s.266), (BMU. s.98), (MN. s.375), (14.yy. MS. 116).

iti : keskin, kesici, sert. (DKK. s.324), (HKHT. s.385).

iyi : koku. (YZ. s.349).

kiçi : küçük, ufak. (Füt.), (İM. s.344), (MN. s.315), (SN. s.622), (CH. s.406), (DKK. s.358), (Sry. N. s.231), (HŞ. s.86), (KY1. s.382), (HN. s.482), (BMU. s.99), (NHT. s.442), (Kur. T. s.394), (VG. s.418), (KG. s.702), (Mr. L. s.517), (TMÜ. s.467), (M.N. s.387), (14.yy. MS. s.126), (YZ. s.359).

kiçi : küçüklük, çocukluk. (SN. s.622).

sevi : sevgi, aşk. (BH. s.265), (VG. s. 467).

sini : sini. (İM. s.362).

1.2.1.2.2.2. Geniş – Düz Ünlülü Kelimelerde

1.2.1.2.2.2.1. İsimlerde

el : el. (TM. s.346), (NHT. s.341), (RB. s.75), (VG. s.351), (KY1. s.349), (CS. s.300), (HKHT. s.304), (Füt.), (TA. s.607), (Kur. T. s.195), (BH. s.206), (MN. s.292), (FN. s.138), (İ.M. s.320), (C.C.K. s.306), (T.MÜ. s.416), (Mr. L. s.487), (K.E. s.65), (Y.Z. s.324), (MN. s.52), (14.yy. MS. 94), (MN. s.340).

nite : **1.** nasıl. (HŞ. s.87), (TİKT. s.640), (YED. s.309), (SN. s.627), (VG. s.441), (Ş.H. s.81), (KY. s.393), (MN. s.328), (İM. s.353), (HN. s.486), (BMU. s.101), (NHT. s.501), (TM. s.476), (Kur. T. s.451), (KG. s.746), (KY1. s.393), (HŞ. s.87), (CCK. s.382), (TMÜ. s.490), (MN. s.406), (14.yy. MS. s.139), (YZ. s.369), (KE.). **2.** ne mümkün, imkansız. (Kur. T. s.451).

1.2.1.2.2.3. Dar – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

1.2.1.2.2.3.1. Yuvarlak Ünlü İle Başlayıp Yuvarlak Ünlü İle Bitenler

1.2.1.2.2.3.1.1. İsimlerde

börü : kurtçuk, böcek. (TA. s.537).

köprü : köprü. (MN. s.82), (Mr. L. s.520).

ölü : ölü. (TA. s.848), (NHT. s.517), (TM. s.494), (Kur. T. s.475), (İM. s.357), (FN. s.493), (BH. s.258), (TİKT. s.644), (VG. s.454), (KG. s.799), (DKK. s.386), (TMÜ. s.498), (14.yy. MS. s.144), (MN. s.98), (YZ. s.375), (KE.), (14.yy. MS. s.144).

örü : ayakta, dik. (TMÜ. s.498).

örtü : örtü, perde. (KY. s.401), (CS. s.331), (KY1. s.401), (FN. s.496), (Kur. T. s.478), (TİKT. s.645), (14.yy. MS. s.144).

sücü : içki. (BH. s.269).

süngü : mızrak, kargı, süngü. (VG. s.473), (KG. s.841), (FN. s.553),

sünü : kemik. (Mr. L. s.544).

sürü : sürü. (İM. s.364), (DKK. s.410), (MN. s.429).

ülü : **1.** kısım, hisse, pay. (HN. s.515), (TM. s. 551), (Kur. T. s.603), (KG. s.881).

2. nasip, kısmet, mükâfat. (Kur. T. s.603).

1.2.1.2.2.3.2. Erime Sonrasında Düzleşmeye Uğrayanlar

1.2.1.2.2.3.2.1. İsimlerde

öli : ölü. (FN. s.493), (İM. s.357), (CS. s.331).

süci : içki, şarap. (TA. s.910), (HN. s.499), (Kur. T. s.534), (KG. s.839), (VG. s.473), (TİKT. s.660), (BH. S.268), (SN. s.635), (MN. s.342), (İM. s.364), (14.yy. MS. s.154), (KE.), (Mr. L. s.572), (Mr. L. s.543).

süngi : süngü, mızrak. (VG. s.473), (CH. s.407).

süri : sürü. (İM. s.364), (BH. s.269).

1.2.1.3. Ötümlü Olduğu Halde Sızıcılaşanlar

1.2.1.3.1. Tek Heceli Kelimelerde

1.2.1.3.1.1. Dar – Düz Ünlülü Kelimelerde

1.2.1.3.1.1.1. İsimlerde

yiğ : daha iyi, üstün, en iyi. (YED. s.326)

1.2.1.3.1.2. Geniş – Düz Ünlülü Kelimelerde

1.2.1.3.1.2.1. İsimlerde

beğ : bey. (YED. s.272).

yeğ : daha iyi, üstün, en iyi. (Mev. s.170).

1.2.1.3.1.2.2. Fiillerde

değ - : ulaşmak, erişmek. (YED. s.279), (MN. s.46).

1.2.1.3.1.3. Geniş – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

1.2.1.3.1.3. 1. İsimlerde

ög : akıl, hatır, zihin. (Sry. N. s.235).

1.2.1.3.2. Çok Heceli Kelimelerde

Sızıcılışma örneklerine rastlanmamıştır.

1.2.1.3.3. Eklerde

Sızıcılışma örneklerine rastlanmamıştır.

1.2.1.3.4. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda

1.2.1.3.4.1. İki Düz Ünlü Arasında

yeğın : üstün, kuvvetli. (PN. s.278).

1.2.1.3.4.2. Yuvarlak ve Düz Ünlü Arasında

öğeç : iki, üç yaşlarında erkek koyun ve keçi. (PN. s.272).

öğendire : sığır sürmeye yarayan ucu sivri değnek. (Mr. L. s.571).

1.2.1.3.4.3. İki Yuvarlak Ünlü Arasında

düğün : düğün. (Mev. s.149).

1.2.1.4. Ötümlü Halde Geçişmeye Uğrayanlar

1.2.1.4.1. Geçişme Sonucu Dudaklılaşanlar

1.2.1.4.1.1. Tek Heceli Kelimelerde

1.2.1.4.1.1.1. Dar – Düz Ünlülü Kelimelerde

1.2.1.4.1.1.1.1. İsimlerde

yiv : küçük yarık, ince oyuk. (Kur. T. s.666), (KE.), (MN. s.378), (TMÜ. s.548),

(Mr. L. s.507).

1.2.1.4.1.1.1.2. Fiillerde

iv - : acele etmek. (BH. s.232), (VG. s.400), (PN. s.266), (NHT. s.420). (HŞ. s.84), (KY1. s.373), (CS. s.314), (Kur.T. s.353).

1.2.1.4.1.1.2. Geniş – Düz Ünlülü Kelimelerde

1.2.1.4.1.1.2.1. İsimlerde

1.2.1.4.1.1.2.2. Fiillerde

ev - : evmek, acele etmek, acele ettirmek. (HKHT. s.311).

1.2.1.4.1.1.3. Dar – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

1.2.1.4.1.1.3.1. İsimlerde

süv⁷ : asker, ordu. (Kur. T. s.533).

1.2.1.4.1.1.4. Geniş – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

1.2.1.4.1.1.4.2. Fiillerde

döv - : dövmek, vurmak. (TİKT. s.551).

1.2.1.4.1.2. Çok Heceli Kelimelerde

Dudaklılaşma örneklerine rastlanmamıştır.

1.2.1.4.1.3. Eklerde

Dudaklılaşma örneklerine rastlanmamıştır.

1.2.1.4.1.4. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda

1.2.1.4.1.4.1. İki Düz Ünlü Arasında

1.2.1.4.1.4.1.1. İsimlerde

çivit : mavi renkli bitkisel bir toz boya. (Mr. L. s.356).

sivilci : sivilce. (TA. s.897).

1.2.1.4.1.4.1.2. Fiillerde

çiviş - : gizli konuşmak, fısıldaşmak. (Kur. T. s.127).

givir - : sokmak, koymak. (HŞ. s.82).

siviş - : sıvışmak. (BH.s.266).

---

⁷ Eski Türkçede ‘sü’ (asker) şekli vardır. Eski Anadolu Türkçesi metninde karşılaşılan bu ‘sü’ kelimesinin, dudak sesi ile bir genişlemeye uğradığını söylemek mümkün olabilir. Ancak *sü> süg> süv mü olduğu, yoksa doğrudan dudak sesini mi aldığını açıklamak pek mümkün değildir.

1.2.1.4.1.4.2. Düz ve Yuvarlak Ünlü Arasında

1.2.1.4.1.4.2.1. İsimlerde

çevüklük : çeviklik. (Kur. T. s.121).

1.2.1.4.1.4.2.2. Fiillerde

givür - : sokmak, koymak, yerleştirmek. (Kur. T. s.250), (NHT. s.370).

1.2.1.4.1.4.3. Yuvarlak ve Düz Ünlü Arasında

1.2.1.4.1.4.3.1. İsimlerde

güveç : güveç. (Mr. L. s.498).

güvercin : güvercin.

1.2.1.4.1.4.3. Ünlü İle Ünsüz Arasında

1.2.1.4.1.4.3.1. İsimlerde

gevde : gövde. (KE.), (HKHT. s.331), (TA. s.657), (MN. s.298).

gevşek : gevşek. (HKHT. s.332).

gövde : gövde. (Mr. L. s.496), (MN. s.300), (Kur. T. s.266).

1.2.1.4.1.4.3.2. Fiillerde

gevre - : gevremek. (TA. s.658).

devşür - : toplamak. (CH. s.404).

1.2.1.4.1.4.4. İki Yuvarlak Ünlü Arasında

1.2.1.4.1.4.4.1. Fiillerde

övün - : övünmek. (Mr. L. s.531).

1.2.1.4.2. Geçişme Sonucu Yarı Ünlüleşenler, G# > y #

1.2.1.4.2.1. Tek Heceli Kelimelerde

1.2.1.4.2.1.1. İsimlerde

çey : gecenin serinliği ile yerde ve bitkilerde toplanan su damlacıkları, çiy. (VG. s.337).

çiy : pişmemiş. (14.yy. MS. s.85).

key : iyi, iyice, hakkıyla, çok iyi şekilde. (Mev. s.156)

tüy : tüy. (Mr. L. s.552).

1.2.1.4.2.2. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda

1.2.1.4.2.2.1. İki Yuvarlak Ünlü Arasında

1.2.1.4.2.2.1.1. İsimlerde

öyün : öğün, azık. (MN. s.415).

üyük : üst üste toprak yığılarak meydana gelen ve kazı ile içerisinden eski eserler çıkarılan tepecik. (14.yy. MS. s.164).

1.2.1.4.2.2.1.2. Fiillerde

göyün - : yanmak. (HKHT. s.338), (CH. s.405), (TMÜ. s.431).

1.2.1.4.2.2.2. Ünlü İle Ünsüz Arasında

1.2.1.4.2.2.2.1.Fiillerde

çeyne - : çiğnemek. (Füt.), (HŞ. s.80), (MN. s.324).

çiyne - : çiğnemek. (Mr. L. s.473).

1.2.2. Ötümsüz (k)

1.2.2.1. Ötümsüz Olduğu Halde Korunanlar

1.2.2.1.1. Tek Heceli Kelimelerde

1.2.2.1.1.1. Dar – Düz Ünlülü Kelimelerde

1.2.2.1.1.1.1. İsimlerde

dik : dik, yatık olmayan. (TM. s.331), (MN. s.332).

1.2.2.1.1.1.2. Fiillerde

dik - : **1.** iğne ile tutturmak. (KG. s.505), (İM. s.316), (CS. s.297), (CCK. s.302). **2.** toprağa sokmak. (KG. s. 505). **3.** bir şeyi dikine durdurmak. (VG. s.344), (İM. s.316), (Füt.), (YZ. s.320). **4.** dikmek. (TİKT. s.548), (BH. s.201), (Kur.T. s.148), (TM. s.331), (NHT. s.327), (DKK. s.269). (HKHT. s.284), (MN. s.332), (TMÜ. s.410).

irk - : biriktirmek, yığmak. (SN. s.615).

sil - : silmek, silkelemek. (İM. s.362).

tik - : dikmek, kurmak. (DKK. s.421).

1.2.2.1.1.2. Geniş – Düz Ünlülü Kelimelerde

1.2.2.1.1.2.1. İsimlerde

bek : pek, katı, sert, kuvvetli, sağlam, metin, muhkem. (DKK. s.231), (Füt.).

berk : kuvvetli, sağlam, katı. (HKHT. s.2131), (TM. s.293), (İM. s.304), (DKK. s.233), (CH. s.403), (KG. s.460). (TA. s.509), (YZ. s.306), (MN. s.314).

dek : **1.** dek, kadar, değin. (CS.s.296), (KY. s.343), (KG. s.499), (TİKT. s.545), (YED. s.279), (HN. s.446), (14.yy. MS. s.87), (TMÜ. s.408), (CCK. s.300). **2.** sessiz, rahat, sus. (KG. s.499), (YED. s.280). **3.** gibi, eş, benzer. (YED. s.280).

kek : istirahat. (Füt.).

pek : sağlam, dayanıklı. (TİKT. s.646).

tek : tek, bir. (KY. s.416), (MN. s.348), (RB. s.100), (KY1. s.416), (CS. s.342).

1.2.2.1.1.2.2. Fiillerde

çek - : **1.** çekmek. (HKHT. s.262), (FN. s.93), (KY. s.341), (MN. s.284), (VG. s.336), (TM. s.317), (NHT. s.313), (HN. s.443), (KY1. s.341), (CS. s.295), (TA. s.557), (CCK. s.297), (TMÜ. s.406), (MN. s.324), (14.yy. MS. s.84), (MN. s.44). **2.** sürmek, ilaç sürmek, herhangi bir nesneyi tedavi amacıyla bir organa çekmek. (HKHT. s.262), (TM. s.317), (NHT. s.313), (TA. s.557). **3.** güç durumlara uğramak, dayanmak,

sıkıntıya katlanmak. (FN. s.93), (İM. s.312), (CS. s.295), (.Z. s.315) **4.** yaymak, döşemek. (Kur. T. s.121).

ek - : dökmek, serpmek. (HKHT. s.303), (FN. s.137), (KY. s.348), (MN. s.292), (K.G. s.535), (BH. s.205), (Kur. T. s.292), (İM. s.320), (TM. s.345), (NHT. s.340), (K.Y.1. 348), (CS. s.300), (TA. s.606), (YZ. s.324), (14.yy. MS. s.94), (TMÜ. s.415), (C.C.K. s.306).

sek - : seke seke yürümek, sekmek. (MN. s.338).

1.2.2.1.1.3. Dar - Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

1.2.2.1.1.3.1. İsimlerde

yük : yük. (İM. s.379), (KY. s.428), (MN. s.358), (KG. s.928), (VG. s.510), (BH. s.288), (KY1. s.428), (DKK. s.457), (KE.), (YZ. s.411), (MN. s.454), (TMÜ. s.543), (CCK. s.426), (Mr. L. s.506).

1.2.2.1.1.3.2. Fiillerde

bük - : **1.** bükmek. (HKHT. s.254), (FN. s.77), (MN. s.280), (CS. s.292), (KG. s.484), (Kur. T. s.111), (TM. s.310). **2.** burup koparmak. (DKK. s.247), (CCK. s.292). **3.** raksetmek. (SN. s.495).

ürk - : ürkmek, korkmak. (YZ. s.399).

1.2.2.1.1.4. Geniş – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

1.2.2.1.1.4.1. İsimlerde

börk : külah, kalpak, başlık. (SN. s.594), (DKK. s.243), (KG. s.477).

çok : “çök ur-” şeklinde kullanılır. Diz çökmek anlamına gelir. (HN. s.444).

gök : **1.** yeşil, mavi. (HKHT. s.336), (SN. s.608), (KG. s.582), (Füt.), (ŞH. s.76), (TA. s.661), (DKK. s.298), (CS. s.304), (HŞ. s.82), (TM. s.370), (TİKT. s.574), (CCK. s.318). **2.** gökyüzü, sema. (VG. s.367), (TİKT. s.573), (MN. s.299), (KY. s.357), (FN. s.198), (BH. s.213), (Kur. T. s.255), (TM. s.370), (NHT. s.371), (HŞ. s.82), (KY.1. s.357), (CS. s.304), (DKK. s.298), (İM. s.326), (Füt.), (KE.), (YZ. s.336), (14.yy. MS. s.103), (TMÜ. s.430), (Mr. L. s.494), (MN. s.354).

görk : uygun olma, yakışma. (KG. s.586), (YZ. s.338).

kök : kök. (Füt.), (HKHT. s.404), (VG. s.423), (BH. s.241), (Kur. T. s.405), (İM. s.346), (TM. s.442), (RB. s.87), (DKK. s.359), (KG. s.710), (MN. s.390).

ök : akıl. (KY. s.400), (KY1. s.400).

örk : hayvanın ayağına bağlanan ip. (SN. s.631).

1.2.2.1.1.4.2. Fiillerde

çök - : **1.** çökmek, çömelmek. (HKHT. s.270), (SN. s.598), (VG. s.338), (TİKT. s.544), (BH. s.197), (Kur. T. s.130), (İM. s.313), (HN. s.444), (DKK. s.259), (TA. s.561). **2.** ihtiyarlamak, zayıflamak. (DKK. s.259). **3.** inmek, konmak. (CS. S.295), (YZ. s.316), (MN. s.325), (Mr. L. s.473).

dök - : **1.** boşaltmak, akıtmak. (HKHT. s.291), (FN. s.123), (KY. s.346), (MN. s.289), (KG. s.513), (VG. s.346), (TİKT. s.550), (BH. s.253), (Kur. T. s.162), (İM. s.317), (TM. s.334), (NHT. s.331), (HN. s.450), (KY1. s.346), (CS. s.298), (DKK. s.274), (TA. s.591), (KE. s.62), (MN. s.50), (14.yy MS. s.191), (MN. s.335), (TMÜ. s.412), (CCK. s.303), (Mr. L. s.383). **2.** sarfetmek, harcamak. (SN. s.601).

sök - : sökmek, dışarı çıkarmak, bozmak. (İM. s.363), (KG. s.834), (VG. s.470), (DKK. s.407), (MN. s.427), (Mr. L. s.541).

tök - : dökmek.(DKK. s.423), (YZ. s.394).

1.2.2.1.2. Çok Heceli Kelimelerde

1.2.2.1.2.1. Dar – Düz Ünlülü Kelimelerde

1.2.2.1.2.1.1. İsimlerde

bitik : mektup. (HN. s.439).

bilik : bilgi, ilim, şuur. (DKK. s.235).

geyik : geyik. (KG. s.574).

gicik : uyuz. (Mr. L. s.570).

ilik : ilik, kemik iliği. (TA. s.714).

işik : kapı, eşik. (CCK. s.342).

üleşik : ortaklık, hisselik. (KG. s.880).

1.2.2.1.2.1.2. Fiillerde

birik - : birikmek. (TA. s.533).

1.2.2.1.2.2. Geniş – Düz Ünlülü Kelimelerde

1.2.2.1.2.2.1. İsimlerde

bizek : bezek, süs. (KY. s.336).

bilek : bilek. (İM. s.306).

bezek : süs, ziynet. (YED. s.273), (14.yy. MS. s.76).

döşek : döşek. (İM. s.318), (KY. s.347), (HKHT. s.293), (YZ. s.322), (Mr. L. s.383), (MN. s.335).

dilek : dilek, istek. (İM. s.316), (KY. s.345), (YZ. s.320).

direk : direk, sütun. (İM. s.316), (HKHT. s.285), (YZ. s.321).

gerek : gerek, gerekli. (KY. s.355), (YZ. s.332).

elek : elek. (HKHT. s.306), (Mr. L. s.487),

emek : gayret sarfetmek. (YED. s.284), (İM. s.320), (YZ. s.325).

1.2.2.1.2.3. Dar – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

1.2.2.1.2.3.1. İsimlerde

bölük : bölük. (KY. s.336).

büyük : büyük. (İM. s.310), (TİKT. s.337), (NHT. s.306), (CCK. s.293), (MN. s.321), (MN. s.42), (YZ. s.313), (Mr. L. s.469).

çürük : çürük. (TA. s.562), (HKHT. s.272), (TMÜ. s.407).

delük : delik. (TA. s.569), (HKHT. s.279).

dümük : yönelmiş, meşgul. (Kur. T. s.182), (HN. s.452).

eksük : eksik. (İM. s.320), (CCK. s.306).

güççük : küçük. (Kur. T. s.272).

küccük : küçük. (Kur. T. s.413).

küçük : küçük. (NHT. s.452), (HKHT. s.456), (YZ. s.363).

kömük : çukur yer. (HKHT. s.400).

köpük : köpük. (Mr. L. s.520), (TMÜ. s.468), (14.yy. MS. s.128).

süngük : kemik. (KG. s.841).

sünük : kemik. (Mr. L. s.572).

1.2.2.1.3. Eklerde

1.2.2.1.3.1. Düz Ünlü Dizisinden Sonra Düz Ünlülü Gelen Ekler

beglik : beylik. (KY.s.331).

birlik : birlik.(KY.s.335)

bilgelik : bilgili, âlim.(KG.s.464)

dirlik : huzur, refah. (KY. s.346).

eylik : iyilik. (KY. s.352).

ikilik : ikilik. (KY. s.369).

iplik : iplik. (HKHT. s.380), (TA. s.716).

1.2.2.1.3.2. Yuvarlak Ünlü Dizisinden Sonra Düz Ünlülü Gelen Ekler

bilüsüzlik : bilgisizlik, cahillik. (MN. s.278).

1.2.2.1.4. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda

Korunma örneklerine rastlanmamıştır.

1.2.2.2. Ötümsüz Olduğu Halde Sızıcılaşanlar

1.2.2.2.1. Tek Heceli Kelimelerde

Sızıcılaşma örneklerine rastlanmamıştır.

1.2.2.2.2. Çok Heceli Kelimelerde

Sızıcılaşma örneklerine rastlanmamıştır.

1.2.2.2.3. Eklerde

Sızıcılaşma örneklerine rastlanmamıştır.

1.2.2.2.4. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda

Sızıcılaşma örneklerine rastlanmamıştır.

2. BÖLÜM: KIPÇAK TÜRKÇESİNDE G#, ve VGV DEĞİŞMELERİ

2.1. Art Damak G'si (Ġ)

2.1.1. Ötümlü

2.1.1.1. Ötümlü Olduğu Halde Korunanlar

2.1.1.1.1. Tek Heceli Kelimelerde

2.1.1.1.1.1. Dar Düz Ünlülü Kelimelerde

2.1.1.1.1.1.1. İsimlerde

ıġ : buğdayın üzerindeki saçak veya kılçık. (KİLA. s.41).

2.1.1.1.1.1.2. Fiillerde

sıġ - : sıġmak. (MG. s.277), (GT. s.356).

yıġ - : yıġmak, biriktirmek. (GT. s.394), (EZLT. s.285).

2.1.1.1.1.2. Geniş Düz Ünlülü Kelimelerde

2.1.1.1.1.2.1. İsimlerde

aġ : beyaz. (BV. s.69),

aġ : aġ. (EZLT. s.136), (GT. s.197)

baġ : **1.** demet. (ELK. s.102). **2.** baġ, kuşak. (İMS. s.124), (MG. s. 142), (KHŞDH. s.39), (KİLA. s.13), (HL. s.230).

çaġ : ses, seda. (BV. s.92).

daġ : daġ. (HL. s.237).

saġ : saġ, sağlam, sıhhatli. (HL. s.261), (ELK. s.121), (GT. s.351), (İMS. s.265), (M.G. s.270), (KİLA. s.84)

saġ : saġ taraf. (KFF. s.162), (KİLA. s.85), (MG. s.269).

şāġ : zaman. (EZLT. s.245).

tağ : dağ. (HL. s.264), (KİLA. s.96), (EZLT. s.249), (GT. s.367), (İMS. s.283), (EL.K. s.124).

tağ : damga. (EZLT. s.249).

yağ : yağ. (HL. S.271), (ELK. s.128), (İMS. s.322), (GT. s.390), (EZLT. s.275), (MG. s.318), (KİLA. s.117).

2.1.1.1.1.2.2. Fiillerde

ağ - : ağmak, yükselmek. (KİLA. s.1), (MG. s.127).

sağ - : sağmak. (EZLT. s.231).

yağ - : yağmak. (GT. s.390), (İMS. s.322), (EZLT. s.275).

2.1.1.1.1.3. Dar – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

2.1.1.1.1.3.1. İsimlerde

buğ : buhar. (KİLA. s.22)

2.1.1.1.1.4. Geniş – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

2.1.1.1.1.4.1. İsimlerde

oğ : boş. (KİLA. s.61)

2.1.1.1.1.4.2. Fiillerde

boğ - : boğmak. (HL. s.234), (ELK. s.105), (EZLT. s.154).

doğ - : doğmak. (EZLT. s.165).

toğ - : doğmak. (İMS. s.299), (GT. s.377), (KİLA. s.104), (BV. s.156), (ELK. s.126).

2.1.1.1.2. Çok Heceli Kelimelerde

2.1.1.1.2.1. Dar – Düz Ünlülü Kelimelerde

2.1.1.1.2.1.1. İsimlerde

açığ : acı, keder. (GT. s. 196). (KHŞDH. s.63).

ağrığ : ağrı, sızı. (İMS. s.105), (KHŞDH. s.39).

arığ : temiz. (İMS. s.115), (KHŞDH. s.63), (KİLA. s.5).

asığ : fayda. (KİLA. s.6).

kakığ : azar. (KHŞH. s.39)

katığ : katı, sert. (KHŞDH. s.63), (MG. s.210).

kırığ : kenar, yan. (MG. s.224)

saçığ : saçı. (KHŞDH. s.39).

sarığ : sarı. (KHŞDH. s.67), (İMS. s.267),

tarığ : tohum. (KHŞDH. s.39).

tatığ : tat. (KHŞDH. s.39)

yıdığ : koku. (İMS. s.325), (KHŞDH. s.39).

2.1.1.1.2.2. Geniş – Düz Ünlü Kelimelerde

2.1.1.1.2.2.1. İsimlerde

asrağ : koruyan. (KHŞDH. s.39)

boyağ : boya. (İMS. s.140).

kurağ : meclis. (KHŞDH. s.39).

otlağ : otlak. (İMS. s.253), (KHŞDH. s.39).

tamağ : damak. (EZLT. s.250)

tarığlağ : tarla. (KHŞDH. s.39)

tutağ : dudak. (BV. s.159)

yarağ : hazır. (MG. s.322), (KHŞDH. s.39).

yayağ : yaya. (GT. s.393), (MG. s.323).

yaylağ : yayla. (KHŞDH. s.39).

yorağ : yorum. (KHŞDH. s.39).

2.1.1.1.2.3. Dar – Yuvarlak Ünlü Kelimelerde

2.1.1.1.2.3.1. İsimlerde

ağruğ : ağrı, sızı. (KİLA. s.2).

kamuğ : kamu, hepsi. (KHŞDH. s.71), (KİLA. s.68).

korkuğ : korku. (KHŞDH. s.39).

koyuğ : koyu. (İMS. s.217).

kuduğ : kuyu. (İMS. s.221).

kuruğ : kuru. (İMS. s.223), (KHŞDH. s.64).

kuyuğ : kuyu. (İMS. s.223).

tamuğ : cehennem. (GT. s.368).

tapuğ : hizmet, huzur. (KHŞDH. s.39), (GT. s.369), (MG. s.292).

toluğ : dolu. (KHŞDH. s.39).

uluğ : ulu, büyük. (BV. s.160), (İMS. s.309), (GT. s.383), (MG. s.310), (KFF. s.168), (KHŞDH. s.64).

yazuğ : günah. (İMS. s.325)

2.1.1.1.3. Eklerde

2.1.1.1.3.1. Düz Ünlü Dizisinden Sonra Düz Ünlü Gelen Ekler

atlığ : isimli. (KHŞDH. s.34), (İMS. s.117).

bağlığ : bağlı. (KHŞDH. s.34).

bahalığ : pahalı. (KHŞDH. s.34).

tanlığ : danılan şey. (EZLT. s.251)

yanlığ : yanlı. (KHŞDH. s.74).

2.1.1.1.3.2. Yuvarlak Ünlü Dizisinden Sonra Yuvarlak Ünlülü Gelen Ekler

dumluğ : soğuk. (KİLA. s.36).

2.1.1.1.4. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda

2.1.1.1.4.1. Geniş – Düz Ünlülü Olan Kelimelerde

2.1.1.1.4.1.1. İsimlerde

ağaç : ağaç. (HL. s.225), (KİLA. s.1), (MG. s.128), (KFF. s.190), (İMS. s.104).

ağaş : ağaç. (EZLT. s.136).

ağı : ipek kumaş. (KİLA. s.2).

ağıl : ağıl. (KİLA. s.2).

ağır : ağır. (HL. s.225), (KİLA. s.2), (KHŞDH. s.72), (KFF. s.90), (MG. s.128), (EZLT. s.136), (İMS. s.104), (BV. s.69).

ağız : ağız. (HL. s.226), (KİLA. s.2), (MG. s.128), (BV. s.69), (İMS. s.104).

ağu : zehir. (HL. s.226), (KİLA. s.2), (EZLT. s.136).

bağa : kurbağa. (MG. s.142).

bağana : çatal. (EZLT. s.146).

bağanak : tırnak. (BV. s.80).

bağır : 1. bağır. (HL. s.230), (KİLA. s.14), (EZLT. s.147). 2. yayın uçları. (MG. s.142).

bukağı : köstek. (EZLT. s.157).

buzağı : buzağı. (KİLA. s.24).

çağa : tüyü henüz bitmemiş kuş yavrusu. (KİLA. s.25).

dağı : dahi. (EZLT. s.163), (ELK. s.107).

karlağuç : kırlangıç. (KİLA. s.71), (EZLT. s.186).

kurbağa : kurbağa. (HL. s.254), (KİLA. s.82), (EZLT. s.211).

nağaş : yokuş. (EZLT. s.218).

sağım : serap. (EZLT. s.231).

sağır : sağır. (EZLT. s.231), (BV. s.147), (HL. s.261).

sağıt : zırh. (MG. s.270).

yağır : yara. (HL. s.271), (KİLA. s.117), (BV. s.165).

yağırılık : atın sırtına konulan bir çeşit keçe. (MG. s.318).

yağız : esmer. (ELK. s.111).

2.1.1.1.4.1.2. Fiillerde

ağar - : ağarmak. (HL. s.225), (EZLT. s.136).

çağır - : çağırmaq. (KİLA. s.26).

dağıl - : dağılmak. (EZLT. s.163).

sağın - : sanmak, düşünmek. (HL. s.261), (MG. s.270).

2.1.1.1.4.2. Geniş – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

2.1.1.1.4.2.1. İsimlerde

boğa : boğa. (HL. s.234), (ELK. s.105), (KİLA. s.13), (EZLT. s.154).

boğaç : boğaz. (KİLA. s.20).

boğak : damağın altı. (ELK. s.105).

boğaz : boğaz. (HL. s.234), (ELK. s.105), (KİLA. s.20), (EZLT. s.154).

boğun : **1.** boğum. (HL. s.234), (BV. s.87), (MG. s.154). **2.** ek. (EZLT. s.154).

boğuz : boğaz. (BV. s.87), (İMS. s.136), (BV. s.87).

çuğan : çöğen, sabun yerine kullanılan bir nevi nebat. (KİLA. s.31).

koğa : kova. (EZLT. s.203).

koğan : kıvılcım. (EZLT. s.203).

koğı : koğu. (EZLT. s.203).

koğuz : çöğür denen bitki. (EZLT. s.203).

oğan : tanrı. (KİLA. s.61).

oğaz : bir çeşit kuş. (EZLT. s.220).

oğıl : oğul. (KFF. s.153).

oğul : oğul. (HL. s.257), (İMS. s.242), (EZLT. s.220).

oğrı : hırsız. (KİLA. s.61).

soğan : soğan. (HL. s.262), (KİLA. s.91), (ELK. s.123), (GT. s.357), (EZLT. s.239).

soğuçan : solucan. (EZLT. s.240).

toğa : toka. (EZLT. s.260).

toğan : doğan kuşu. (EZLT. s.260).

toğu : balık yavrusu. (EZLT. s.260).

toğru : doğru. (KHŞDH. s.64).

yoğan : kalın. (MG. s.328).

yoğın : yoğun. (BV. s.175), (MG. s.328).

yoğun : yoğun. (HL. s.274), (EZLT. s.287).

yuğa : yuka, ince.

karayoğuzluk : esmerlik. (EZLT. s.184).

2.1.1.1.4.2.2. Fiillerde

oğurla - : birisiyle aradaki mesafeyi azaltmak. (MG. s.258).

toğur - : doğurmak. (EZLT. s.260), (MG. s.301)

2.1.1.1.4.3. Dar – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

2.1.1.1.4.3.1. İsimlerde

buğuz : bu defa. (KİLA. s.22).

kuğu : kuğu. (EZLT. s.210).

çuğur : çukur. (MG. s.173).

2.1.1.1.4.3.2. Fiillerde

uğul - : bayılmak. (EZLT. s.269).

2.1.1.1.4.4. Dar – Düz Ünlü Kelimelerde

2.1.1.1.4.4.1. İsimlerde

biğın : uca kemiği. (EZLT. s.151), (BV. s.83).

kığılcım : kıvılcım. (EZLT. s.198).

sığın : yaban öküzü. (EZLT. s.236).

sığır : sığır. (HL. s.262), (MG. s.277), (EZLT. s.236), (ELK. s.222), (İMS. s.269), (BV. s.149).

sıgız : sakız. (EZLT. s.236).

sıgız : zeyrek, akıllı. (EZLT. s.236).

2.1.1.1.4.4.2. Fiillerde

kığır - : çağırmaq. (KİLA. s.75).

sığın - : sığınmak. (İMS. s.269), (EZLT. s.236).

sığın - : yayılmak. (EZLT. s.236).

2.1.1.1.4.5. Düz Ünlü ile Ünsüz Arasında

2.1.1.1.4.5.1. İsimlerde

sağrı : sağrı. (EZLT. s.231).

yağmur : yağmur. (KİLA. s.117), (İMS. s.322).

yamğur : yağmur (MG. s.320).

2.1.1.1.4.5.2. Fiillerde

ağla - : ağlamak. (KİLA. s.2).

ağna - : yerde debelenmek. (İMS. s.105), (EZLT. s.136).

ığla - : ağlamak. (KHŞDH. s.43).

tağdıl - : şaşırmaq. (MG. s.288).

2.1.1.1.4.6. Yuvarlak Ünlü ile Ünsüz Arasında

2.1.1.1.4.6.1. İsimlerde

buğday : buğday. (İMS. s.142).

buğra : erkek deve. (KİLA. s.67).

burğu : boru. (KİLA. s.23).

oğlak : oğlak. (EZLT. s.220), (KİLA. s.63).

oğlan : oğlan. (MG. s.258), (İMS. s.249), (BV. s.137), (KİLA. s.61).

oğluk : bir çeşit saz. (EZLT. s.220).

toğrı : doğru. (HL. s.266), (EZLT. s.260), (GT. s.377), (MG. s.361).

uğrı : hırsız. (HL. s.268).

uğru : hırsız. (EZLT. s.269).

2.1.1.2. Ötümlü Olduğu Halde Eriyenler

2.1.1.2.1. Çok Heceli Kelimelerde

2.1.1.2.1.1. Dar – Düz Ünlülü Kelimelerde

2.1.1.2.1.1.1. İsimlerde

acı : acı. (EZLT. s.135), (KİLA. s.1)

açı : acı. (GT. s.196)

arı : güzel, temiz. (HL. s.228), (MG. s.133), (GT. s.204), (KİLA s.5).

asrı : aşırı. (MG. s.135).

assı : fayda. (EZLT. s.142).

ayrı : **1.** başka. (EZLT. s.146). **2.** ince yol, tepe. (KİLA. s.8).

azı : azı. (EZLT. s.146)

borı : boru. (EZLT. s.154)

durı : duru. (EZLT. s.166).

ılı su : sıcak su. (KİLA. s.42).

ısı : sıcak. (MG. s.192)

katı : sert. (HL. s.251), (KİLA. s.72), (KHŞDH. s.63), (KFF. s.136), (EZLT. s.187), (İMS. s.195). (BV. s.124).

kattı : katı, sert. (GT. s.290).

karı : ihtiyar. (MG. s.209), (EZLT. s.185).

kurı : kuru. (GT. s.313), (İMS. s.222).

sarı : sarı. (HL. s.261), (KİLA s.87), (EZLT. s.233), (ELK. s.121).

sası : fena koku. (KİLA. s.88)

tarı : darı. (EZLT. s.252), (KİLA. s.99).

tolı : dolu. (EZLT. s.261), (KİLA. s.105).

yarı : yardım. (MG. s.322).

yılı : ılık. (EZLT. s.285).

2.1.1.2.1.2. Geniş – Düz Ünlülü Kelimelerde

2.1.1.2.1.2.1. İsimlerde

ada : cezire. (KİLA. s.1).

bota : deve yavrusu. (EZLT. s.155).

çıra : 1. çıra. (EZLT. s.162). 2. çırak. (KİLA. s.30).

orta : orta. (MG. s.263).

yora : tabir. (KİLA. s.127).

2.1.1.2.1.3. Dar – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

2.1.1.2.1.3.1. İsimlerde

ayu : ayı . (HL. s.230), (KİLA. s.9), (EZLT. s.146), (ELK.s.102).

ayru : iki çatallı olan şey.

asnu : nazlı. (KİLA. s.6)

aru : temiz. (HL. s.228), (EZLT. s.142), (ELK. s.101).

daru : darı. (KFF. s.104).

dolu : dolu. (BV. s.100)

kamu : bütün, hep. (GT. s.287).

kapu : kapı. (KİLA. s.69), (EZLT. s.184), (ELK. s.111).

kuru : kuru. (HL. s.254), (KİLA. s.82).

kuyu : kuyu. (EZLT. s.213), (KİLA. s.84).

korku : korku. (KFF. s.146), (MG. s.235).

köru : kuru. (EZLT. s.212).

saru : sarı. (HL. s.261).

satu : satma. (EZLT. s.234).

tamu : cehennem. (EZLT. s.251).

tartu: tartı, terazi. (KİLA. s.99).

tapu : hizmet. (KİLA. s.98), (EZLT. s.252).

toru : doru, hurma renginde at. (KİLA. s.106).

tolu : dolu. (BV. s.157).

tutu : rehin. (EZLT. s.265).

ulu : ulu. (HL. s.268), (KİLA. s.111), (ELK. s.127), (BV. s.160), (İMS. s.309), (EZLT. s.269), (GT. s.383), (KFF. s.168).

ullu: büyük, ulu. (GT. s.383).

yaru : yarı. (KHŞDH. s.78), (MG. s.322).

yazu : yazı. (MG. s.323).

2.1.1.2.2. Eklerde

2.1.1.2.2.1. Düz Ünlü Dizisinden Sonra Düz Ünlü Gelen Ekler

ağrıklı : ağırlı. (EZLT. s.136)

anğlı : zeyrek. (EZLT. s.140).

sapaklı : çapaklı. (EZLT. s.246)

savlı : meşhur. (EZLT. s.246).

tanlı : danan, şaşırın. (EZLT. s.252).

tatlı : tatlı. (EZLT. s.253), (GT. s.370), (ELK. s.125).

yaralı : yaralı. (EZLT. s.279).

2.1.1.2.2.2. Düz Ünlü Dizisinden Sonra Yuvarlak Ünlü Gelen Ekler

adlu : isimli. (HL. s.225).

anlu : anlayışlı. (KİLA. s.4),

arkalu : kuvvetli. (HL. s.228).

atlu : atlı, süvari. (KİLA. s.7)

bağlu : bağlı. (BV. s.80).

barlu : varlıklı. (KİLA. s.15)

başlu : başlı. (HL. s.232).

boyunlu : boyunlu. (HL. s.235).

bulutlu : bulutlu. (İMS. s.142).

çorlu : hasta. (KİLA. s.31).

kutlu : uğurlu. (HL. s.254), (KİLA. s.83).

oğurlu : uğurlu. (KİLA. s.61).

saburlu : sabırlı. (HL. s.261).

sevdalu : sevdalı. (HL. s.262).

sıfatlu : sıfatlı. (HL. s.262).

taraklu : taraklı. (HL. s.264).

tatlu : tatlı. (HL. s.264), (KFF. s.166), (KİLA. s.100).

tanlu : yanlı. (HL. s.272).

taralu : yaralı. (HL. s.272)

taylu : yaylı. (HL. s.272).

topuklu : topuklu. (HL. s.266).

tuzlu : tuzlu. (KİLA. s.109).

yaslu : yas tutan. (KİLA. s.121).

yoklu : fakir. (KİLA. s.127).

2.1.1.2.2.3. Yuvarlak Ünlü Dizisinden Sonra Düz Ünlülü Gelen Ekler

bolı : boylu. (ELK. s.105).

2.1.1.3. Ötümlü Olduğu Halde Sızıcılaşanlar

Sızıcılaşma örneğine rastlanmamıştır.

2.1.1.4. Ötümlü Olduğu Halde Geçişmeye Uğrayanlar

2.1.1.4.1. Dudaklaşanlar, G# > v #

2.1.1.4.1.1. Tek Heceli Kelimelerde

2.1.1.4.1.1.1. Geniş – Düz Kelimelerde

2.1.1.4.1.1.1.1. İsimlerde

çav : ses.

tav : dağ. (ELK. s.125), (EZLT. s.253).

yav : yağ. (EZLT. s.281).

2.1.1.4.1.1.1.2. Fiillerde

kav - : kovmak. (MG. s.211).

sav - : sağmak. (EZLT. s.234).

yav - : yağmak. (EZLT. s.281).

2.1.1.4.1.1.2. Geniş – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

2.1.1.4.1.1.2.1. İsimlerde

kov : kav. (EZLT. s.205).

2.1.1.4.1.1.2.2. Fiillerde

kov - : kovmak. (MG. s.235), (EZLT. s.205), (GT. s.307).

ov - : ovmak. (EZLT. s.224).

2.1.1.4.1.2. Çok Heceli Kelimelerde

2.1.1.4.1.2.1. Geniş – Düz Ünlülü Kelimelerde

2.1.1.4.1.2.1.1. İsimlerde

boyav : boya. (EZLT. s.155).

burav : burgu. (EZLT. s.158).

bulagav : karışıklık, intizamsız. (KİLA. s.22)

omrav : köprücük kemiği. (EZLT. s.222).

tağlav : boğazın tavanı. (ELK. s.124).

tamav : damak. (EZLT. s.250)

tutsav : rehin. (EZLT. s.265).

yamav : yama. (EZLT. s.277).

yaylav: yayla. (EZLT. s.282).

2.1.1.4.1.1.2.2. Geniş – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

2.1.1.4.1.2.2.1. İsimlerde

çizov : çizgi, hat. (KİLA. s.30)

2.1.1.4.1.2.3. Dar – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

2.1.1.4.1.2.3.1. İsimlerde

otuv : oda. (KİLA. s.64).

tamuv : cehennem. (KİLA s.97).

yuluv : halâs olmak için verilen bedel. (KİLA. 128).

2.1.1.4.1.3. Eklerde

2.1.1.4.1.3.1. Yuvarlak Ünlü Dizisinden Sonra Yuvarlak Ünlülü Gelen Ekler

suluv : su bulunan yer. (KİLA. s.93).

2.1.1.4.1.4. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda

2.1.1.4.1.4.1. Düz ve Yuvarlak Ünlü Arasında

2.1.1.4.1.4.1.1. İsimlerde

alpavut : kasalak. (EZLT. s.139).

avu : zehir. (EZLT. s.144).

avur : ağır. (EZLT. s.144).

avuz : ağız. (EZLT. s.144).

bavur : bağır. (EZLT. s.149).

bugavı : bukağı. (EZLT. s.157).

bukavuv : bukalı. (KİLA. s.23).

buvarsık : bağırsak. (EZLT. s.159).

buvavı : bukağı, köstek.(EZLT. s.159).

buzavu : buzağı. (KİLA. s.24).

kalavun : düğün beleş. (EZLT. s.182).

karavul : karakol. (KİLA. s.70), (EZLT. s.184).

karlavuç : kırılmağıç. (KİLA. s.71).

kavuk : kavrulmuş darı. (KİLA. s.73).

kavun : kavun. (KİLA. s.73), (EZLT. s.188), (İMS. s.196), (ELK. s.112).

kırav : kırağı. (EZLT. s.199).

savulçak : solucan. (EZLT. s.234).

tavuk : tavuk. (EZLT. s.253).

yavuk : yakın. (KİLA. s.123).

yavurt : yoğurt. (EZLT. s.282).

yavuz : kötü. (EZLT. s.282).

2.1.1.4.1.4.1.2. Fiillerde

avurla - : **1.** ağırlamak. (EZLT. s.144). **2.** çalmak. (EZLT. s.144).

yavul - : su toplamak. (HL. s.274).

2.1.1.4.2. İki Dar – Düz Ünlü Arasında

2.1.1.4.2.1. Fiillerde

çivılda - : yavaşça ses vermek. (EZLT. s.162).

sıva - : sıvamak. (EZLT. s.238).

2.1.1.4.3. İki Yuvarlak Ünlü Arasında

2.1.1.4.3.1. İsimlerde

bovaz : boğaz. (EZLT. s.155).

bovun : ek. (EZLT. s.155).

bovuz : boğaz. (EZLT. s.155).

kova : kova. (KİLA. s.79).

kovuk : içi boş olan her oyuk. (KİLA. s.80), (BV. s.130).

kovurdak : kıkırdak. (EZLT. s.205).

kovuş : boş kovuk. (MG. s.235).

ovul : oğul. (KİLA. s.64).

sovuk : soğuk. (HL. s.262), (KHŞDH. s.42), (KHŞDH. s.64), (MG. s.281), (E.Z.L.T. s.240), (BV. s.150).

uvu : agı, zehir. (KİLA. s.113).

yovuk : yakın. (EZLT. s.288).

yovun : yoğun. (KİLA. s.128), (EZLT. s.288).

yovuz : yağız. (EZLT. s.288).

karayovuz : esmer. (EZLT. s.184).

2.1.1.4.3.2. Fiillerde

sovi - : soğumak. (KİLA. s.92).

tovır - : doğurmak. (EZLT. s.262).

uvul - : bayılmak. (EZLT. s.272).

yovur - : yoğurmak. (EZLT. s.288)

2.1.1.4.4. Düz Ünlü ile Ünsüz Arasında

2.1.1.4.4.1. İsimlerde

avlak : oğlak. (EZLT. s.144).

avrı : kat, yaprak şeklinde olan para. (EZLT. s.144).

savru : sağrı. (EZLT. s.234).

2.1.1.4.4.2. Fiillerde

avna - : ağnamak. (EZLT. s.144).

kavrul - : kavrulmak. (EZLT. s.188).

tavdul - : şaşırmaq. (MG. s.293).

2.1.1.4.5. Yuvarlak Ünlü ile Ünsüz Arasında

2.1.1.4.5.1. İsimlerde

ovlak : oğlak. (KİLA. s.64).

ovlan : oğlan. (KİLA. s.64).

2.1.1.4.2. Yarı Ünlüleşenler, G# > y #

2.1.1.4.2.1. Tek Heceli Kelimelerde

2.1.1.4.2.1.1. İki Düz Ünlü Arasında

2.1.1.4.2.1.1.1. Fiillerde

yıy - : yığmak. (EZLT. s.286).

2.1.1.4.2.2. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda

2.1.1.4.2.2.1. Dar – Düz Ünlülü Kelimelerde

2.1.1.4.2.2.1.1. İsimlerde

sıym : yaban öküzü. (EZLT. s.238).

sıyr : sığır. (ELK. s.122).

2.1.1.4.2.2.1.2. Fiillerde

sıym - : sığınmak. (EZLT. s.238).

sıym - : yayılmak. (EZLT. s.238).

2.1.1.4.2.2.2. Düz Ünlü İle Ünsüz Arasında

2.1.1.4.2.2.2.1. Fiillerde

yıyla - : ağlamak. (EZLT. s.286).

2.1.1.5. Ötümlü Olduğu Halde Ötümsüzleşenler

2.1.1.5.1. Tek Heceli Kelimelerde

2.1.1.5.1.1. Dar – Düz Ünlülü Kelimelerde

2.1.1.5.1.1.1. İsimlerde

çık : çiğ. (KİLA. s.30), (ELK. s.107).

2.1.1.5.2. Çok Heceli Kelimelerde

2.1.1.5.2.1. Dar – Düz Ünlülü Kelimelerde

2.1.1.5.2.1.1. İsimlerde

sasık : kötü kokan. (EZLT. s.233).

2.1.1.5.2.2. Geniş – Düz Ünlülü Kelimelerde

2.1.1.5.2.2.1. İsimlerde

otak : çadır.(KİLA. s.63).

şırak : kandil ışığı, çıra. (EZLT. s.247).

yaylak : yayla. (KİLA. s.123), (EZLT. s.282).

2.1.1.5.2.3. Dar – Yuvarlak Ünlü Kelimelerde

2.1.1.5.2.3.1. İsimlerde

kuruk : kuru. (BV. s.131).

tutuk : örtü. (KİLA. s.108).

2.1.1.5.3. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda

2.1.1.5.3.1. İki Düz Ünlü Arasında

2.1.1.5.3.1.1. İsimlerde

bıkn : uca kemiği. (EZLT. s.151), (BV. s.84).

2.1.1.5.3.2. Düz ve Yuvarlak Ünlü Arasında

2.1.1.5.3.2.1. İsimlerde

taqu : tavuk. (KİLA. s.99).

2.1.2. Ötümsüzler

2.1.2.1. Ötümsüz Olduğu Halde Korunanlar

2.1.2.1.1. Tek Heceli Kelimelerde

2.1.2.1.1.1. Dar – Düz Ünlü Kelimelerde

2.1.2.1.1.1.1. İsimlerde

ıklık : bir çeşit çalgı (oğluk). (EZLT. s.174).

sık : iplik teli. (EZLT. s.236).

2.1.2.1.1.1.2. Fiillerde

çık - : **1.** çıkmak. (HL. s.237), (KFF. s.100), (İMS. s.148), (BV. s.92), (MG. s.171), (EZLT. s.162). **2.** doğmak. (EL.K. s.107).

dık - : tıkmak. (HL. s.239), (EZLT. s.165).

sık - : sıkmak. (EZLT. s.236), (İMS. s.269), (ELK. s.122).

tık - : tıkmak. (EZLT. s.257), (ELK. s.125), (MG. s.295).

yık - : yıkmak. (MG. s.324), (EZLT. s.285), (ELK. s.131), (GT. s.395).

2.1.2.1.1.2. Geniş – Düz Ünlülü Kelimelerde

2.1.2.1.1.2.1. İsimlerde

ak : beyaz. (HL. s.226), (KİLA. s.4), (KHŞDH. s.67), (KFF. s.91), (MG. s.128), (EZLT. s.136), (GT. s.198), (İMS. s.105). (ELK. s.101), (BV. s.70).

ark : nehir. (KİLA. s.5).

çak : ses. (BV. s.92).

çak : zaman. (MG. s.170)

kak : kurumuş. (EZLT. s.182), (KİLA. s.71).

kak : taş üzerinde olan ve su toplanan göz gibi çukur. (KİLA. s.71)

2.1.2.1.1.2.2. Fiillerde

ak - : akmak. (EZLT. s.136), (GT. s.198), (İMS. s.106), (BV. s.70). (HL. s.226), (KFF. s.91), (MG. s.128).

bak - : bakmak. (HL. s.230), (KİLA. s.14), (MG. s.143), (EZLT. s.147),

(İMS. s.124), (ELK. s.102), (BV. s.80).

çak - : **1.** acı çekmek. (ELK. s.106). **2.** şikayet etmek.(ELK. s.106), (GT. s.237).

kak - : burmak. (GT. s.287).

tak - : takmak. (GT. s.367), (M.G. s.289).

yak - : yakmak. (GT. s.390), (HL. s.271), (EZLT. s.276)

2.1.2.1.1.3. Geniş – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

2.1.2.1.1.3.1. İsimlerde

çok : çok. (BV. s.93), (GT. s.239), (ELK. s.107), (KİLA. s.31), (HL. s.237),
(İMS. s.150).

ok : ok. (HL. s.257), (KİLA. s.62), (MG. s.258), (EZLT. s.221), (GT. s.339), (ELK. s.119).

şok : çok. (EZLT. s.248).

tok : tok. (GT. s.377), (EZLT. s.260).

yok : yok. (KFF. s.176), (ELK. s.132), (MG. s.128), (KHŞDH. s.42), (GT. s.398), (BV. s.175).

2.1.2.1.1.3.2. Fiillerde

kok - : kokmak. (EZLT. s.203).

sok - : sokmak. (EZLT. s.240), (GT. s.357), (İMS. s.271), (ELK. s.123).

2.1.2.1.2. Çok Heceli Kelimelerde

2.1.2.1.2.1. Dar – Düz Ünlülü Kelimelerde

2.1.2.1.2.1.1. İsimlerde

anık : hazır. (EZLT. s.140).

arık : kuş pisliği. (KİLA. s.5).

arık : zayıf. (EZLT. s.141).

artık : artık. (EZLT. s.142).

ayrık : ayrık. (EZLT. s.146).

azık : erzak. (KİLA. s.9), (EZLT. s.146).

çalık : başı sert at. (KİLA. s.26).

katık : ekmekle beraber yenilen süt, yoğurt gibi şeyler. (KİLA. s.72),

(EZLT. s.188).

yarık : yarılmış. (MG. s.322), (EZLT. s.279).

2.1.2.1.2.2. Geniş – Düz Ünlülü Kelimeler

2.1.2.1.2.2.1. İsimlerde

armağ : yorulmak. (KİLA. s.4).

budağ : budak. (EZLT. s.157).

butağ : budak. (MG. s.166).

ırağ : uzak. (İMS. s.176), (BV. s.115).

otlağ : otlak. (EZLT. s.223).

yarağ : hazır. (MG. s.322).

yırağ : uzak. (HL. s.273).

2.1.2.1.2.3. Dar – Yuvarlak Ünlülü Kelimeler

2.1.2.1.2.3.1. İsimlerde

açuğ : açık. (İMS. s.103).

ağruğ : kaçan beygirin yakalandığı ip. (KİLA. s.5).

aluç : alık. (KİLA. s.3)

anuğ : hazır. (KİLA. s.4).

artuğ : ziyade. (HL. s.228), (BV. s.74), (KİLA. s.6), (KHŞDH. s.73),

(MG. s.135).

aruğ : zayıf. (HL. s.228), (GT. s.205).

ayruğ : başka, diğer. (HL. s.230), (KİLA. s.8).

ayuğ : akli başında. (KİLA. s.9).

buyruk : emir. (HL. s.236), (MG. s.167), (KFF. s.98).

otluğ : akmak. (KİLA. s.63).

topuğ : topuk. (MG. s.302), (EZLT. s.261), (KİLA. s.105).

2.1.2.1.3. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda

2.1.2.1.3.1. İki Düz Ünlü Arasında

2.1.2.1.3.1.1. İsimlerde

dağı : dahi. (MG. s.174).

tağı : dahi. (BV. s.154), (İMS. s.284), (MG. s.289), (KHŞDH. s.41), (KİLA. s.99).

2.1.2.1.3.1.2. Fiillerde

sağın - : sakınmak. (MG. s.271).

2.1.2.1.3.2. İki Yuvarlak Ünlü Arasında

2.1.2.1.3.2.1. İsimlerde

uğur : Çukur. (HL. s.237), (KİLA. s.32).

2.1.2.1.3.2. 1. Fiillerde

oğı - : **1.** okumak. (MG. s.259), (EZLT. s.221). **2.** benzemek. (BV. s.138).

toğı - : dokumak. (EZLT. s.260).

2.1.2.2. Ötümsüz Olduğu Halde Eriyenler

Erime örneklerine rastlanmamıştır.

2.1.2.3. Ötümsüz Olduğu Halde Sızıcılaşanlar

2.1.2.3.1. Tek Heceli Kelimelerde

2.1.2.3.1.1. Dar – Düz Ünlülü Kelimelerde

2.1.2.3.1.1.1. Fiillerde

şh - : yüzünü ekşitmek. (EZLT. s.236).

2.1.2.3.1.2. Geniş – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

2.1.2.3.1.2.1. İsimlerde

oh : ok. (HL. s.257).

2.1.2.3.2. Çok Heceli Kelimelerde

2.1.2.3.2.1. Dar – Düz Ünlülü Kelimelerde

2.1.2.3.2.1.1. İsimlerde

ışh : ışık. (EZLT. s.174).

2.1.2.3.3. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda

2.1.2.3.3.1. İki Düz Ünlü Arasında

2.1.2.3.3.1.1. İsimlerde

dahı : dahi. (HL. s.237), (KFF. s.100), (BV. s.94).

2.1.2.3.3.2. Düz Ünlü İle Ünsüz Arasında

2.1.2.3.3.2.1. İsimlerde

aḥşam : akşam. (İMS. s.105), (EZLT. s.136).

yahni : yahnı. (EZLT. s.276).

yahşı : güzel. (KFF. s.174), (HL. s.271), (MG. s.319), (BV. s.165).

2.1.2.3.3.3. Yuvarlak Ünlü İle Ünsüz Arasında

2.1.2.3.3.3.1. İsimlerde

toḥşun : tavşan. (KHŞDH. s.64).

2.1.2.3.3.3.2. Fiillerde

oḥşa - : benzemek. (HL. s.257), (MG. s.258), (BV. s.138).

2.2. Ön Damak G'si

2.2.1. Ötümlü

2.2.1.1. Ötümlü Olduğu Halde Korunanlar

2.2.1.1.1. Tek Heceli Kelimelerde

2.2.1.1.1.1. Dar – Düz Ünlülü Kelimelerde

2.2.1.1.1.1.1. İsimlerde

big : bey. (HL. s.232), (MG. s.148), (GT. s.219), (İMS. s.129).

çig : çığ, pişmemiş. (GT. s.239),

ig : iğ. (EZLT. s.176).

tig : gibi.(GT. s.374), (MG. s.296).

yig: hasta. (HL. s.273).

yig : üstün, daha fazla. (GT. s.396).

2.2.1.1.1.1.2. Fiillerde

ig - : iğmek. (MG. s.194).

tig - : değmek. (MG. s.296), (GT. s.374), (BV. s.156).

2.2.1.1.1.2. Geniş – Düz Ünlülü Kelimelerde

2.2.1.1.1.2.1. İsimlerde

beg : bey. (BV. s.82), (EL.K. s.103).

2.2.1.1.1.2.2. Fiillerde

deg - : değmek. (BV. s.94).

eg - : eğmek. (KİLA. s.9).

teg - : dokunmak, değmek. (İMS. s.290), (HL. s.265), (BV. s.155)

2.2.1.1.1.3. Dar – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

2.2.1.1.1.3.1. İsimlerde

tüg : ty. (BV. s.159), (İMS. s.307), (EZLT. s.266), (HL. s.267)

yg : yn. (EZLT. s.240).

2.2.1.1.1.4. Geniş – Yuvarlak nll Kelimelerde

2.2.1.1.1.4.1. İsimlerde

kg : gkyz. (EZLT. s.206).

g : akıl. (MG. s.265).

2.2.1.1.1.4.2. Fiillerde

dg - : dvmek. (EZLT. s.166), (HL. s.240).

g - : vmek. (GT. s.344).

sg - : svmek. (KİLA. s.92).

tg - : dvmek. (EZLT. s.262), (GT. s.378).

2.2.1.1.2. Çok Heceli Kelimelerde

2.2.1.1.2.1. Dar – Düz nll Kelimelerde

2.2.1.1.2.1.1. İsimlerde

bilig : bilgi, ilim. (GT. s.222), (EZLT. s.122), (KHşDH. s.39).

bitig : mektup. (ELK. s.104).

rig : asker.(GT. s.238).

ellig : elli.(İMS. s.159)

giig : küçük. (BV. s.107).

illig : elli. (MG. s.197).

irig : iri. (EZLT. s.178).

isig : sıcak. (İMS. s.184)

süçig : tatlı. (KHŞDH. s.39)

tirig : diri. (KHŞDH. s.39)

yitig : keskin. (MG. s.327).

2.2.1.1.2.2. Geniş – Düz Ünlülü Kelimelerde

2.2.1.1.2.2.1. İsimlerde

eyeg : eye kemiği. (EZLT. s.171).

çöpreg : bez, paçavra. (MG. s.173).

niteg : nasıl. (KHŞDH. s.111).

2.2.1.1.2.3. Dar – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

2.2.1.1.2.3.1. İsimlerde

külüg : hayvan, at. (İMS. s.224).

ölüg : ölü. (KHŞDH. s.39)

sevüg : sevgi. (KHŞDH. s.39).

süçüg : tatlı. (KHŞDH. s.64).

tütüg : tütün. (İMS. s.307).

2.2.1.1.3. Eklerde

2.2.1.1.3.1. Düz Ünlü Dizisinden Sonra Düz Ünlülü Gelen Ekler

sevinçlig : sevinçli. (KHŞDH. s.64).

sinlig : dilenci. (EZLT. s.239).

yirilig : kılıcın cevheri, demiri. (MG. s.327).

2.2.1.1.3.2. Yuvarlak Ünlü Dizisinden Sonra Yuvarlak Ünlülü Gelen Ekler

körklüg : güzel. (MG. s.238).

türlüg : türlü. (MG. s.307).

2.2.1.1.4. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda

2.2.1.1.4.1. İki Düz Ünlü Arasında

2.2.1.1.4.1.1. İsimlerde

çigin : omuz. (MG. s.172), (BV. s.93), (ELK. s.107), (HL. s.237).

degin : kadar. (HL. s.239).

degir : değer. (KFF. s.107).

eger : 1. eyer. (KİLA. s.13). 2. eğer. (İMS. s.157)

egi : iyi. (EZLT. s.167).

egin : omuz. (KİLA. s.10).

içegi : hekim. (EZLT. s.175).

ige : eğe. (MG. s.194), (K.İLA. s.38).

igen : çok, fazla. (HL. s.248), (BV. s.116).

igi : iyi. (EZLT. s.176).

igim : omuz. (MG. s.194).

kösegi : ateş karıştırarak nesne. (EZLT. s.208).

tegenek : değnek. (EZLT. s.254).

tegin : değin. (HL. s.265).

temregi : temregi. (EZLT. s.255).

tigirmi : değirmi, yuvarlak. (MG. s.297).

yigin : hasır. (KİLA. s.125).

yigit : yiğit. (EZLT. s.286), (MG. s.325), (KHŞDH. s.64), (HL. s.273).

2.2.1.1.4.1.2. Fiillerde

beğen- : beğenmek. (EZLT. s.150).

ege - : eğelemek. (EZLT. s.167).

egir - : eğirmek. (EZLT. s.167).

igil - : eğilmek. (GT. s.274).

segir - : oynamak, kımıldamak. (EZLT. s.235).

segirt - : koşmak, yürüme. (HL. s.261)

yigil - : eğilmek. (MG. s.327).

2.2.1.1.4.2. Düz ve Yuvarlak Ünlü Arasında

2.2.1.1.4.2.1. İsimlerde

degül : değil. (HL. s.239), (KİLA. s.33). (KFF. s.107), (EZLT. s.164), (İMS. s.152), (BV. s.95).

eyegü : eye kemiği. (EZLT. s.171).

tegül : değil. (HL. s.265).

2.2.1.1.4.2.2. Fiillerde

göger - : morarmak. (HL. s.245).

2.2.1.1.4.3. Yuvarlak ve Düz Ünlü Arasında

2.2.1.1.4.3.1. İsimlerde

bügi : büyü, sihir. (EZLT. s.159).

gögercin : güvercin. (İMS. s.168).

kөгem : güvem eriği. (EZLT. s.206).

kөгenek : samur denen hayvan. (EZLT. s.206).

kügerçin : güvercin. (KİLA. s.54)

nöger : arkadaş. (EZLT. s.220).

önegü : muannit. (KİLA. s.65).

ügeyik : üveyik kuşu. (EZLT. s.273).

yügen : yular kayışı, dizgin. (MG. s.329).

2.2.1.1.4.3. Düz Ünlü İle Ünsüz Arasında

2.2.1.1.4.3.1. İsimlerde

igne : iğne. (İMS. s.179), (EZLT. s.176), (KİLA. s.38).

igri : eğri. (MG. s.194), (KHŞDH. s.63). (HL. s.241).

2.2.1.1.4.4. İki Yuvarlak Ünlü Arasında

2.2.1.1.4.4.1. İsimlerde

dögül : değil. (MG. s.176).

dügün : düğün. (EZLT. s.166), (KİLA. s.36).

gögüs : göğüs. (BV. s.108).

kögüs : göğüs. (MG. s.236).

ögür : yekdiğerine alışık olan hayvan. (KİLA. s.65).

ögüt : öğüt. (GT. s.344), (EZLT. s.224), (KHŞDH. s.44), (KİLA. s.65).

sögüt : söğüt. (MG. s.281).

sügük : kemik. (EZLT. s.243).

sügüm : bir sele uzunluğunda iplik ve benzeri. (EZLT. s.243).

tögül : değil. (MG. s.302).

ügü : uhu kuşu. (EZLT. s.273).

yügün : kalın. (MG. s.330).

2.2.1.1.4.4.2. Fiillerde

ögül - : öğülmek. (HL. s.259).

ögün - : öğünmek. (GT. s.344)

ügüt - : öğütmek. (EZLT. s.273).

yügür - : koşmak. (B.V. s.177), (K.İ.L.A. s.130), (EZLT. s.290).

yügüt - : öğütmek. (EZLT. s.290).

2.2.1.1.4.5. Yuvarlak Ünlü İle Ünsüz Arasında

2.2.1.1.4.5.1. İsimlerde

bögrek : böbrek. (BV. s.89), (EZLT. s.156).

düğme : düğme. (EZLT. s.166), (KİLA. s.36).

ögle : öğle. (İMS. s.254).

tüğme : düğme. (MG. s.306).

yügrük : koşucu. (MG. s.330), (HL. s.274).

2.2.1.1.4.5.2. Fiillerde

öğren - : öğrenmek. (GT. s.344), (EZLT. s.224), (MG. s.265), (HL. s.259).

öğret - : öğretmek. (İMS. s.254).

2.2.1.2. Ötümlü Olduğu Halde Eriyenler

2.2.1.2.1. Çok Heceli Kelimelerde

2.2.1.2.1.1. Dar – Düz Ünlülü Kelimelerde

2.2.1.2.1.1.1. İsimlerde

bili : ilim. (KİLA. s.18).

bişi : yufka. (KİLA s.19).

biti : kitap. (KİLA. s.19).

çeri : asker. (KİLA. s.28), (GT. s.238), (HL. s.237).

deri : deri. (BV. s.96), (HL. s.239).

el : el. (ELK. s.108), (İMS. s.158), (KİLA. s.10), (HL. s.242).

el : atın eli. (BV. s.102), (KFF. s.113), (MG. s.177).

elli : elli. (ELK. s.108), (KİLA. s.10), (EZLT. s.168), (HL. s.242).

eski : eski. (EL.K. s.108), (HL. s.242), (KHŞDH. s.63), (KİLA. s.12), (MG. s.178).

él : el. (EZLT. s.168).

giçi c: küçük. (BV. s.107).

il : el. (GT. s.275).

illi : elli. (GT. s.276).

iri : iri. (EZLT. s.178).

isi : sıcak. (KİLA. s.40).

issi : sıcak, (HL. s.249), (GT. s.249), (EZLT. s.179).

iti : keskin, sert. (BV. s.120), (MG. s.202).

kiççi : küçük. (GT. s.300).

kiçi : küçük. (MG. s.226),(KFF. s.140), (KİLA. s.48), (HL. s.252).

öli : ölü. (EZLT. s.225), (GT. s.345).

süçi : tatlı. (KİLA. s.94).

tat : tat. (KİLA. s.100).

teri : deri. (ELK. s.125), (HL. s.265), (KİLA. 102).

tiri : diri. (EZLT. s.259), (KİLA. s.103), (İMS. s.297), (GT. s.376).

yiti : keskin. (EZLT. s.287). (KİLA. s.126), (HL. s.273).

yiçi : koku. (KİLA. s.126)

2.2.1.2.1.2. Geniş – Düz Ünlülü Kelimelerde

2.2.1.2.1.2.1. İsimlerde

nete : nasıl. (EZLT. s.219).

nite : nasıl. (İMS. s.247), (BV. s.137), (KİLA. s.61).

töre : usul. (İMS. s.302).

2.2.1.2.1.3. Dar – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

2.2.1.2.1.3.1. İsimlerde

börü : kurt. (KİLA. s.22).

köprü : köprü (KİLA. s.52).

ölü : ölü. (KFF. s.160), (KİLA. s.65), (HL. s.259).

örtü : örtü. (EZLT. s.226).

sürü : sürü (KİLA. s.95).

şerü : asker. (EZLT. s.246).

ülü : pay, hisse. (KİLA. s.115).

2.2.1.2.2. Eklerde

2.2.1.2.2.1. Düz Ünlü Dizisinden Sonra Düz Ünlülü Gelen Ekler

bilgili : bilgili. (EZLT. s.152).

kizli : gizli. (EZLT. s.203).

2.2.1.2.2.2. Düz Ünlü Dizisinden Sonra Yuvarlak Ünlülü Gelen Ekler

etlü : etli. (HL. s.242).

evlü : evli. (KİLA. s.13).

ittüklü : süslü. (HL. s.249).

renclü : sıkıntılı. (HL. s.260).

yeteklü : süslü. (HL. s.273).

yirlü : yerli. (HL. s.273).

yürekli : yürekli. (HL. s.274), (KİLA. s.130).

2.2.1.2.2.3. Yuvarlak Ünlü Dizisinden Sonra Yuvarlak Ünlülü Gelen Ekler

belgüli : belli. (KFF. s.94), (KİLA. s.17).

dürlü : türlü. (BV. s.101), (HL. s.241).

görklü : güzel. (HL. s.245).

gözlü : gözlü. (HL. s.245).

güçlü : güçlü. (HL. s.245).

körklü : güzel. (MG. s.238), (KİLA. s.52).

tüklü : tüylü. (KİLA. s.109).

türlü : türlü. (HL. s.267), (KİLA. s.110).

yüzlü : yüzlü. (HL. s.274).

2.2.1.2.2.4. Yuvarlak Ünlü Dizisinden Sonra Düz Ünlülü Gelen Ekler

gözli : gözlü. (HL. s.245).

körükli : güzel. (EZLT. s.208).

küçli : güçlü. (EZLT. s.213).

şörli : sanlı. (EZLT. s.248).

2.2.1.3. Ötümlü Olduğu Halde Sızıcılaşmalar

Sızıcılaşma örneklerine rastlanmamıştır.

2.2.1.4. Ötümlü Olduğu Halde Geçişmeye Uğrayanlar

2.2.1.4.1. Dudaklılaşma

2.2.1.4.1.1. Dudaklılaşmalar, G# > v #

2.2.1.4.1.1.1. Tek Heceli Kelimelerde

2.2.1.4.1.1.1.1. Geniş – Düz Ünlülü Kelimelerde

2.2.1.4.1.1.1.1.1. İsimlerde

bev : böy, örümcek. (EZLT. s.151).

2.2.1.4.1.1.1.1.2. Fiillerde

gev - : gevmeek. (HL. s.244).

2.2.1.4.1.1.1.2. Dar – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

2.2.1.4.1.1.1.2.1.1. Fiillerde

üv - : ovmak. (EZLT. s.274).

2.2.1.4.1.1.1.3. Geniş – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

2.2.1.4.1.1.1.3.1. Fiillerde

öv - : bir şeyi ezmek. (EZLT. s.227).

töv - : dövmeek. (KİLA. s.107).

2.2.1.4.1.1.2. Çok Heceli Kelimelerde

2.2.1.4.1.1. 2.1. Geniş – Düz Ünlülü Kelimelerde

2.2.1.4.1.1. 2.1.1. İsimlerde

ekev : eye, iye. (EZLT. s.167).

temrev : temregi. (EZLT. s.255).

2.2.1.4.1.1.3. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda

2.2.1.4.1.1. 3.1. İki Düz Ünlü Arasında

2.2.1.4.1.1.3.1.1. İsimlerde

sivek : kemik. (HL. s.262).

2.2.1.4.1.1.3.2. Düz ve Yuvarlak Ünlü Arasında

2.2.1.4.1.1.3.2.1. İsimlerde

kevük : saman. (KİLA. s.47), (EZLT. s.197).

şetlevük : fındık. (EZLT. s.247).

2.2.1.4.1.1.3.2.2. Fiillerde

givürt - : sokmak. (HL. s.244).

2.2.1.4.1.1.3.3. Yuvarlak ve Düz Ünlü Arasında

2.2.1.4.1.1.3.3.1. İsimlerde

köse : ateş karıştırarak nesne. (EZLT. s.208).

kükevür : ibrik. (EZLT. s.213).

küvegün : arı denen hayvancık. (EZLT. s.215).

küvey : güvey. (EZLT. s.215).

süvek : kemik. (HL. s.263), (EZLT. s.244), (ELK. s.123).

2.2.1.4.1.1.3.3.2. Fiillerde

küven - : güvenmek. (KHŞDH. s.39).

söven - : dikilmek. (HL. s.262).

2.2.1.4.1.1.3.3. İki Yuvarlak Ünlü Arasında

2.2.1.4.1.1.3.3.1. İsimlerde

övüt : öğüt. (EZLT. s.228).

övüz : bal arısı. (EZLT. s.228).

2.2.1.4.1.1.3.4. Ünlü İle Ünsüz Arasında

2.2.1.4.1.1.3.4.1. İsimlerde

kevrük : gevrek. (KİLA. s.47).

kövde : gövde. (EZLT. s.209).

tüvme : düğme. (KİLA. s.110).

2.2.1.4.1.1.3.4.2. Fiillerde

övren - : öğrenmek. (EZLT. s.224).

yüvrül - : bozulmak. (KİLA. s.131).

2.2.1.4.1.2. Dudak – Damaklılaşanlar, VGV > VwV

2.2.1.4.1.2.1. İsimlerde

bezewü : yüze sürülen allık. (KİLA. s.17)

çetlewük : bir nevi fındık. (KİLA. s.28).

kükewün : at sineği. (KİLA. s.54).

küsewüw : ateşi karıştıracak şey. (KİLA. s.56).

önewü : muannit. (KİLA. s.65).

ünewü : inatçı. (KİLA. s.115).

2.2.1.4.2. Yarı Ünlüleşenler, G# > y#

2.2.1.4.2.1. Tek Heceli Kelimelerde

2.2.1.4.2.1.1. Dar – Düz Ünlülü Kelimelerde

2.2.1.4.2.1.1.1. Fiillerde

tey - : dokunmak.(ELK. s.125).

tiy - : değmek, dokunmak. (EZLT s.259).

2.2.1.4.2.1.2. Geniş – Düz Ünlülü Kelimelerde

2.2.1.4.2.1.2.1. İsimlerde

bey : bey, emir. (KİLA. s.17), (ELK. s.103).

2.2.1.4.2.1.3. Geniş – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

2.2.1.4.2.1.3.1. İsimlerde

böy : örümcek. (EZLT. s.156).

2.2.1.4.2.2. Çok Heceli Kelimelerde

2.2.1.4.2.2.1. Geniş – Düz Ünlülü Kelimelerde

2.2.1.4.2.2.1.1. İsimlerde

küçey : küçük. (KHŞDH. s.64).

2.2.1.4.2.3. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda

2.2.1.4.2.3.1. İki Düz Ünlü Arasında

2.2.1.4.2.3.1.1. İsimlerde

çiyin : ipek ile yapılan nakış. (KİLA. s.29).

eye : sahip. (HL. s.243).

eyin : egin. (KİLA. s.13).

iyе : sahip. (EZLT. s.180).

iyin : omuz, arka. (ELK. s.110), (KİLA. s.41).

2.2.1.4.2.3.1.2. Fiillerde

iyir - : eğirmek. (EZLT. s.179).

2.2.1.4.2.3.2. Yuvarlak ve Düz Ünlü Arasında

2.2.1.4.2.3.2.1. İsimlerde

süyem : bir sele uzunluğunda iplik. (EZLT. s.244).

2.2.1.4.2.3.3. Ünlü İle Ünsüz Arasında

2.2.1.4.2.3.3.1. İsimlerde

iyne : iğne. (EZLT. s.180).

2.2.1.4.2.3.3.2. Fiillerde

çeyne - : çiğnemek. (ELK. s.107), (HL. s.237).

2.2.1.5. Ötümlü Olduğu Halde Ötümsüzleşenler

2.2.1.5.1. Tek Heceli Kelimelerde

2.2.1.5.1.1. Dar – Düz Ünlülü Kelimelerde

2.2.1.5.1.1.1. İsimlerde

çik : çığ, pişmemiş. (HL. s.237), (KİLA. s.29).

çik : çiy. (KİLA. s.29).

yik : iyi. (KİLA s.125).

2.2.1.5.2. Çok Heceli Kelimelerde

2.2.1.5.2.1. Dar – Düz Ünlülü Kelimelerde

2.2.1.5.2.1.1. İsimlerde

bitik : kitap. (HL. s.234). (KİLA. s.219), (KHŞDH. s.42), (EZLT. s.153).

çerik : asker. (KİLA. s.28).

kiçik : küçük. (MG. s.226), (İMS. s.228).

2.2.1.5.2.2. Dar – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

2.2.1.5.2.2.1. İsimlerde

küçük : küçük. (KİLA. s.54), (EZLT. s.213).

ölük : ölü. (İMS. s.225).

örtük : örtü. (KİLA. s.68).

türük : el, alem, halk. (EZLT. s.267).

2.2.1.5.3. Kelime Tabanında İki Ünlü Arasındaki Durumlarda

2.2.1.5.3.1. İki Düz Ünlü Arasında

2.2.1.5.3.1.1. İsimlerde

ekin : egin. (KİLA. s.10).

yeken: hasır. (EZLT. s.283).

2.2.1.5.3.2. Yuvarlak ve Düz Ünlü Arasında

2.2.1.5.3.2.1. İsimlerde

ökercin : güvercin. (EZLT. s.225).

2.2.2. Ötümsüz

2.2.2.1. Ötümsüz Olduğu Halde Korunanlar

2.2.2.1.1. Tek Heceli Kelimelerde

2.2.2.1.1.1. Dar – Düz Ünlülü Kelimelerde

2.2.2.1.1.1.1. İsimlerde

bik : **1.** sıkı, kuvvetli. (MG. s.148). **2.** pek, fazla. (GT. s.219).

dik : dik. (BV. s.98), (HL. s.239).

ik : ip eğirmeye mahsus şiş, iğ. (KİLA. s.38).

tik : dik. (EZLT. s.258), (MG. s.297), (KHŞDH. s.74), (HL. s.266), (GT. s.375).

tik : hareketsiz, sakin. (MG. s.297).

2.2.2.1.1.1.2. Fiillerde

çik - : çekmek. (GT. s.239), (MG. s.172).

dik - : dikmek. (EZLT. s.165).

dik - : dikkatli bakmak. (BV. s.198).

ik - : ekmek. (GT. s.274).

tik - : dikmek. (MG. s.297), (HL. s.266), (EZLT. s.258).

2.2.2.1.1.2. Geniş – Düz Ünlülü Kelimelerde

2.2.2.1.1.2.1. İsimlerde

dek : 1. kadar. (BV. s.95). **2. dek** : gibi. (KİLA. s.33).

erk : ihtiyar. (KİLA. s.12).

2.2.2.1.1.2.2. Fiillerde

çek- : çekmek. (HL. s.236), (EZLT. s.161), (İMS. s.147), (BV. s.92), (ELK. s.156)

ek - : ekmek. (ELK. 108), (HL. s.242), (EZLT.s.167).

2.2.2.1.1.3. Geniş – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

2.2.2.1.1.3.1. İsimlerde

bök : orman. (KİLA. s.21).

gök : gök. (HL. s.244), (BV. s.108).

kök : renk, gök. (KİLA. s.50), (KHŞDH. s.67), (MG. s.236), (EZLT. s.256), (E.Z.L.T. s.206), (GT. s.308), (İMS. s.218), (ELK. s.216).

ök : kalp. (KİLA. s.65).

tök : tane. (EZLT. s.262).

2.2.2.1.1.3.2. Fiillerde

çök- : çökmek. (EZLT. s.163), (ELK. s.107), (BV. s.93).

dök- : dökmek. (BV. s.100), (HL. s.240).

sök - : sökmek. (EZLT. s.241), (GT. s.358), (ELK. s.123).

tök - : dökmek. (İMS. s.301), (GT. s.378), (HL. s.266), (EZLT. s.262).

2.2.2.1.1.4. Dar – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

2.2.2.1.1.4.1. İsimlerde

tük : tüy. (HL. s.287).

yük : yük. (KİLA. s.130), (MG. s.330), (İMS. s.332).

2.2.2.1.1.4.2. Fiillerde

bük- : bükme. (HL. s.236), (MG. s.167), (EZLT. s.159), (BV. s.91), (ELK. s.106).

2.2.2.1.2. Çok Heceli Kelimelerde

2.2.2.1.2.1. Dar – Düz Ünlülü Kelimelerde

2.2.2.1.2.1.1. İsimlerde

bilik : silah,ok. (KİLA. s.18).

biyik : yüksek, büyük. (MG. s.154), (EZLT. s.153).

işik : eşik. (KİLA. s.40), (KFF. s.133).

kibik : gibi. (ELK. s.115).

yitik : kaybolmuş. (KHŞDH. s.42).

2.2.2.1.2.2. Geniş – Düz Ünlülü Kelimelerde

2.2.2.1.2.2.1. İsimlerde

bezek : bezek. (KİLA. s.17).

elek : elek. (EZLT. s.168).

tilek : dilek. (KFF. s.167).

töşek : döşek. (KHŞDH. s.42).

2.2.2.1.2.3. Dar – Yuvarlak Ünlülü Kelimelerde

2.2.2.1.2.3.1. İsimlerde

bedük : büyük. (KHŞDH. s.63).

büyük : büyük. (MG. s.167), (BV. s.89).

köpük : köpük. (KİLA. s.52).

şürük : çürük. (EZLT. s.249).

türük: türk. (KFF. s.168).

**ESKİ ANADOLU TÜRKÇESİ METİNLERİNE AİT ÖRNEKLERİN
TABLOLARI**

Türkçe	acı	acılı	adaklı	adlı	ağ	ağ-
PN.						
YED.						ağ -
Füt.						
HN.						ağ -
İM.	acı			adlu	ağ	
14.yy.MS.	acı			adlu		
KY.1						
KY.						
Mr.L.	acı	acılı			ağ	ağ -
TİKT.	acı			adlu		ağ -
HKHT.	acı					
ŞH.						
Mev.						ağ -
CS.					ağ	
HŞ.						ağ -
TM.					ağ	
Kur.T.	acı					ağ -
Sry.N.						
TA.	acı				ağ	
BH.	acı					
MN.	acı					ağ -
CH.						
TMü.	acı			adlu		
DKK.	acığ		adahlu		ağ	ağ -
NHT.						
RB.						
FN.	acı			adlu		ağ -
KG.						ağ -
VG.						ağ -
SN.						ağ -
KE.						
YZ.	acı			adlu		
CCK.						
MNfs.	acı					
MN.	acı			adlu		
BMU.						

Türkçe	ağaç	ağar -	ağıl	ağır	ağız	ağla-
PN.						
YED.						
Füt.						
HN.						
İM.						
14.yy.MS.	ağaç				ağız	ağla -
KY.1						
KY.						
Mr.L.		ağar -	ağıl	ağır	ağız	ağla -
TİKT.						
HKHT.						
ŞH.						
Mev.						
CS.						
HŞ.						
TM.						
Kur.T.						
Sry.N.						
TA.					ağuz	
BH.						
MN.	ağaç		ağıl	ağır	ağız	ağla -
CH.						
TMü.	ağaç	ağar -		ağır	ağız	ağla -
DKK.						
NHT.						
RB.						
FN.						
KG.						
VG.						
SN.						
KE.		ağar -				ağla -
YZ.						
CCK.	ağaç	ağar -				ağla -
MNfs.						
MN.	ağaç					
BMU.						

Türkçe	ağna -	ağrı	ağrı -	ağú	ak	ak -
PN.						
YED.					ağ	ağ -
Füt.						
HN.						
İM.					ağ, ak	ağ -
14.yy.MS.		ağrı		ağú	ak	ağ -
KY.1						ağ -
KY.				ağú		ağ -
Mr.L.		ağrı			ak	ağ -
TİKT.					ağ, ak	ağ -
H.K.H.T.		ağrı	ağrı -	ağú	ağ, ak	ağ -
ŞH.						
Mev.						
CS.					ak	ağ -
HŞ.						
TM.				ağú	ak	ağ -
Kur.T.					ak	ağ -
Sry.N.						
TA.		ağrı		ağú	ak	ağ -
BH.					ağ, ak	ağ -
MN.	ağna -			ağú		ağ -
CH.						
TMü.		ağrı			ak	ağ -
DKK.					ağ, ak	ağ -
NHT.					ak	
RB.						
FN.					ağ, ak	ağ -
KG.					ak	ağ -
VG.						ağ -
SN.					ağ, ah	ağ - , ah -
KE.					ak	
YZ.					ak	ağ -
CCK.		ağrı				ağ -
MNfs.						ağ -
MN.					ağ, ak	ağ -
BMU.						

Türkçe	ancak	arı	arık	assı	artık	asılı
PN.				assı		
YED.		arı		assı	artık	
Füt.				assı	artık	
HN.		arı, aru	aruğ	assı	artık	
İM.		arı, aru		assı	artık	
14.yy.MS.				assı	artık	
KY.1		arı		assı		
KY.		arı	aruğ, aruk	assı	artık	
Mr.L.		arı	arık	assı	artık, artık	
TİKT.		arı, aru		assı		
HKHT.		aru	aruk		artık	
ŞH.						
Mev.				assı	artık	
CS.						
HŞ		arı, aru		assı		
TM.		arı, aru				
Kur.T.		aru		assı		
Sry.N.						
TA.		arı		assı		asılı
BH.		arı, aru		assı		
MN.					artık	
CH.		arı		assı	artık	
TMü.		arı				
DKK.		arı, aru	arık			
NHT.		arı, aru				
RB.						
FN.		arı		assı		
KG.		arı	aruk	assı		
VG.		arı				
SN.	ancak, ancak	arı, aru	arık, aruk, aruğ	assı	artık, artık	asılı
KE.						
YZ.		arı	aruk	assı	artık, artık	
CCK.					artık	
MNfs.						
MN.		aru	aruk	assı		
BMU.		aru				

Türkçe	ayı	ayrı	bağ	bağır	bağırsak	bağlı
PN.						
YED.		ayruk				
Füt.		ayruk	bağ			
HN.						
İM.		ayruk, ayru	bağ			
14.yy.MS.		ayruk				bağlı
KY.1						bağlu
KY.		ayruk	bağ			
Mr.L.	ayu	ayruk, ayru	bağ	bağır	bağırsak, bağırsuk	
TİKT.		ayruk, ayru	bağ			
HKHT.	ayı, ayu	ayru	bağ			bağlı, bağlu
ŞH.		ayruk				
Mev.		ayruk				
CS.			bağ			
HŞ.						
TM.		ayruk, ayru				
Kur.T.			bağ			
Sry.N.						
TA.		ayruk, ayru				bağlu
BH.		ayru	bağ			
MN.		ayru	bağ	bağır		
CH.		ayruk				
TMü.		ayru		bağır		bağlı
DKK.		ayruk, ayru	bağ			
NHT.						
RB.						
FN.	ayı	ayruk, ayru	bağ			
KG.		ayruk, ayru	bağ			
VG.			bağ			
SN.	ayu	ayruğ, ayruh, ayru				
KE.		ayruk				
YZ.		ayruk				
CCK.		ayruk				
MNfs.			bağ			
MN.	ayu	ayruk				
BMU.						

Türkçe	bahtlı	bak -	başlı	bayık	bey	pek
PN.						
YED.				bayık	beğ	
Füt.					beg	bek
HN.		bağ -, bağ -				
İM.		bağ -			beg	
14.yy.MS.		bağ -				
KY.1	bahtlu				beg	
KY.		bağ -		bayık	beg	
Mr.L.	bahtlu				beg	
TİKT.		bağ -			big, beg	
HKHT.		bağ -				
ŞH.						
Mev.						
CS.		bağ -			beg	
HŞ.						
TM.		bağ -			beg	
Kur.T.		bağ -				
Sry.N.						
TA.						
BH.		bağ -			beg	
MN.		bağ -			beg	
CH.						
TMü.		bağ -	başlu		beg	
DKK.					beg	bek
NHT.		bağ -				
RB.						
FN.		bağ -			beg	
KG.		bağ -		bayık		
VG.		bağ -			beg	
SN.		bağ -			beg	
KE.		bağ -				
YZ.		bağ -, bağ -			beg	
CCK.		bağ -			beg	
MNfs.						
MN.		bağ -, bağ -			beg	
BMU.						

Türkçe	berk	beğen -	bezek	bıçak	bilek	bilgi
PN.						
YED.			bezek			
Füt.						
HN.						bilig
İM.	berk					
14.yy.MS.		begen -	bezek			bili
KY.1						
KY.				bıçak		
Mr.L.						
TİKT.						
HKHT.	berk					
ŞH.						
Mev.						
CS.						
HŞ.						
TM.	berk				bilegi	
Kur.T.						
Sry.N.						
TA.	berk					
BH.						
MN.						
CH.	berk					
TMü.						
DKK.	berk					bilik
NHT.						
RB.						
FN.						
KG.	berk					
VG.						
SN.						
KE.						
YZ.	berk					
CCK.		begen -				
MNfs.						
MN.	berk	begen -				
BMU.						

Türkçe	bitik	pişik	birlik	birik -	bilek	boğ -
PN.						
YED.	biti					
Füt.	biti					
HN.	bitik, biti					
İM.			birlik		bilek	boğ -
14.yy.MS.						
KY.1						
KY.			birlik			
Mr.L.	biti					boğ -
TİKT.	biti					boğ -
HKHT.		bişüg				boğ -
ŞH.						
Mev.						
CS.						
HŞ.	biti					
TM.						
Kur.T.	biti					boğ -
Sry.N.						
TA.				birik -		
BH.						
MN.	biti					boğ -
CH.						
TMü.	biti					
DKK.						
NHT.						boğ -
R.B.						
FN.	biti					
KG.						boğ -
VG.	biti					boğ -
SN.						
KE.						
YZ.	biti					boğ -
CCK.						
MNfs.						
MN.	biti					
BMU.						

Türkçe	boğuk	boğum	boğul -	boğa	boğaz	bohça
PN.						
YED.						
Füt.					boğaz	
HN.						
İM.						
14.yy.MS.					boğaz	
KY.1						
KY.						
Mr.L.					boğaz	
TİKT.						
HKHT.	boğuk			boğa	boğaz	
ŞH.						
Mev.						
CS.						
HŞ.						
TM.		boğun		boğa	boğaz	
Kur.T.						
Sry.N.				boğa		buğça
TA.		boğun	boğul -		boğaz	
BH.						
MN.						
CH.						
TMü.			boğul -		boğaz	
DKK.						
NHT.						
RB.						
FN.						
KG.						
VG.						boğ
SN.						
KE.						
YZ.						
CCK.			boğul -		boğaz	
MNfs.						
MN.						
BMU.						

Türkçe	boya	boru	buğday	budak	bucak	buhar
PN.						
YED.						
Füt.			buğday	budak		
HN.						
İM.				budak		
14.yy.MS.						buğu
KY.1		barı				
KY.					bucak	
Mr.L.	boya	borıg		budak		
TİKT.				budak		
HKHT.	boya					
ŞH.						
Mev.						
CS.						
HŞ.						
TM.	boya					
Kur.T.						
Sry.N.						
TA.	boya			budağ		buğ
BH.						
MN.				budak		
CH.						
TMü.						
DKK.						
NHT.						
RB.						
FN.						
KG.				budak		
VG.						
SN.				budak, budağ	bucak, bucağ	
KE.						
YZ.						
CCK.	boya					
MNfs.						
MN.						
BMU.						

Türkçe	burgu	buru	buzacı	buyruk	büg -	büget
PN.						
YED.						
Füt.						
HN.						
İM.						
14.yy.MS.						
KY.1						
KY.						
Mr.L.			buzacı	buyruk		
TİKT.				buyruk		
HKHT.	burgı	buru				
ŞH.						
Mev.						
CS.						
HŞ.						
TM.						
Kur.T.						
Sry.N.						
TA.		buru				
BH.						
MN.						
CH.						
TMü.						
DKK.						
NHT.						
RB.						
FN.						
KG.						
VG.						
SN.					büg -	
KE.						
YZ.						
CCK.						büget
MNfs.						
MN.						
BMU.						

Türkçe	bük -	büyük	büyüle -	böbrek	bögelek	bögür
PN.						
YED.						
Füt.						
HN.						
İM.		büyük				
14.yy.MS.						
KY.1						
KY.						
Mr.L.		büyük			bögelek	bögür
TİKT.		büyük				
HKHT.	bük -			bögrek		
ŞH.						
Mev.						
CS.	bük -					
HŞ.						
TM.	bük -			bögrek		bögür
Kur.T.	bük -		bügüle -			
Sry.N.						
TA.				bögrek		bögür
BH.						
MN.		büyük				
CH.						
TMü.						
DKK.	bük -					
NHT.		büyük				
RB.						
FN.	bük -					
KG.	bük -					
VG.						
SN.	bük -					
KE.						
YZ.		büyük				
CCK.	bük -	büyük				
MNfs.						
MN.	bük -	büyük				
BMU.						

Türkçe	bölük	börk	börü	canlı	ciger	çağ
PN.						
YED.						
Füt.						
HN.						çağ
İM.						
14.yy.MS.					ciger	
KY.1						
KY.	bölük					
Mr.L.						
TİKT.				canlı		
HKHT.						
ŞH.						
Mev.						
CS.						
HŞ.						
TM.						
Kur.T.						çağ
Sry.N.						
TA.			börü			
BH.						çağ
MN.					ciger	
CH.						
TMü.						çağ
DKK.		börk				çağ
NHT.						
RB.						
FN.						
KG.		börk				
VG.						
SN.		börk				
KE.						
YZ.						
CCK.						
MNfs.						
MN.						çağ
BMU.						

Türkçe	çağır -	çağla -	çak -	çanak	çamurlu	çapaklı
PN.						
YED.						
Füt.						
HN.			çak -			
İM.			çak -			
14.yy.MS.	çağır -					
KY.1		çağla -				
KY.						
Mr.L.	çağır -				çamurlu	çapaklu
TİKT.						
HKHT.				çanak		
ŞH.						
Mev.						
CS.						
HŞ.						
TM.						
Kur.T.	çağır -					
Sry.N.						
TA.				çanak		
BH.		çağla -				
MN.	çağır -		çak -			
CH.						
TMü.	çağır -	çağla -				
DKK.						
NHT.						
RB.						
FN.						
KG.						
VG.						
SN.			çak -			
KE.	çağır -					
YZ.						
CCK.	çağır -					
MNfs.						
MN.			çak -			
BMU.						

Türkçe	çav	çek -	çezgin -	çeri	çık -	çıkık
PN.						
YED.						
Füt.					çık -	
HN.	çav	çek -			çık -	
İM.		çek -			çık -	
14.yy.MS.		çek -		çeri	çık -	
KY.1	çav	çek -		çeri	çık -	
KY.		çek -			çık -	
Mr.L.				çeri		
TİKT.				çeri		
HKHT.		çek -			çık -	çıkuk
ŞH.						
Mev.						
CS.		çek -			çık -	
HŞ.				çeri		
TM.		çek -		çeri	çık -	
Kur.T.		çek -		çeri	çık -	
Sry.N.						
TA.		çek -	çezgin -		çık -	
BH.	çav			çeri	çık -	
MN.		çek -			çık -	
CH.				çeri		
TMü.		çek -			çık -	
DKK.				çeri	çık - , çih	
NHT.		çek -			çık -	
RB.						
FN.		çek -		çeri	çık -	
KG.					çık -	
VG.	çav	çek -		çeri	çık -	
SN.				çeri	çih	
KE.					çık -	
YZ.		çek -		çeri		
CCK.		çek -			çık -	
MNfs.					çık -	
MN.		çek -		çeri	çık -	
BMU.						

Türkçe	çık	çıra	çiğın	çiğ	çiğne -	çöven
PN.						
YED.		çırak				
Füt.					çeyne -	
HN.	çak					
İM.		çırak, çıra		çig		
14.yy.MS.				çiy		
KY.1						
KY.						
Mr.L.				çig	çiyne-	
TİKT.						
HKHT.			çigin		çiğne-	
ŞH.						
Mev.						
CS.						
HŞ.	çak				çeyne -	
TM.	çık					çoğan
Kur.T.						
Sry.N.						
TA.				çig		çoğan
BH.	çak					
MN.						
CH.						
TMü.				çig		
DKK.						
NHT.			çigin			
RB.				çig		
FN.	çak					
KG.						
VG.	çak			çey		
SN.	çak, çah					
KE.						
YZ.						
CCK.						
MNfs.						
MN.					çeyne-	
BMU.	çak					

Türkçe	çok	çok -	çomak	çorak	çök -	çürük
PN.						
YED.						
Füt.						
HN.					çök -	
İM.	çoğ, çok		çomak		çök -	
14.yy.MS.						
KY.1						
KY.	çok					
Mr.L.	çok				çök -	
TİKT.	çoğ, çok				çök -	
HKHT.					çök -	çürük
ŞH.						
Mev.						
CS.	çoğ				çök -	
HŞ.						
TM.	çoğ, çok	çok -				
Kur.T.					çök -	
Sry.N.						
TA.	çok				çök -	
BH.	çok, çoğ				çök -	
MN.	çok					
CH.						
TMü.	çok					çürük
DKK.	çoğ, çok	çoğ-			çök -	
NHT.						
RB.						
FN.						
KG.						
VG.					çök -	
SN.	çoğ, çok, çoğ			çorak	çök -	
KE.	çok					
YZ.	çok				çök -	
CCK.	çok					
MNfs.						
MN.	çok				çök -	
BMU.	çoğ					

Türkçe	dağ	dağıl -	dağla-	darı	damak	dahi
PN.						
YED.						
Füt.						dahi
HN.	dağ			taru		dahi
İM.						
14.yy.MS.						dahi
KY.1						
KY.						
Mr.L.	dağ					
TİKT.						
HKHT.			dağla-	darı		dahi
ŞH.						
Mev.						
CS.						
HŞ.				taru		
TM.	dağ					dahi
Kur.T.						
Sry.N.						dahi
TA.			dağla-			dahi
BH.						dahi
MN.	dağ	dağıl-				dahi, dağı
CH.						
TMü.			tağla-			
DKK.	dağ					
NHT.	dağ					
RB.						
FN.						
KG.	dağ			taru		
VG.						
SN.				taru	damağ, damağ	
KE.	dağ					dahi, dağı
YZ.						dağ
CCK.						dahi
MNfs.						
MN.						dahi
BMU.						dahi

Türkçe	dayak	degek	değ -	değın	değil	deri
PN.						
YED.	tayak		değ -		dek	
Füt.			deg -			
HN.			deg -		dek	
İM.	dayak, tayak		deg -			deri
14.yy.MS.				degin	degül, dek	deri
KY1			deg -			
KY.			deg -		dek	deri
Mr.L.						deri
TİKT.			deg -		dek, deg	
HKHT.			deg -	degin	degül	deri
ŞH.			deg -			
Mev.						
CS.					dek	
HŞ.						
TM.						
Kur.T.			deg -			deri
Sry.N.						
TA.		degek	deg -	degin	degül	deri
BH.			deg -			deri
MN.			deg -, değ -	degin		
CH.						
TMü.					degül, dek	deri
DKK.			deg -			deri
NHT.			deg -	digın		
RB.						
FN.			deg -			
KG.			deg -		dek	deri
VG.			deg -			deri
SN.			deg -			
KE.			deg -			
YZ.			deg -			
CCK.			deg -		degül, dek	
MNfs.						
MN.			deg -			deri
BMU.						

Türkçe	devşir -	dik	dik-	diri	doğ -	doğan
PN.						
YED.					doğ -	
Füt.			dik-		doğ -, toğ -	toğan
HN.				diri	toğ -	
İM.			dik-	diri, dir	toğ -	
14.yy.MS.				diri	toğ -	
KY1					toğ -	
KY.					toğ -	
Mr.L.				diri	doğ -, toğ -	toğan
TİKT.			dik-	diri	doğ -, toğ -	
HKHT.			dik-	diri	doğ -	
ŞH.						
Mev.						
CS.			dik-		toğ -	
HŞ.						
TM.		dik	dik-			
Kur.T.			dik-	diri	doğ -	
Sry.N.						
TA.					doğ -	toğan
BH.			dik-	diri	toğ -	
MN.		dik		diri	doğ -, toğ -	
CH.	değşür-					
TMü.			dik-		toğ -	
DKK.			dik-	diri	doğ -	
NHT.			dik-	diri	doğ -, toğ -	
RB.						
FN.				diri	doğ -, toğ -	
KG.			dik -	diri	doğ -, toğ -	
VG.			dik-	diri	toğ -	
SN.					toğ -	
KE.				diri	doğ -	
YZ.			dik-	diri	toğ -	
CCK.			dik-		toğ -	
MNfs.				diri	toğ -	
MN.			dik-	diri	doğ -, toğ -	
BMU.					toğ -	

Türkçe	doğra -	dolu	doku-	doru	dögün	dök-
PN.						
YED.						
Füt.						
HN.					dögün	dök-
İM.						dök-
14.yy.MS.		tolu				dök-
KY1						dök-
KY.		tolu				dök-
Mr.L.		tolu. dolu	doku-			dök-
TİKT.						dök-
HKHT.		dolu				dök-
ŞH.						
Mev.						
CS.					dögün	dök-
HŞ.						
TM.						dök-
Kur.T.		tolu				dök-
Sry.N.						
TA.	doğra-					dök-
BH.		tolı, tolu				dök-
MN.		tolu				dök-
CH.						
TMü.		tolu	toku-			dök-
DKK.		dolu				dök-,tök-
NHT.						dök-
RB.						
FN.				toru		dök-
KG.						dök-
VG.						dök-
SN.						dök-
KE.						dök-
YZ.						tök-
CCK.		tolu				dök-
MNfs.						dök-
MN.		tolu				dök-
BMU.						

Türkçe	döv-	dutu	duru	duyu	durak	düg-
PN.						
YED.					durak	
Füt.						düg-
HN.						
İM.	dög-			tuyu	turak	
14.yy.MS.	dög-					
KY1						
KY.						
Mr.L.	dög-	dutu	turı			
TİKT.	dög-, döv-					
HKHT.	dög-					
ŞH.						
Mev.						
CS.	dög-					
HŞ.						
TM.	dög-					
Kur.T.	dög-	dutu				
Sry.N.						
TA.	dög-					
BH.	dög-					
MN.	dög-					
CH.						
TMü.	dög-					
DKK.	dög-		duru			düg-
NHT.	dög-					
RB.						
FN.	dög-					
KG.	dög-	dutu				
VG.	dög-					düg-
SN.			turı			düg-
KE.						
YZ.	dög-					
CCK.	dög-					
MNfs.						
MN.						düg-
BMU.	dög-					

Türkçe	dümüg-	düğüm	düğün	eğe	eğ-	eğer
PN.						
YED.						
Füt.			düğün			
HN.	dümük-					
İM.						
14.yy.MS.						
KY1		düğüm				
KY.						
Mr.L.				ege	eg-	
TİKT.					eg-	
HKHT.		düğüm			eg-	
ŞH.						
Mev.			düğün			
CS.			düğün			
HŞ.						
TM.						
Kur.T.	dümük-				eg-	
Sry.N.						
TA.						
BH.	dümüg-					
MN.					eg-	
CH.			düğün			
TMü.						
DKK.					eg-	
NHT.						
RB.						
FN.						
KG.						
VG.						
SN.						
KE.						eger
YZ.					eg-	
CCK.					eg-	
MNfs.						
MN.						
BMU.					eg-	

Türkçe	eğın	eğır-	eğrı	eğe	ek-	eksık
PN.						
YED.						
Füt.	eğın	eğır-				
HN.						
İM.					ek-	eksük
14.yy.MS.	eğın				ek-	
KY1	eğın				ek-	
KY.					ek-	
Mr.L.						
TİKT.						
HKHT.				eyegü, egegi	ek-	
ŞH.						
Mev.						
CS.					ek-	
HŞ.	eğın					
TM.			eğrı		ek-	
Kur.T.					ek-	
Sry.N.						
TA.			eğrı		ek-	
BH.					ek-	
MN.					ek-	
CH.	eğın					
TMü.					ek-	
DKK.						
NHT.					ek-	
RB.						
FN.					ek-	
KG.					ek-	
VG.						
SN.						
KE.						
YZ.					ek-	
CCK.					ek-	eksük
MNfs.						
MN.						
BMU.						

Türkçe	el	elek	elli	eski	eşik	geçir-
PN.						
YED.						
Füt.	el					
HN.						
İM.	el		elli	eski		
14.yy.MS.	el		elli			
KY1	el					
KY.						
Mr.L.	el	elek	elli	eski		
TİKT.				eski		
HKHT.	el	elek	elli			
ŞH.						
Mev.						
CS.	el				işig	
HŞ.						
TM.	el					
Kur.T.	el		elli	eski		
Sry.N.						
TA.	el		elli	eski		geçir-
BH.	el					
MN.	el					
CH.						
TMü.	el					
DKK.			elli	eski		
NHT.	el		elli			
RB.	el					
FN.	el		elli			
KG.			elli	eski		
VG.	el					
SN.						
KE.	el		elli			
YZ.	el		elli			
CCK.	el				işik	
MNfs.	el					
MN.	el		elli	eski		
BMU.						

Türkçe	gıcık	gögüs	gök	gügül	güvem	güvercin
PN.						
YED.						
Füt.			gök			
HN.			gög			
İM.			gök			
14.yy.MS.			gök			
KY1			gök			
KY.			gök			
Mr.L.	gıcık	gögüs	gök			gögercin
TİKT.			gök			
HKHT.		gögüs	gök	gügül		gögercin
ŞH.			gök			
Mev.						
CS.			gök			
HŞ.			gök			
TM.		gögüs	gök			gögercin
Kur.T.			gök			gögercin
Sry.N.						
TA.		gögüs	gök			
BH.			gök			
MN.			gök			
CH.						
TMü.			gök			
DKK.			gök			
NHT.			gök			gögercin
RB.				gögem		gögercin
FN.			gök			
KG.			gök			
VG.			gök			
SN.			gök			
KE.		gögüs	gök			
YZ.			gök			
CCK.			gök			
MNfs.						
MN.		gögüs	gök			
BMU.						

Türkçe	ıS1	ırak	ılık	ımık	ışıklı	iğ
PN.	ıSS1					
YED.	ıSS1	ırağ				
Füt.		ırağ				
HN.	ıSS1		ılı			
İM.	ıSS1	ırağ				
14.yy.MS.	ıSS1	ırağ				
KY1						
KY.		ırağ				
Mr.L.	ıssi	ırağ			ışıklı	ig
TİKT.	ıSS1	ırağ, ırağ, ırağ				
HKHT.	ıSS1					
ŞH.						
Mev.	ıSS1					
CS.		ırağ				
HŞ.	ıSS1	ırağ				
TM.		ırağ, ırağ				
Kur.T.	ıssi					
Sry.N.		ırağ				
TA.	ıSS1, ıssi	ırağ				
BH.	ıSS1					
MN.	ıSS1					
CH.						
TMü.		ırağ				
DKK.						
NHT.	ıSS1					
RB.	ıSS1					
FN.	ıSS1					
KG.	ıSS1	ırağ				
VG.						
SN.	ıSS1	ırağ, ırağ ırağ		ınığ		
KE.	ıSS1					
YZ.		ırağ				
CCK.						
MNfs.						
MN.		ırağ				
BMU.						

Türkçe	iğ	iğne	ilik	iri	issi	iti
PN.					issi	
YED.						
Füt.		igne			is	
HN.						
İM.			ilig			
14.yy.MS.					issi	
KY1						
KY.						
Mr.L.				iri		
TİKT.		igne				
HKHT.		igne	ilig	iri		iti
ŞH.						
Mev.						
CS.						
HŞ.						
TM.		igne		iri		
Kur.T.						
Sry.N.						
TA.			ilig	iri		
BH.						
MN.					issi	
CH.						
TMü.					is	
DKK.				iri		iti
NHT.						
RB.						
FN.						
KG.						
VG.						
SN.				iri		
KE.						
YZ.						
CCK.						
MNfs.						
MN.						
BMU.					issi	

Türkçe	iyilik	iplik	iv-	katı	kapı	kamu
PN.			iv-			ķamu
YED.				ķatı		
Füt.				ķatı	ķapu	
HN.						ķamu
İM.				ķatı	ķapı, ķapu, ķabu	ķamu, ķabu
14.yy.MS.				ķatı	ķapu	ķamu
KY1			iv-	ķatı	ķapu	ķamu
KY.	eylik			ķatı	ķapu	ķamu
Mr.L.				ķatı	ķapı	
TİKT.				ķatı	ķapı, ķapu	ķamu
HKHT.		iplik	ev-	ķatı		ķamu
ŞH.				ķatı		ķamu
Mev.				ķatı		ķamu
CS.			iv-	ķatı	ķapu	ķamu
HŞ.			iv-	ķatı		ķamu
TM.				ķatı	ķapu	
Kur.T.			iv-	ķatı		
Sry.N.						ķamu
TA.		iplik		ķatı		ķamu
BH.			iv-	ķatı	ķapu	ķamu
MN.				ķatı	ķapu	ķamu
CH.				ķatı		ķamu
TMü.				ķatı	ķapu	ķamu
DKK.				ķatı	ķapu	ķamu
NHT.			iv-	ķatı	ķapu	
RB.						
FN.				ķatı	ķapu	
KG.				ķatı	ķapu	ķamu
VG.			iv-	ķatı	ķapu	ķamu
SN.				ķatı	ķapu	ķamu
KE.					ķapu	ķamu
YZ.				ķatı	ķapu	ķamu
CCK.				ķatı	ķapu	ķamu
MNfs.					ķapu	
MN.				ķatı	ķapu	
BMU.					ķapu	ķamu

Türkçe	karı	kav	kavıt	kavra-	kavuk	kavun
PN.						
YED.						
Füt.						
HN.		ḳav				
İM.						
14.yy.MS.						
KY1						
KY.						
Mr.L.	ḳarı	ḳav	ḳavıt			ḳavun
TİKT.						
HKHT.				ḳavra-		ḳavun
ŞH.						
Mev.						
CS.						
HŞ.						
TM.						
Kur.T.						ḳavun
Sry.N.						
TA.	ḳarı		ḳavut		ḳavuk	ḳavun
BH.						
MN.					ḳavuk	
CH.						
TMü.						
DKK.						
NHT.						
RB.						
FN.						
KG.						
VG.						
SN.						
KE.						
YZ.						
CCK.						
MNfs.						
MN.						
BMU.						

Türkçe	kavur-	kapak	kıvılcım	kığırıcı	kığır-	kılavuz
PN.						
YED.						
Füt.						
HN.		ķabađ				
İM.						
14.yy.MS.					ķıđır-	
KY1						
KY.						
Mr.L.			ķıđılcım	ķıđırıcı		ķulavuz
TİKT.						
HKHT.	ķavur-	ķapaķ				
ŞH.						
Mev.						
CS.						
HŞ.						
TM.						
Kur.T.					ķıđır-	
Sry.N.						ķılađuz
TA.		ķabak				
BH.						ķulavuz
MN.	ķavur		ķıđılçım		ķıđır-	ķulavuz
CH.						
TMü.						ķulavuz
DKK.						
NHT.						
RB.						
FN.						
KG.						
VG.						
SN.		ķabah				
KE.					ķıđır-	
YZ.						
CCK.						
MNfs.						
MN.						
BMU.						

Türkçe	kırağı	kısı	kışla	kıv	kıv-	kıvan-
PN.						
YED.						
Füt.					kıv-	kıvan-
HN.				kıv		
İM.			kışla			
14.yy.MS.						
KY1						
KY.						
Mr.L.	kırağı					
TİKT.						
HKHT.						
ŞH.		kısu				
Mev.						
CS.						
HŞ.						
TM.						
Kur.T.						
Sry.N.						
TA.						
BH.						
MN.						
CH.						
TMü.						
DKK.						
NHT.						
RB.						
FN.						
KG.						
VG.						
SN.		kısu				
KE.						
YZ.						
CCK.						
MNfs.						
MN.						
BMU.						

Türkçe	kıg	kova	koyu	kovuk	kovan	kok-
PN.						
YED.						
Füt.						
HN.						
İM.						koğ-
14.yy.MS.						
KY1						
KY.						
Mr.L.	kıg	koğa	koyu		kovan	koğ-
TİKT.	kıg					
HKHT.	kıg		koyu			koğ-
ŞH.						
Mev.						
CS.						
HŞ.						
TM.				kovuk	kovan	
Kur.T.		koğa		kovuk		
Sry.N.						
TA.	kıg			kovuk		
BH.						
MN.						
CH.						
TMü.						koğ-
DKK.						
NHT.						
RB.	kıg	koğa				
FN.						
KG.						
VG.						
SN.						koğ-
KE.						
YZ.						koğ-
CCK.						
MNfs.						
MN.						
BMU.						

Türkçe	kork-	koku	köprü	köse	kök	kulak
PN.						
YED.						
Füt.					kök	
HN.						
İM.	ḳork-				kök	
14.yy.MS.		ḳoḳu				
KY1						
KY.						
Mr.L.		ḳoḳu	köprü	köseḡü		
TIKT.						
HKHT.	ḳork-				kök	
ŞH.						
Mev.						
CS.		ḳoḳu				
HŞ.						
TM.					kök	
Kur.T.					kök	
Sry.N.						
TA.	ḳork-					
BH.	ḳork-, ḳorḡ-	ḳoḳu			kök	
MN.		ḳoḳu	köprü			
CH.						
TMü.						
DKK.	ḳork-, ḳorḡ-				kök	
NHT.						
RB.					kök	
FN.						
KG.					kök	
VG.					kök	
SN.	ḳorḡ-					ḳulaḡ, ḳulaḡ
KE.						
YZ.	ḳork-					
CCK.						
MNfs.						
MN.					kök	
BMU.						

Türkçe	kurbağa	kuru	kuyu	kutlu	küçük	oda
PN.						
YED.						
Füt.			ķuyu		ķiçi	
HN.		ķuru			ķiçi	odağ
İM.		ķuru	ķuyu		ķiçi	
14.yy.MS.					ķiçi	
KY1		ķuru	ķuyu		ķiçi	
KY.		ķuru	ķuyu			
Mr.L.	ķurbağa	ķuru, ķurı	ķuyu		ķiçi	
TİKT.		ķuru, ķurı	ķuyu			
HKHT.		ķuru, ķurı				
ŞH.						
Mev.						
CS.			ķuyu			
HŞ.					ķiçi	
TM.		ķuru, ķurı				
Kur.T.		ķuru	ķuyu		ķiçi,güççük, küccük	
Sry.N.					ķiçi	
TA.		ķuru				
BH.		ķurı				
MN.		ķuru, ķurı			ķiçi	otağ
CH.					ķiçi	
TMü.		ķuru, ķurı			ķiçi	
DKK.		ķuru	ķuyu	ķutlu	ķiçi	otağ, otağ
NHT.		ķuru	ķuyu		ķiçi	
RB.		ķuru				
FN.		ķuru, ķurı				otağ
KG.		ķuru	ķuyu		ķiçi	
VG.					ķiçi	
SN.		ķuru, ķurı			ķiçi	odağ
KE.			ķuyu			
YZ.		ķuru	ķuyu		ķiçi	odağ, oda
CCK.						
MNfs.						
MN.		ķuru, ķurı	ķuyu		ķiçi	
BMU.		ķurı			ķiçi	

Türkçe	odlu	oğul	oğlan	oğrı	ok	otlak
PN.				uğrı		
YED.						
Füt.			oğlan	oğrı	ok	
HN.					ok	
İM.					ok, oh	
14.yy.MS.		oğil		oğrı		
KY1						otlak
KY.						otlak
Mr.L.		oğul			ok	
TİKT.					ok	
HKHT.						
ŞH.	odlu					
Mev.						
CS.					ok	otlak
HŞ.						
TM.		oğul	oğlan		ok	
Kur.T.					ok	
Sry.N.						
TA.			oğlan			
BH.		oğul				
MN.				oğrı	ok, oh	
CH.						
TMü.		oğul				
DKK.					ok, oh	
NHT.					ok	
RB.						
FN.						otlak
KG.					ok	otlak
VG.					ok	
SN.					oh	otlak
KE.		oğul			ok	
YZ.					ok	
CCK.		oğul			ok	otlak
MNfs.						
MN.		oğil			ok	otlak
BMU.						

Türkçe	orta	ov-	ög	öğüt	öğüt-	ölü
PN.						
YED.			ög			
Füt.						ölü
HN.			ög			
İM.			ög			ölü, öli
14.yy.MS.	orta		ög	öğüt		ölü
KY1			ök			
KY.			ök			
Mr.L.		ov-		öğüt	öğüt-	
TİKT.						ölü
HKHT.						
ŞH.						
Mev.						
CS.						öli
HŞ.			ög			
TM.		ov-			öğüt-	ölü
Kur.T.						ölü
Sry.N.			ög			
TA.		ov-				ölü
BH.			ög			ölü
MN.			ög			ölü
CH.			ög			
TMü.	orta		ög			ölü
DKK.						ölü
NHT.		ov-				ölü
RB.						
FN.		ov-	ög			öli
KG.						ölü
VG.			ög	öğüt		ölü
SN.			ög			
KE.			ög			ölü
YZ.			ög			ölü
CCK.					öğüt-	
MNfs.						
MN.			ög	öğüt		
BMU.						

Türkçe	örü	örtü	öv-	sadak	sağış	sağır
PN.						
YED.						
Füt.						
HN.				sadağ		
İM.						
14.yy.MS.		örtü	ög-		sağış	sağır
KY1		örtü	ög-			
KY.		örtü	ög-			
Mr.L.			ög-			
TİKT.		örtü	ög-			
HKHT.						
ŞH.						
Mev.					sağış	
CS.		örtü				
HŞ.						
TM.						
Kur.T.		örtü	ög-			
Sry.N.						
TA.						
BH.			ög-			
MN.			ög-		sağış	
CH.						
TMü.	örü		ög-			
DKK.			ög-			
NHT.						
RB.						
FN.		örtü	ög-			
KG.						
VG.			ög-			
SN.						
KE.						
YZ.			ög-			
CCK.						
MNfs.						
MN.			ög-			
BMU.						

Türkçe	sağal-	sağ	sağ (yön)	sağ-	sarı	sayag
PN.						
YED.						
Füt.						
HN.		sağ				
İM.		sağ	sağ		saru	
14.yy.MS.			sağ			
KY1			sağ		saru	
KY.			sağ		saru	
Mr.L.		sağ	sağ	sağ-	sarı	
TİKT.		sağ	sağ	sağ-	saru	
HKHT.						
ŞH.						
Mev.						
CS.		sağ				
HŞ.						
TM.			sağ	sağ-	saru	sayag
Kur.T.		sağ			saru	
Sry.N.						
TA.		sağ			saru	
BH.			sağ			
MN.	sağal-	sağ		sağ-		
CH.						
TMü.		sağ	sağ			
DKK.		sağ	sağ	sağ-	sarı, saru	
NHT.		sağ	sağ	sağ-	saru	
RB.		sağ			sarı	
FN.		sağ	sağ		sarı	
KG.		sağ	sağ	sağ-	saru	
VG.		sağ	sağ		saru	
SN.					saru	
KE.				sağ-		
YZ.		sağ	sağ		saru	
CCK.						
MNfs.						
MN.		sağ			saru	
BMU.						

Türkçe	sası	satı	saçı	sayrı	sanı	sancı
PN.		satı		sayru		
YED.					sanu	
Füt.				sayru		
HN.			saçu		sanu	
İM.						
14.yy.MS.				sayru		
KY1						
KY.						
Mr.L.						
TİKT.						
HKHT.						
ŞH.						
Mev.				sayru		
CS.				sayru		
HŞ.				sayru		
TM.						
Kur.T.		satı		sayru		
Sry.N.						
TA.				sayru		sancu
BH.						
MN.				sayru		
CH.				sayru		
TMü.		satı	saçu	sayru		
DKK.	sası					
NHT.		satı, satı				
RB.						
FN.				sayru		
KG.		satı				
VG.				sayru		
SN.						
KE.						
YZ.		satı, satı				
CCK.						
MNfs.						
MN.						
BMU.						

Türkçe	seyir-	sığ-	sıva-	sıva	sığın-	sık
PN.						
YED.						
Füt.						
HN.			sava-			
İM.		sığ-				
14.yy.MS.		sığ-				
KY1		sığ-				
KY.		sığ-				
Mr.L.	segir-		sava-	sıva	sığın-	sık
TİKT.		sığ-				sık
HKHT.						
ŞH.						
Mev.						
CS.		sığ-				
HŞ.						
TM.	segir-	sığ-	sava-			
Kur.T.						
Sry.N.						
TA.			suva-			
BH.			suva-			
MN.		sığ-				
CH.						
TMü.			sığa-		sığın-	
DKK.						
NHT.		sığ-				
RB.						
FN.		sığ-				
KG.						sık
VG.						
SN.						
KE.		sığ-	sığa-			
YZ.						
CCK.						
MNfs.						
MN.		sığ-				
BMU.						

Türkçe	sık-	sınık	sigil	sivilce	soğan	soğu-
PN.						
YED.		sınık				
Füt.						
HN.						
İM.						
14.yy.MS.						
KY1	sık-					
KY.	sık-	sınık				
Mr.L.	sık-				soğan	
TİKT.					soğan	
HKHT.						
ŞH.						
Mev.						
CS.						
HŞ.						
TM.			sigil		soğan	sovi-
Kur.T.	sık-				soğan	
Sry.N.						
TA.	sık-		sigil	sivilci	soğan	sovu-, soğu
BH.					soğan	
MN.						soğu-
CH.						
TMü.						
DKK.	sık-					
NHT.						sovi-
RB.						
FN.						
KG.	sık-					
VG.						
SN.						
KE.						
YZ.	sık-					
CCK.						
MNfs.						
MN.	sık-					sovi-
BMU.						

Türkçe	soğuk	soru	sok-	solucan	sögüt	sök -
PN.						
YED.						
Füt.	sovuk					
HN.						
İM.	sovuk	soru, sori	soğ-			sök -
14.yy.MS.	sovuk					
KY1						
KY.						
Mr.L.	sovuk					sök -
TİKT.						
HKHT.						
ŞH.						
Mev.						
CS.						
HŞ.						
TM.			soğ-			
Kur.T.		sori				
Sry.N.						
TA.				soğulcan	sögüt	
BH.						
MN.						
CH.						
TMü.						
DKK.						sök -
NHT.						
RB.						
FN.						
KG.			soğ-			sök -
VG.						sök -
SN.	sovuğ					
KE.						
YZ.		soru				
CCK.	sovuk					
MNfs.						
MN.						sök -
BMU.						

Türkçe	söv -	susak	susuzluk	sulu	süci	süngü
PN.						
YED.						
Füt.	sög-					
HN.		susağ, susak			süci	
İM.			susalığ		süci	
14.yy.MS.					süci	
KY1	sög-					
KY.						
Mr.L.	sög-				süci	sünük, sünü
TİKT.					süci	
HKHT.						
ŞH.						
Mev.						
CS.	sög-					
HŞ.						
TM.						
Kur.T.	sög-				süci	
Sry.N.						
TA.				sulu	süci	
BH.	sög-				sücü, süci	
MN.	sög-					
CH.						süngi
TMü.						
DKK.	sög-					
NHT.	sög-					
RB.						
FN.						süngü
KG.	sög-				süci	süngük, süngü
VG.	sög-				süci	süngü, süngi
SN.					süci	
KE.	sög-				süci	
YZ.						
CCK.						
MNfs.						
MN.	sög-				süci	
BMU.						

Türkçe	sürü	tamu	tak-	tanık	tapu	tartı
PN.						
YED.		tamu		tanuğ	tapu	
Füt.		tamu			tapu	
HN.		tamu			tapu	
İM.	sürü, sürü	tamı, tamu			tapu	
14.yy.MS.		tamu		tanık		
KY1		tamu			tapu	
KY.		tamu			tapu	
Mr.L.		tamu				
TİKT.		tamu				
HKHT.						
ŞH.					tapu	
Mev.		tamu				
CS.			tağ-		tapu	
HŞ.		tamu			tapu	
TM.						
Kur.T.		tamu			tapu	
Sry.N.		tamu				
TA.						
BH.	sürü	tamu			tapu	
MN.		tamu		tanuğ	tapu	
CH.				tanuğ	tapu	
TMü.		tamu			tapu	
DKK.	sürü					
NHT.						tartu
RB.						
FN.					tapu	
KG.		tamu				
VG.		tamu			tapu	
SN.				tanuğ, tanuğ	tapu	
KE.						
YZ.		tamu		tanuğ	tapu	
CCK.						
MNfs.						
MN.	sürü	tamu			tapu	
BMU.						

Türkçe	tatlı	tavuk	tarak	tek	tık-	tırnak
PN.						
YED.						
Füt.		tavuk				
HN.		toyuh				
İM.	datlu					
14.yy.MS.		tavuk				
KY1				tek		
KY.				tek		
Mr.L.	datlu	tavuk				
TİKT.						
HKHT.						
ŞH.						
Mev.						
CS.				tek		
HŞ.						
TM.		tavuk				
Kur.T.	datlu					
Sry.N.						
TA.		tavuk				
BH.						
MN.	datlu			tek		
CH.						
TMü.			tarak			
DKK.					tık-	
NHT.		tauk				
RB.				tek		
FN.						
KG.		tavuk				tırnak, dınrak
VG.						
SN.						
KE.						
YZ.						
CCK.						
MNfs.						
MN.		tavuk				
BMU.						

Türkçe	tok	toprak	tuğ	tüy	türlü	uçmak
PN.						
YED.						
Füt.						
HN.			tuğ			
İM.	tok					
14.yy.MS.						
KY1						
KY.	tok					
Mr.L.				tüy		
TİKT.						
HKHT.						
ŞH.						
Mev.						
CS.						
HŞ.						
TM.	tok					
Kur.T.						
Sry.N.						
TA.	tok					
BH.	tok					
MN.	tok					
CH.						
TMü.				tü		
DKK.			tuğ			uçmağ
NHT.						
RB.	tok					
FN.						
KG.						
VG.						
SN.	toh	toprak				
KE.						
YZ.						
CCK.						
MNfs.						
MN.				tüg, yüg, tü		
BMU.						

Türkçe	uğur	uğra-	ufak	ulu	umut	uruk
PN.						
YED.						
Füt.				ulu		
HN.				ulu		uruğ
İM.				uh, ulu		
14.yy.MS.		uğra-		ulu		
KY1				ulu		
KY.				ulu		
Mr.L.	uğur			ulu		
TİKT.				uh, ulu		
HKHT.						
ŞH.						
Mev.						
CS.				ulu		
HŞ.						
TM.		uğra-		ulu		
Kur.T.				ulu		
Sry.N.						
TA.			uvağ	ulu		
BH.				uh, ulu		
MN.			uvağ	ulu		
CH.				ulu		
TMü.		uğra-		ulu	umu	
DKK.				ulu		uruk
NHT.				ulu		
RB.						
FN.				ulu		
KG.				ulu		
VG.				ulu		
SN.				ulu		uruk, uruh
KE.		uğra-		ulu		
YZ.				ulu		
CCK.						
MNfs.				ulu		
MN.	uğur			ulu		
BMU.						

Türkçe	uslu	uşak	ülü	üvey	yağ-	yağır
PN.	ussı					
YED.						
Füt.						
HN.	uslu		ülü			
İM.					yağ-	
14.yy.MS.					yağ-	
KY1					yağ-	
KY.					yağ-	
Mr.L.				ügey	yağ-	yağır
TİKT.					yağ-	
HKHT.						
ŞH.						
Mev.						
CS.						
HŞ.						
TM.			ülü		yağ-	
Kur.T.			ülü	ögey	yağ-	
Sry.N.						
TA.						
BH.					yağ-	
MN.					yağ-	
CH.						
TMü.					yağ-	
DKK.					yağ-	
NHT.					yağ-	
RB.						
FN.					yağ-	
KG.			ülü		yağ-	
VG.						
SN.		uşağ, uşak, uşah				
KE.						
YZ.	uslu	uşağ			yağ-	
CCK.					yağ-	
MNfs.						
MN.					yağ-	
BMU.						

Türkçe	yağ	yağmur	yagı	yak	yak-	yasak
PN.						
YED.					yak-	
Füt.					yak-	
HN.					yak-	
İM.					yak-	
14.yy.MS.		yağmur				
KY1					yak-	
KY.					yak-	
Mr.L.		yağmur				
TİKT.					yak-	
HKHT.						
ŞH.						
Mev.			yagı			
CS.					yak-	
HŞ.						
TM.					yak-	
Kur.T.	yağ					
Sry.N.						
TA.		yağmur			yak-	
BH.					yak-	
MN.					yak-, yah	
CH.						
TMü.						
DKK.	yağ				yak-	yasak
NHT.					yak-	
RB.						
FN.					yak-	
KG.					yak-	
VG.						
SN.					yak-, yah	
KE.						
YZ.					yak-	
CCK.					yak-	
MNfs.					yak-	
MN.					yak-	
BMU.						

Türkçe	yassı	yapı	yarım	yarık	yama	yayla
PN.						
YED.						
Füt.						
HN.				yaruk		
İM.		yapu				yayla
14.yy.MS.			yarı	yaruk		
KY1			yarı			
KY.						
Mr.L.						
TİKT.						
HKHT.						
ŞH.						
Mev.						
CS.						
HŞ.						yaylak
TM.			yarı	yarık, yaruk		
Kur.T.						
Sry.N.						
TA.	yassı		yarı			
BH.						
MN.		yapu				yayla
CH.						
TMü.						
DKK.						yayla, yaylak
NHT.						
RB.						yaylak
FN.					yama	
KG.						
VG.						
SN.				yaruk		
KE.						
YZ.						
CCK.						
MNfs.						
MN.						
BMU.						

Türkçe	yaya	yazı	yazık	yelek	yığ-	yık-
PN.						
YED.		yazu	yazuk			
Füt.					yığ-	yık-
HN.	yayak			yileg	yığ-	yık-
İM.	yayak	yazu			yığ-	yık-
14.yy.MS.						yık-
KY1						yık-
KY.		yazu	yazuk		yığ-	yık-
Mr.L.	yayak					yık-
TİKT.	yaya					yık-
HKHT.						
ŞH.						
Mev.			yazuk			
CS.						yık-
HŞ.	yayak					
TM.						
Kur.T.	yaya	yazu				
Sry.N.						
TA.					yığ-	
BH.					yığ-	
MN.					yığ-	yık-
CH.						
TMü.		yazu	yazuk		yığ-	yık-
DKK.	yaya, yayak		yazıh, yazuk		yığ-	yık-
NHT.	yaya, yayak				yığ-	yık-
RB.					yığ-	
FN.					yığ-	yık-
KG.	yaya		yazuk		yığ-	
VG.	yayağ, yaya					yık-
SN.	yaya, yayak, yayah		yazuh, yazuk		yığ-	yih-
KE.					yığ-	
YZ.	yaya		yazuk			yık-
CCK.					yığ-	yık-
MNfs.						
MN.	yaya, yayak				yığ-	yık-
BMU.	yayak					

Türkçe	yig	yig-	yığın	yigit	yok	yoğun
PN.	yig					
YED.						
Füt.	yig					
HN.	yig	yig-				
İM.	yig				yoğ, yok, yoğ	
14.yy.MS.	yig			yigit	yok	
KY1	yig					
KY.	yig				yok	
Mr.L.				yigit	yok	yoğun
TİKT.	yig, yeg					
HKHT.						
ŞH.						
Mev.	yeğ					
CS.	yig				yoğ, yok	
HŞ.	yig		yigin			
TM.	yig				yok	yoğun
Kur.T.	yig					
Sry.N.						
TA.				yigit	yok	yoğun
BH.	yig					
MN.	yig				yok	
CH.	yig					
TMü.	yig			yigit		
DKK.					yoğ, yok, yoğ	
NHT.						
RB.	yég					
FN.	yeg					
KG.					yok	
VG.						
SN.	yig				yoğ, yok, yoğ	
KE.				yigit		
YZ.	yég				yoğ, yok	
CCK.	yig				yok	
MNfs.						
MN.	yég			yigit		
BMU.						

Türkçe	yoğur-	yük
PN.		
YED.		
Füt.	yoğur-	
HN.		
İM.		yük
14.yy.MS.	yoğur-	
KY1.		yük
KY.		yük
Mr.L.		yük
TİKT.		
HKHT.		
ŞH.		
Mev.		
CS.		
HŞ.		
TM.		
Kur.T.		
Sry.N.		
TA.	yoğur-	
BH.		yük
MN.		yük
CH.		
TMü.		
DKK.		yük
NHT.		
RB.		
FN.		
KG.		yük
VG.		yük
SN.		
KE.		yük
YZ.		yük
CCK.		yük
MNfs.		
MN.		yük
BMU.		

KIPÇAK TÜRKÇESİ METİNLERİNE AİT ÖRNEKLERİN TABLOLARI

Türkçe	acı	ağ-	ağ	ağrı	ağaç	ağı
GT.	açığ, açı		ağ			
KHŞDH.	açığ			ağrığ		
İMS.				ağrığ	ağaç	
KİLA	acı			ağruğ	ağaç	ağı
ELK.						
HL.					ağaç	
BV.						
MG.		ağ-			ağaç	
KFF.					ağaç	
EZLT.	acı		ağ		ağaş	

Türkçe	ağır	ağıl	ağız	ağu	ağar-	ağla-
GT.						
KHŞDH.	ağır					
İMS.	ağır		ağız			
KİLA.	ağır	ağıl	ağız	ağu		ağla-
ELK.						
HL.	ağır		ağız	ağu	ağar-	
BV.	ağır		ağız			
MG.	ağır		ağız			
KFF.	ağır					
EZLT.	ağır, avur		avuz	ağu, avu	ağar-	

Türkçe	ağna-	ak	ak-	anık	arı	assı
GT.		ak	ak-		arı	
KHŞDH.		ak			arığ	
İMS.	ağna-	ak	ak-		arığ	
KİLA.		ak		anuk	arı, arığ	asığ
ELK.		ak			aru	
HL.		ak	ak-		aru, arı	
BV.		ağ, ak	ak-			
MG.		ak	ak-		arı	
KFF.		ak	ak-			
EZLT.	ağna- avna-	ak	ak-	anık	aru	assı

Türkçe	arık	artık	ayrı	ayı	bağ	bağır
GT.	aruk					
KHŞDH.		artuk			bağ	
İMS.					bağ	
KİLA.	arık	artuk	ayrı	ayu	bağ	bağır
ELK.				ayu	bağ	
HL.	aruk	artuk		ayu	bağ	bağır
BV.		artuk				
MG.		artuk			bağ	
KFF.						
EZLT.	arık	artık	ayrı	ayu		bağır, bavur

Türkçe	bağlı	bağa	bağırsak	başlı	bey	beğen-
GT.					big	
KHŞDH.	bağlıg					
İMS.					big	
KİLA.					bey	
ELK.					beg, bey	
HL.				başlu	big	
BV.	bağlu				beg	
MG.		bağa			big	
KFF.						
EZLT.			buvarsık			beğen-

Türkçe	belli	bezek	bıgın	bilgi	biti	bişi
GT.				bilig		
KHŞDH.				bilig	bitik	
İMS.						
KİLA.	belgülü	bezek		bili	biti, bitik	bişi
ELK.					bitig	
HL.					bitik	
BV.			bıgın, bıkın			
MG.						
KFF.	belgülü					
EZLT.			bıgın, bıkın	bilig	bitik	

Türkçe	boğ-	boğa	boğaz	boğum	boru	boyunlu
GT.						
KHŞDH.						
İMS.			boğuz			
KİLA.		boğa	boğag, boğaz		burğu	
ELK.	boğ-	boğa	boğaz			
HL.	boğ-	boğa	boğaz	boğun		boyunlu
BV.			boğuz	boğun		
MG.				boğun		
KFF.						
EZLT.	boğ-	boğa	boğaz, bovaz, bovuz	boğun, bovun	borı, burav	

Türkçe	böbrek	börü	böy	bukağı	buzacı	buğra
GT.						
KHŞDH.						
İMS.						
KİLA.		börü			buzacı	buğra
ELK.						
HL.						
BV.	bögrek					
MG.						
KFF.						
EZLT.	bögrek		bev, böy	buğavı, buvavı bukağı		

Türkçe	budak	buyruk	bük-	büyü	büyük	çağ
GT.						
KHŞDH.					bedük	
İMS.						
KİLA.						
ELK.			bük-			
HL.		buyruk	bük-			
BV.			bük-		büyük	çağ, çak
MG.	butak	buyruk	bük-		biyik, büyük	
KFF.		buyruk				
EZLT.	budak		bük-	bügi	biyik	şag

Türkçe	çağır-	çağa	çek-	çeri	çık-	çıra
GT.				çerig, çeri		
KHŞDH.						
İMS.			çek-		çık-	
KİLA.	çağır-	çağa		çeri, çerik		çıra
ELK.			çek-		çık-	
HL.			çek-	çeri	çık-	
BV.			çek-		çık-	
MG.					çık-	
KFF.					çık-	
EZLT.			çek-	şerü		şırağ

Türkçe	çığ	çigin	çizgi	çok	çök-	çöven
GT.	çig			çok		
KHŞDH.						
İMS.				çok		
KİLA.	çık, çik		çizov	çok		çuğan
ELK.	çık	çigin		çok	çök-	
HL.	çik	çigin		çok		
BV.		çigin		çok	çök-	
MG.		çigin, igin				
KFF.						
EZLT.				şok	çök-	

Türkçe	çukur	çürük	dağ	dahi	dağıl-	damak
GT.						
KHŞDH.						
İMS.						
KİLA.	çuğur					
ELK.			tav	dağı		
HL.	çuğur		dağ	dağı		
BV.				dağı		
MG.	çuğur			dağı		
KFF.				dağı		
EZLT.		şürük	tav	dağı	dağıl-	tamağ, tamav

Türkçe	darı	değ-	değın	değil	deri	diri
GT.		tig-				tiri
KHŞDH.	tarıg					tirig
İMS.		teg-		degül		tiri
KİLA	tarı		dek	degül	teri	tiri
ELK.		tey-			teri	
HL.		teg-	tegin, degin	degül, tegül	teri	
BV.		tig-, deg-, teg-	dek	degül		
MG.		tig-		dögül, tögül		
KFF.	darı			degül		
EZLT.	tarı	tiy-		degül		tiri

Türkçe	dik	dik-	dilek	doğ-	doğur-	doğru
GT.	tik			toğ-		
KHŞDH.	tik					toğru
İMS.				toğ-		
KİLA.				toğ-		
ELK.				toğ-		
HL.	dik, tik	tik-				
BV.	dik	dik-		toğ-		
MG.	tik	tik-			toğur-	
KFF.			tilek			
EZLT.	tik	dik-, tik-		doğ-	tovir-, toğur-	

Türkçe	doğan	dolu	doru	dök-	döşek	döv-
GT.				tök-		tög-
KHŞDH.		toluğ			töşek	
İMS.				tök-		
KİLA.			toru			töv-
ELK.						
HL.				tök-		dög-
BV.		tolu, dolu				
MG.						
KFF.						
EZLT.	toğan			tök-		tög-, dög

Türkçe	düğün	düğme	eğ-	eğın	eğe-	eğır-
GT.						
KHŞDH.						
İMS.						
KİLA.	düğün	düğme	eg-	egin, eğın, ekin		
ELK.						
HL.						
BV.						
MG.			ig-			
KFF.						
EZLT.	düğün	düğme			ege-	egır-

Türkçe	ek-	el	elli	elek	eşik	eye
GT.		il				
KHŞDH.						
İMS.		el	ellig			
KİLA.		el	elli		işik	
ELK.	ek-	el	elli			
HL.	ek-	el	elli			
BV.		el				
MG.		el	illig			
KFF.		el			işik	
EZLT.	ek-	él	elli	elek		eyeg, eyegü

Türkçe	iye	eyer	ıdık	ağla-	ılık	ısı
GT.						issi
KHŞDH.			yıdığ	ıgla-		
İMS.			yıdığ			isig
KİLA.		eger	iyi	ağla-	ılı	isi
ELK.						
HL.	eye					issi
BV.						
MG.						ısı
KFF.						
EZLT.	İye, ekev				yılı	issi

Türkçe	ırak	ışık	iğ	iri	iyi	iğne
GT.						
KHŞDH.						
İMS.	ırak					igne
KİLA.			ik		yik	igne
ELK.						
HL.	yırak					
BV.	ırak					
MG.						
KFF.						
EZLT.		ışık	ig	irig, iri	eyi, igi	igne, iyne

Türkçe	iti	kakı	kak-	katı	kapak	kamu
GT.			kağ-	kağı		kağı
KHŞDH.		kağı		kağı, kağı	kağı	kağı
İMS.				kağı		
KİLA.	yiti			kağı		kağı
ELK.						
HL.				kağı		
BV.	iti			kağı		
MG.	iti			kağı		
KFF.				kağı		
EZLT.	yiti			kağı		

Türkçe	karı	kapı	karakol	katık	kav	kavun
GT.						
KHŞDH.						
İMS.						kağı
KİLA.		kağı	karavul	katık		kağı
ELK.		kağı				kağı
HL.						
BV.						
MG.	karı					
KFF.						
EZLT.	karı	kağı	karavul	katık	kov	kağı

Türkçe	kevük	kıyı	kırlangiç	kıvılcım	kıkırdak	kırağı
GT.						
KHŞDH.						
İMS.						
KİLA.	kevük		karlağuş, karlavuş			
ELK.						
HL.						
BV.						
MG.		kırğ				
KFF.						
EZLT.	kevük		karlağuş	kıgılcım, koğan	kovurdak	kırav

Türkçe	kığır-	korku	koyu	kov-	kova	kovuk
GT.				kov-		
KHŞDH.		korğuğ				
İMS.			koğuğ			
KİLA.	kığır-				kova	kovuk
ELK.						
HL.						
BV.						kovuk
MG.		korğu		kav-, kov-		
KFF.						
EZLT.		korğu		kov-	koğa	

Türkçe	kok-	köprü	köse	kura	kuru	kurbağa
GT.					kurı	
KHŞDH.				kurag	kurug	
İMS.					kurug, kurı, kuru	
KİLA.		köprü	kösewüw			kurbağa
ELK.						
HL.					kuru	kurbağa
BV.					kuruk	
MG.						
KFF.						
EZLT.	kok-		köse		köru	kurbağa

Türkçe	kuyu	küçük	oda	og	ogan	ogaz
GT.		kiççi				
KHŞDH.		küçey				
İMS.	ğudug					
KİLA.	ğuyu	kiçi, küçük	otuv, otak	og	ogan	
ELK.						
HL.		kiçi				
BV.						
MG.		kiçi				
KFF.		kiçi				
EZLT.	ğuyu	küçük				ogaz

Türkçe	ogrı	oglak	ogluk	oglan	ogul	ok
GT.						ok
KHŞDH.						
İMS.					ogul	
KİLA.	ogrı	oglak		ovlan	ovul	ok
ELK.						ok
HL.	ugrı				ogul	ok, oh
BV.						
MG.						ok
KFF.					ogıl	
EZLT.		oglak	ogluk, ıklık		ogul	ok

Türkçe	okşa-	oku-	omrav	orta	otlak	ov-
GT.						
KHŞDH.					otlag	
İMS.					otlag	
KİLA.						
ELK.						
HL.	ohşa-	okı-				
BV.	ohşa-					
MG.	ohşa-	oku-		orta		
KFF.						
EZLT.		oku-	omrav		otlak	ov-, üv-

Türkçe	ög	ögle	öğren-	öğüt	öğüt-	ölü
GT.				öğüt		öli
KHŞDH.				öğüt		ölüg
İMS.		ögle				ölük
KİLA.	ök			öğüt		ölü
ELK.						
HL.						ölü
BV.						
MG.	ög					
KFF.						ölü
EZLT.			övren	övüt, öğüt	öğüt-, yügüt-	öli

Türkçe	önegü	örtü	öv-	övüz	saçı	sağ
GT.			ög-			sağ
KHŞDH.					saçığ	
İMS.						sağ
KİLA.	önewü, ünewü önegü	örtük				sağ
ELK.						sağ
HL.			ög-			sağ
BV.						
MG.						sağ
KFF.						sağ
EZLT.			öv-, üg-	övüz		

Türkçe	sağ-	sağın-	sağır	sagım	sakın-	sarı
GT.						
KHŞDH.						sarığ
İMS.						sarığ
KİLA.						sarı
ELK.						sarı
HL.		sağın-	sağır			sarı, saru
BV.			sağır			
MG.		sağın-			sakın-	
KFF.						
EZLT.	sağ-, sav-		sağır	sagım		sarı

Türkçe	sası	satı	savlag	seğir-	sıgın	sığ-
GT.						sığ-
KHŞDH.			savlağ			
İMS.						
KİLA.	sası					
EL.K.						
HL.				seğir-		
BV.						
MG.						sığ-
KFF.						
EZLT.	sasığ	satı		seğir-	sıgın, sıyın	

Türkçe	sık-	sık	sınak	sıva-	soğan	soğuk
GT.					soğan	
KHŞDH.			sınağ			sovuğ
İMS.	sık-					
KİLA.					soğan	
ELK.	sık-				soğan	
HL.					soğan	sovuğ
BV.						sovuğ
MG.						sovuğ
KFF.						
EZLT.	sık-	sık		sıva-	soğan	sovuğ

Türkçe	sok-	solucan		söğüt	sök-	söv-	sücü
GT.	sok-				sök-		
KHŞDH.							süçüg
İMS.	sok-						
KİLA.						sög-	
ELK.	sok-				sök-		
HL.							
BV.							
MG.				söğüt			
KFF.							
EZLT.	sok-	soğuçan, savulçak			sök-		

Türkçe	türlü	türk	tütün	uğur	uğul-	ulu
GT.						uluğ, ulu, ullu
KHŞDH.						uluğ
İMS.			tütüg			uluğ, ulu
KİLA.	türlü			oğurlu		ulu
ELK.						ulu
HL.	türlü					ulu
BV.						uluğ, ulu
MG.	türlüg					uluğ
KFF.		türük				uluğ, ulu
EZLT.		türük			oğul-	ulu

Türkçe	uyanık	üğü	ülü	üveyik	yağ	yağ-
GT.					yağ	yağ-
KHŞDH.	oyağ					
İMS.					yağ	yağ-
KİLA.			ülü		yağ	
ELK.					yağ	
HL.					yağ	
BV.						
MG.					yağ	
KFF.						
EZLT.		üğü		ügeyik	yav, yağ	yağ-, yav-

Türkçe	yağır	yağız	yağmur	yak-	yama	yanlı
GT.				yağ-		
KHŞDH.						yanlığ
İMS.			yağmur			
KİLA.	yağır		yağmur			
ELK.		yağız				
HL.	yağır			yağ-		
BV.	yağır					
MG.	yağır		yamğur			
KFF.						
EZLT.		yovuz		yağ-	yamav	

Türkçe	yaratık	yavuk	ayla	yaya	yığ-	yık-
GT.				yayağ	yığ-	yık-
KHŞDH.	yaratığ		yaylağ			
İMS.						
KİLA		yavuk	yaylak			
ELK.						yık-
HL.						
BV.						
MG.				yayağ		yık-
KFF.						
EZLT.		yovuk	Yaylav, yaylak		yığ-, yıy	yık-

Türkçe	yig	yigin	yigit	yitik	yoğun	yora
GT.	yig					
KHŞDH.			yigit	yitik		yorağ
İMS.						
KİLA.		yigin			yovun	yora
ELK.						
HL.	yig		yigit		yoğun	
BV.					yoğın	
MG.			yigit		Yoğın, yoğan	
KFF.						
EZLT.		yeken	yigit		yovun, yoğun	

Türkçe	yoğurt	yoğur-	yok	yuğ-	yük	yün
GT.			yok			
KHŞDH.			yok			
İMS.					yük	
KİLA.				yuv-	yük	
ELK.			yok			
HL.						
BV.			yok			
MG.			yok		yük	yügün
KFF.			yok			
EZLT.	yavurt	yovur-				yüg

DEĞERLENDİRME

Yapılan bu çalışmada Eski Anadolu Türkçesine ait 36, Kıpçak Türkçesine ait 10 olmak üzere toplam 46 metin incelenmiştir. Eski Anadolu Türkçesi metinlerine ait 2767, Kıpçak Türkçesi metinlerine ait 1069, toplamda 3836 örnek ele alınmıştır.

Eski Anadolu Türkçesi Metinlerinde V G V, G# Değişmelerinin Durumu

1. G# > Ø, Erime⁸

Eski Anadolu Türkçesinde tek heceli kelimelerde, art damak ötümlüsünde erimeye rastlanmaması yanında ön damak ötümlüsünde 3 erime örneği (çi: pişmemiş, EZLT., tü: tüy, MN., TMÜ.) ile karşılaşmıştır. Ötümsüz art ve ön damak sesinde ise erime bulunmamaktadır.

Çok heceli kelimelere baktığımızda ise art damak ötümlü ünsüzünde 468, ön damak ötümlü ünsüzünde 238 örnekte erime olduğu görülmektedir. Art ve ön damak ötümsüz seslerinde erime bulunmamaktadır.

Eklerde, erime 101 örnekte görülmektedir.

İki ünlü arasındaki durumlarda erime söz konusu değildir.

2. G#: G#⁹

Eski Anadolu Türkçesinde tek heceli kelimelerde ‘ğ’ sesinin korunmuş örneğine rastlanmamıştır. ‘g’ sesinde ise, 177 örnekte g#: g# görülmüştür ki, buna karşılık erimeye yalnızca 3 örnekte korunmuş şekilleri ile karşılaşmıştır. Ötümsüz art damak ünsüzünde 281 örnekte, ötümsüz ön damak ünsüzünde ise 241 (ki bu, ötümsüz ön damak seslerinin tamamıdır) örnekte korunma ile karşılaşmıştır.

Çok heceli kelimelerde ‘ğ’ sesinde 16 örnekte ğ#: ğ# ile karşılaşmıştır. Erime örnekleri ile mukayese edildiğinde sayıca çok az olduğu anlaşılmaktadır. g sesinde ise 6 örnek hiçbir fonetik değişmeye uğramamıştır:

bilig : ilim, bilim. (HN. s.437).

---

⁸ Bkz. Tablo 1.

⁹ Bkz. Tablo 2.

bitig : yazılmış şey. (YZ. s.310).

ilig : ilik. (HKHT. s.377), (İM. s.335).

bişüg : göz kızarıklığı, pişik. (HKHT. s.243).

dümüg - : bir işle meşgul olmak, oyalanmak. (BH. s.204).

‘ğ’ sesinde 202 örneğin, g sesinin örneklerinin de tamamı olan 60’ının da korunmuş olduğu görülmüştür.

Eklerde, ‘ğ’ sesinde 8 örnekte ğ#: ğ# ’ye rastlanmıştır:

aĸlıĸ : aydınlık, beyazlık. (HN. s.430).

alıĸ : gidiş tarzı, giyecek, kıyafet. (HN. s.430).

aĸlıĸ : açlık. (İM. s.295).

aĸırlıĸ : ağırlık. (HKHT.).

susalıĸ : susuzluk. (İM. s.364).

ĸulluĸ : kulluk. (İM. s.346).

ĸarañuluĸ : karanlık. (SN. s.618).

ĸonuĸlıĸ : ağırlama, misafir. (SN. s.624)

g sesinde 6 örnekte g#: g# bulunmuştur:

birliĸ : Allah’ın birliği. (İM. s.307).

dirliĸ : düzen, dirlik, hayat. (İM. s.317), (HKHT. s.287).

kemliĸ : kötülük, fenalık. (Sry. N. s.231)

büyüklüĸ : büyüklük. (İM. s.310).

külüĸ : adlı, sanlı, meşhur. (DKK. s.364).

Art damak ötümsüz ünsüzünde toplam 24 örnek, ön damak ötümsüz ünsüzünde ise toplam 9 örnek vardır ve hepsi korunmuş durumdadır.

İki ünlü arasında bütün art damak ötümlü ünsüzler sızıcılaştığı için herhangi bir fonetik değişmeye uğramamış örneğe rastlanmamıştır. Buna karşılık ön damak ötümlü ünsüzü ise 135 örnekte korunmuştur. Art damak ötümsüz ünsüzünde 9 örneğin korunduğu görülmüştür.

3. G#> Ğ#, Sızıcılaşma¹⁰

Tek heceli kelimelerde ‘ğ’ sesinde 278 örnekte sızıcılaşmaya rastlanmıştır. Tek hecelilerde ğ#: ğ# ve ğ#>Ø# örneklerine rastlanmamıştır. g sesinde ise korunmuş örneklerin olmasına rağmen 6 örnekte sızıcılaşma görülmüştür fakat bu örneklerin okuma yanlışından kaynaklandığını söyleyebiliriz. (Bkz. Giriş, s.8)

yiğ : daha iyi, üstün, en iyi. (YED. s.326)

beğ : bey. (YED. s.272).

yeğ : daha iyi, üstün, en iyi. (Mev. s.170).

değ - : ulaşmak, erişmek. (YED. s.279), (MN. s.46).

öğ : akıl, hatır, zihin. (Sry. N. s.235).

‘ğ’ sesinde 36 örnekte sızıcılaşma görülürken ‘g’ sesinde sızıcılaşmaya rastlanmamıştır.

Çok heceli kelimelerde, ‘ğ’ ve ‘g’ seslerinde sızıcılaşmaya rastlanmamıştır. ‘k’ sesinde ise, 35 örnekte ‘k/>h/ sızıcılaşması görülmüş, ‘k’ sesinde ise sızıcılaşmaya rastlanmamıştır.

Eklerde, ‘ğ’ sesinde 27 örnekte sızıcılaşma sözkonusu iken ‘g’ sesinde sızıcılaşma görülmemiştir. ‘k’ sesinde 2 örneğe rastlanmıştır fakat ‘k’ sesinde sızıcılaşma görülmemiştir.

İki ünlü arasında, ‘ğ’ sesinde 71 örnekte sızıcılaşma görülmüştür. ‘g’ sesinde 4 örnekte sızıcılaşmaya rastlanmıştır fakat bu, okuma yanlışlarından kaynaklanan bir durum olabilir, iki ünlü arasında ön damak ötümlü ünsüzünde sızıcılaşmanın olması mümkün değildir.

---

¹⁰ Bkz. Tablo 3.

yeğın : üstün, kuvvetli. (PN. s.278)

düğün : düğün. (Mev. s.149).

ögeç : iki, üç yaşlarında erkek koyun ve keçi. (PN. s.272).

öğendire : sığır sürmeye yarayan ucu sivri değnek. (Mr. L. s.571).

Art damak ötümsüz ünsüzünde 33 örnekte sızıcılışma görülürken, ön damak ötümsüz ünsüzünde sızıcılışmaya rastlanmamıştır.

4. G#> v#, Dudaklılaşma¹¹

Eski Anadolu Türkçesinde tek heceli kelimelerde ‘ğ’ sesinde 278 sızıcılışma örneğine karşılık 29 örnekte dudaklılaşma görülmüştür.

ķıv : devlet, ikbal. (HN: s.481).

ķıv- : arzulamak, istemek. (Füt.)

çav : şöhret, haber. (KY1. s.341), (HN. s.443), (VG. s.336), (BH. s.196).

ķav : **1.** ağaç çürüğü. (HN. s.477), (Mr. L. s.512). **2.** ateş yakmak için tutuşturulan madde. (Mr. L. s.570), (KİLA. s.73).

yuv : yabancı. (HN. s.527).

ķov - : kovmak. (BH. s.241), (TİKT. s.617), (KY. s.384), (FN. s.386), (HN. s.483), (HŞ. s.86), (KY1. s.384), (CS. s.318), (Kur. T. s.404), (CCK. s.355), (MN. s.82), (TMÜ. s.468), (MN. s.390).

ov - : ovmak, ufalamak. (FN. s.491), (TA. s.846), (TM. s.493), (NHT. s.513), (Mr. L. s.530).

Bu örneklerin yalnızca sızıcı haline (ğ) rastlanmamıştır. ‘g’ sesinde 16 örnekte dudaklılaşma bulunmuştur.

yıv : küçük yarık, ince oyuk. (Kur. T. s.666), (KE.), (MN. s.378), (TMÜ. s.548),

(Mr. L. s.507).

---

¹¹ Bkz. Tablo 4.

iv - : acele etmek. (BH. s.232), (VG. s.400), (PN. s.266), (NHT. s.420). (HŞ. s.84), (KY1. s.373), (CS. s.314), (Kur.T. s.353).

ev - : evmek, acele etmek, acele ettirmek. (HKHT. s.311).

süv : asker, ordu. (Kur. T. s.533).

döv - : dövmek, vurmak. (TİKT. s.551).

Bu örneklerden yalnız ‘döv-’ örneğindeki dudaklılaşmaya karşılık ‘dög-’ şeklindeki korunmuş örneğine de rastlanmıştır, üstelik aynı eserde de geçmesiyle birlikte 24 eserde korunmuş şekli ile tespit edilmiştir.

‘k’ ve ‘k’ seslerinde dudaklılaşma görülmez.

Çok heceli kelimelerde ve eklerde dudaklılaşma örneklerine rastlanmamıştır.

İki ünlü arasında ‘ğ’ sesinde 66 örnekte dudaklılaşma tespit edilmiştir.

kavıt : kavrulmuş hububat.(Mr.L. s.570).

sıva : sıva. (Mr.L. s.539).

yavı : kayıp, yitik. (TMÜ. s.539).

kıvan - : övünerek kabarmak. (Füt. s.373).

sava - : sıvamak. (HN. s.495), (Mr.L. s.539), (TM. s.518).

kavrulmuş : kavrulmuş. (Mr.L. s.513).

karva -: kavramak. (HN. s.477).

kavra - : kavramak. (HKHT. s.422).

kavrıl - : kavrulmak. (Füt), (TA. s.739).

kavla - : havlamak. (Füt.)

kovuk : içi boş, oyulmuş. (Kur. T. s.404), (TA. s.764), (TM. s.441).

sovuḥ : soğuk. (SN. s.634).

sovuducu : soğutucu. (TA. s.898).

sovuk : soğuk. (Füt. s.542), (İM. s.363), (14.yy. .S. s.152), (CCK. s.403),
(Mr.L. s.543).

sovu - : soğumak. (TA. s.898).

kavun : kavun. (Kur. T. s.381), (Mr.L. s.513), (TA. s.740), (HKHT. s.422).

kavuk : kavuk. (MN. s.383), (TA. s.740).

kavut : kavrulmuş tahıl unu ve şekerden yapılan bir tür yiyecek.(TA. s.740).

karavul : nöbetçi gözcü. (Mr.L. s.570), (CH. s.406).

tavuk : tavuk. (KG. s.858), (MN.s.435), (TM. s.539), (Füt.), (TA. s.939), (14.yy.MS.
s.158), (Mr.L. s.548).

yasavul : koruyucu, muhafız. (CH. s.408).

yavuz : kötü, fena. (CH. s.408), (Sry. N. s.238).

kavur - : kavurmak. (HKHT. s.422), (MN. s.382).

savul - : çekilmek, kaçmak. (MN. s.423).

savur - : savurmak. (Mr.L. s.537), (Kur. T. s.507).

kovan : kovan. (Kur. T. s.404), (Mr.L.s.519).

kulavuz : kılavuz. (Mr.L.s.521), (BH. s.242), (MN.s.391), (TMÜ. s.466).

sovuk : soğuk. (MN. s.341), (SN. s.635), (Kur. T.), (TA. s.899).

tuvak : duvak (SN. s.642).

kulavuzla - : yol göstermek. (Füt.)

ovın - : oğuşturmak. (Kur. T. s.469).

sovi- : soğumak. (NHT. s.548), (TM. s.521), (MN. s.427).

suva - : sıvamak. (TA. s.909), (BH. s.268).

Bunların yanında sadece sızıcılılaşmaya uğramış olan aynı kelimeler şunlardır:

sığa-: sıvamak (KE.), (TM.Ü, s.512).

soğu- : soğumak (TA., s.897), (MN., s.105).

kılağuz : kılavuz (Sry.N., s.231), (KE.).

İki ünlü arasında ‘g’ sesinde 21 örnekte dudaklılaşmaya rastlanmıştır.

çivit : mavi renkli bitkisel bir toz boya. (Mr. L. s.356).

sivilci : sivilce. (TA. s.897).

çiviş - : gizli konuşmak, fısıldaşmak. (Kur. T. s.127).

givir - : sokmak, koymak. (HŞ. s.82).

siviş - : sıvışmak. (BH.s.266).

çevüklük : çeviklik. (Kur. T. s.121).

givür - : sokmak, koymak, yerleştirmek. (Kur. T. s.250), (NHT. s.370).

güveç : güveç. (Mr. L. s.498).

güvercin : güvercin.

gevde : gövde. (KE.), (HKHT. s.331), (TA. s.657), (MN. s.298).

gevşek : gevşek. (HKHT. s.332).

gövde : gövde. (Mr. L. s.496), (MN. s.300), (Kur. T. s.266).

gevre - : gevremek. (TA. s.658).

devşür - : toplamak. (CH. s.404).

övün - : övünmek. (Mr. L. s.531).

Bunların yanında aynı kelimelerin VgV: VgV örneklerine de rastlanmıştır.

sigil : elde ayakta çıkan ufak kabarcık. (TM. s.519), (TA. s.893).

degşür - : toplamak. (CH. s.404).

ögün - : övünmek. (TA. s.847), (VG. s.453), (CCK. s.387).

gögercin : güvercin. (HKHT. s.336), (TM. s.370), (Kur. T. s.254), (RB. s.78), (MHT.s.370), (Mr.L. s.497).

‘ğ’ ve ‘k’ seslerinde dudaklılaşma görülmez.

5. G#> w#, Dudaklılaşma¹²

Eski Anadolu Türkçesinde G# > w# geçişmesine rastlanmamıştır.

6. G#> y#, Yarı Ünlüleşme¹³

Tek heceli kelimelerde ‘ğ’ sesinde ‘ğ# > y#’ örneğine rastlanmamasına karşın, ‘g’ sesinde 4 örnek tespit edilmiştir.

çey : gecenin serinliği ile yerde ve bitkilerde toplanan su damlacıkları, çiy. (V.G. s.337).

çiy : pişmemiş. (14.yy. MS. s.85).

key : iyi, iyice, hakkıyla, çok iyi şekilde. (Mev. s.156)

tüy : tüy. (Mr. L. s.552).

‘ğ’ ve ‘k’ seslerinde K# > y# olması mümkün değildir.

Çok heceli kelimelerde ve eklerde G# > y# örnekleri görülmemiştir.

İki ünlü arasında ‘ğ’ sesinde 2,

ayaz : duru, sakın havada çıkan kuru soğuk. (HKHT., s.212).

toyuh : tavuk. (HN. s.508).

‘g’ sesinde 9 örnekte y’leşme tespit edilmiştir.

öyün : öğün, azık. (MN. s.415).

---

¹² Bkz. Tablo 5.

¹³ Bkz. Tablo 6.

üyük : üst üste toprak yığılarak meydana gelen ve kazı ile içerisinden eski eserler çıkarılan tepecik. (14.yy. MS. s.164).

göyün - : yanmak. (HKHT. s.338), (CH. s.405), (TMÜ. s.431).

çeyne - : çiğnemek. (Füt.), (HŞ. s.80), (MN. s.324).

çiyne - : çiğnemek. (Mr. L. s.473).

İki ünlü arasında ‘k’ ve ‘k’ seslerinde y’leşmenin olması mümkün değildir.

7. G#> K#, Ötümsüzleşme¹⁴

Eski Anadolu Türkçesinde tek heceli, çok heceli kelimelerde ve eklerde böyle bir örneğe rastlanmamasına rağmen, iki ünlü arasında ‘g’ sesinde bir ötümsüzleşme örneği tespit edilmiştir.

tağuk : tavuk. (NHT. s.565).

Kıpçak Türkçesi Metinlerinde V G V, G# Değişmelerinin Durumu

1. G# > Ø, Erime¹⁵

Kıpçak Türkçesinde tek heceli kelime sonunda erimeye rastlanmamıştır.

Çok heceli kelimelerde ‘g’ sesinde 88 örnekte, ‘g’ de 69 örnekte erime tespit edilmiştir.

‘k’ ve ‘k’ seslerinde erime söz konusu değildir.

Eklerde ‘g’ sesinde 37 örnekte, ‘g’ sesinde 27 örnekte erime görülmüştür.

2. G# : G#¹⁶

Tek heceli kelimelerde ‘g’ sesinde 48, ‘g’ sesinde 34 örnekte görülürken, art damak ötümsüzünde 83, ön damak ötümsüzünde 64 örnekte sesin herhangi bir fonetik değişmeye uğramadığı görülmüştür.

---

¹⁴ Bkz. Tablo 7.

¹⁵ Bkz. Tablo 1.

¹⁶ Bkz. Tablo 2.

Çok hecelilerde ‘ğ’ sesinde 54, ‘g’ sesinde 21 örnekte G#: G# söz konusu iken, ‘k’ sesinde 41, ‘k’ sesinde 17 korunmuş örneğe rastlanmıştır.

Eklerde, ‘ğ’ sesinde 7, ‘g’ sesinde 5 örnekte korunmuştur.

İki ünlü arasında ‘ğ’ sesinin 151, ‘g’ sesinin de 93 örnekte eski şeklini koruduğu görülmüştür. ‘k’ sesinde 13 örnekte görülürken, ‘k’ ye ait örnek bulunmamıştır.

3. G# > G#, Sızıcılaşma¹⁷

Tek heceli kelimelerde ‘ğ’ ve ‘g’ seslerinde sızıcılaşmaya rastlanmamıştır, ‘k’ de de görülmemesine rağmen, ‘k’ sesinde sızıcılaşmaya uğrayan 2 örnek tespit edilmiştir.

sıh- : yüzünü ekşitmek. (EZLT., s.236).

oh : ok. (HL., s.257)

Çok heceli kelimelerde ‘k’ sesinde bir örneğe rastlanmıştır.

ışık : ışık. (EZLT., s.174)

Eklerde sızıcılaşma örneği hiç görülmemişken, iki ünlü arasındaki durumlarda ‘k’ sesinde 14 örnekte sızıcılaşma tespit edilmiştir.

dahi : dahi. (HL. s.237), (KFF. s.100), (BV. s.94).

aşam : akşam. (İMS. s.105), (EZLT. s.136).

yahı : yahı. (EZLT. s.276).

yaşı : güzel. (KFF. s.174), (HL. s.271), (MG. s.319), (BV. s.165).

toşun : tavşan. (KHŞDH. s.64).

oşa - : benzemek. (HL. s.257), (MG. s.258), (BV. s.138).

4. G#> v#, Dudaklılaşma¹⁸

---

¹⁷ Bkz. Tablo 3.

¹⁸ Bkz. Tablo 4.

Tek heceli kelimelerde ‘ğ’ sesinde 12, ‘g’ sesinde de 5 örnekte dudaklılaşmaya rastlanmıştır. Buna rağmen ‘k’ ve ‘k’ seslerinde dudaklılaşma görülmez.

Çok heceli kelimelerde, ‘ğ’ de 13, ‘g’ sesinde 2 dudaklılaşma örneği görülmüştür.

Eklerde bir tek art damak ötümlüsünde dudaklılaşma tespit edilmiştir.

suluv : su bulunan yer. (KİLA., s.93).

İki ünlü arasındaki durumlarda ‘ğ’ sesinde 63, ‘g’ de de 21 örnekte dudaklılaşma bulunmuştur. Buna karşılık ‘k’ ve ‘k’ seslerinde dudaklılaşma olamayacağından öyle bir örneğe rastlanmamıştır.

5. G#> w#, Dudaklılaşma¹⁹

Tek heceli kelimelerde, eklerde ve iki ünlü arasındaki durumlarda görülmemesine rağmen, çok heceli kelimelerde sadece ‘g’ sesinde 6 örnekte tespit edilmiştir.

bezewü : yüze sürülen allık. (KİLA. s.17)

çetlewük : bir nevi fındık. (KİLA. s.28).

kükewün : at sineği. (KİLA. s.54).

küsewüw : ateşi karıştıracak şey. (KİLA. s.56).

önewü : muannit. (KİLA. s.65).

ünewü : inatçı. (KİLA. s.115)

6. G# > y#, Yarı Ünlüleşme²⁰

Tek hecelilerde, art damak ötümlüsünde 1 örnekte görülmüştür.

yıy- : yığmak. (EZLT., s.286).

Ön damak ötümlü sesinde ise 5 örnekte yarı ünlüleşmeye rastlanmıştır.

böy : örümcek. (EZLT. s.156).

bey : bey, emir. (KİLA. s.17), (ELK. s.103).

---

¹⁹ Bkz. Tablo 5.

²⁰ Bkz. Tablo 6.

tey - : dokunmak.(ELK. s.125).

tiy - : değmek, dokunmak. (EZLT. s.259).

Çok heceli kelimelerde sadece ön damak ötümlüsünde 1 örnekte görülmüştür.

kücey : küçük. (KHŞDH. s.64).

Eklerde y'leşme olmamasına karşın, iki ünlü arasındaki durumlarda 'ğ' sesinde 5, 'g' sesinde ise 10 örnek tespit edilmiştir.

çiyin : ipek ile yapılan nakış. (KİLA. s.29).

eye : sahip. (HL. s.243).

eyin : egin. (KİLA. s.13).

iye : sahip. (EZLT. s.180).

iyin : omuz, arka. (ELK. s.110), (KİLA. s.41).

iyir - : eğirmek. (EZLT. s.179).

süyem : bir sele uzunluğunda iplik. (EZLT. s.244).

iyne : iğne. (EZLT. s.180).

çeyne - : çiğnemek. (ELK. s.107), (HL. s.237).

sıyın : yaban öküzü. (EZLT. s.238).

sıyır : sığır. (ELK. s.122).

sıyın - : sığınmak. (EZLT. s.238).

sıyın - : yayılmak. (EZLT. s.238).

yıyla - : ağlamak. (EZLT. s.286).

7. G#> K#, Ötümsüzleşme²¹

Tek heceli kelimelerde 'ğ' sesinde ötümsüzleşmeye rastlanmamıştır.

---

²¹ Bkz. Tablo 7.

'g' de ise 4 örnekte ötümsüzleşmeye rastlanmıştır.

çik : çiğ, pişmemiş. (HL. s.237), (KİLA. s.29).

çik : çiy. (KİLA. s.29).

yik : iyi. (KİLA s.125).

Çok heceli kelimelerde 'ğ' sesinde 7 örnekte tespit edilmiştir.

sasık : kötü kokan. (EZLT. s.233).

otak : çadır.(KİLA. s.63).

şırak : kandil ışığı, çıra. (EZLT. s.247).

yaylak : yayla. (KİLA. s.123), (EZLT. s.282).

kuruk : kuru. (BV. s.131).

tutuk : örtü. (KİLA. s.108).

'g' sesinde 12 örnekte g# > k# görülmüştür.

bitik : kitap. (HL. s.234). (KİLA. s.219), (KHŞDH. s.42), (EZLT. s.153).

çerik : asker. (KİLA. s.28).

kiçik : küçük. (MG. s.226), (İMS. s.228).

küçük : küçük. (KİLA. s.54), (EZLT. s.213).

ölük : ölü. (İMS. s.225).

örtük : örtü. (KİLA. s.68).

türük : el, alem, halk. (EZLT. s.267).

Eklerde ötümsüzleşme örneğine rastlanmamıştır.

İki ünlü arasındaki durumlarda 'ğ' sesinde 3,

bıkın : uca kemiği. (EZLT. s.151), (BV. s.84).

taķuk : tavuk. (KİLA. s.99).

'g' de de 3 örnekte ötümsüzleşme tespit edilmiştir.

ekin : egin. (KİLA. s.10).

yeken: hasır. (EZLT. s.283).

ökercin : güvercin. (EZLT. s.225).

Tablo 1.

	Eski Anadolu Türkçesi				Kıpçak Türkçesi			
	Ötümlü		Ötümsüz		Ötümlü		Ötümsüz	
G#>Ø, erime	Art	Ön	Art	Ön	Art	Ön	Art	Ön
Tek hecelilerde	–	3	–	–	–	–	–	–
Çok hecelilerde	468	238	–	–	88	69	–	–
Eklerde	101	–	–	–	37	27	–	–
İki ünlü arasında	–	–	–	–	–	–	–	–

Tablo 2.

	Eski Anadolu Türkçesi				Kıpçak Türkçesi			
	Ötümlü		Ötümsüz		Ötümlü		Ötümsüz	
G#: G#	Art	Ön	Art	Ön	Art	Ön	Art	Ön
Tek hecelilerde	–	177	281	241	57	34	83	64
Çok hecelilerde	16	6	202	60	54	21	41	17
Eklerde	8	6	24	9	7	5	–	–
İki ünlü arasında	–	135	9	–	151	93	13	–

Tablo 3.

	Eski Anadolu Türkçesi				Kıpçak Türkçesi			
	Ötümlü		Ötümsüz		Ötümlü		Ötümsüz	
G#>ğ#, sızıcılışma	Art	Ön	Art	Ön	Art	Ön	Art	Ön
Tek hecelilerde	278	6	36	–	–	–	2	–
Çok hecelilerde	–	–	35	–	–	–	1	–
Eklerde	19	–	2	–	–	–	–	–
İki ünlü arasında	71	4	33	–	–	–	14	–

Tablo 4.

	Eski Anadolu Türkçesi				Kıpçak Türkçesi			
	Ötümlü		Ötümsüz		Ötümlü		Ötümsüz	
G#>v#, dudaklılaşma	Art	Ön	Art	Ön	Art	Ön	Art	Ön
Tek hecelilerde	29	16	–	–	12	5	–	–
Çok hecelilerde	–	–	–	–	13	2	–	–
Eklerde	–	–	–	–	1	–	–	–
İki ünlü arasında	66	21	–	–	63	21	–	–

Tablo 5.

	Eski Anadolu Türkçesi				Kıpçak Türkçesi			
	Ötümlü		Ötümsüz		Ötümlü		Ötümsüz	
G#> w#, dudaklılaşma	Art	Ön	Art	Ön	Art	Ön	Art	Ön
Tek hecelilerde	-	-	-	-	-	-	-	-
Çok hecelilerde	-	-	-	-	-	-	-	-
Eklerde	-	-	-	-	-	-	-	-
İki ünlü arasında	-	-	-	-	-	6	-	-

Tablo 6.

	Eski Anadolu Türkçesi				Kıpçak Türkçesi			
	Ötümlü		Ötümsüz		Ötümlü		Ötümsüz	
G#> y#, yarı ünlüleşme	Art	Ön	Art	Ön	Art	Ön	Art	Ön
Tek hecelilerde	-	4	-	-	1	5	-	-
Çok hecelilerde	-	-	-	-	-	1	-	-
Eklerde	-	-	-	-	-	-	-	-
İki ünlü arasında	-	9	-	-	5	10	-	-

Tablo 7.

	E.A. Türkçesi		Kıpçak Türkçesi	
	Ötümlü		Ötümlü	
G#> K#, ötümsüzleşme	Art	Ön	Art	Ön
Tek hecelilerde	–	–	–	4
Çok hecelilerde	–	–	7	12
Eklerde	–	–	–	–
İki ünlü arasında	1	–	3	3

SONUÇ

Batı Türkçesinde G# ve VGV değişmelerini incelemiş olduğumuz bu çalışmada elde ettiğimiz sonuçları şu şekilde sıralayabiliriz:

Tek Heceli Kelimelerde

1. Eski Anadolu Türkçesinde tespit edilen art damak ötümlü ünsüzünün 278'inde sızıcılışma görülürken, 29 örnekte sızıcılışmayla birlikte dudaklılaşma da meydana gelmiştir. Sızıcılışmayı gösteren %91'lik bir dilim söz konusudur. Sızıcılışma temayülü gösteren kelimelerle dudaklılaşma eğiliminde bulunan aynı kelimelere rastlanmamıştır.

kov- ve **ov-** fiillerinin sızıcılışma yanında dudaklılaşmış şekillerinin görülmesine rağmen, hiçbir eserde **koğ-** ve **oğ-** şekillerine rastlanmamıştır. Bu durumu, yanındaki ünlünün yuvarlak olması ile izah etmeye çalıştığımızda ise karşımıza şu örnekler çıkar; **buğ**, **tuğ**, **boğ**, **boğ-**, **doğ**-/**toğ**-. Bu kelimelerde de yuvarlak ünlü olmasına rağmen sızıcılışma olduğu ve fakat dudaklılaşmanın söz konusu olmadığı görülür. Kelimenin fiil kategorisine ait olması ile de bir açıklama yapamayız, çünkü bu duruma benzer olarak **boğ-** ve **doğ-** fiillerinin de mevcudiyeti söz konusudur. Dolayısıyla kov- ve ov- örneklerini ayrı bir tabaka olarak değerlendirmemiz gerekmektedir. Aynı çevre şartlarına bağlı oluşan g# : v# denkliğinde iki ayrı tabakayı teşkil etmektedirler, aynı metinde görülmeleri de tabakalaşmayı doğurmuştur.

2. Kıpçak Türkçesinde tespit edilen 70 örneğin 12'sinde ğ# > v# ve 1 tanesinde ise ğ# > y# görülürken, 57'si herhangi bir fonetik değişmeye uğramamıştır.

3. Eski Anadolu Türkçesinde istikrarlı bir şekilde sızıcılışma eğilimi görülürken Kıpçak Türkçesinde ise örneklerin %81'i eski şeklini muhafaza etmiş ve %17'si sızıcılışma yanında dudaklılaşmaya da uğrarken, yalnız sızıcılışma örneğine rastlanmamıştır. Eski Anadolu Türkçesinde ise sızıcılışma %91 örnekte görülmüş ve sızıcılışmayla birlikte dudaklılaşmaya uğramış az bir örneğe rastlanırken, korunmuş örnek ile hiç karşılaşmamıştır.

4. ğ#, Kıpçak Türkçesinde **yıy-** (yığ-) örneğinde sızıcılışmanın yanında ğ# > y# değişmesi geçirmiştir. Buna karşılık Eski Anadolu Türkçesinde yarı ünlüleşme örneğine rastlanmamıştır.

5. Ötümlü ön damak ünsüzüne bakıldığında, Eski Anadolu Türkçesinde tespit edilen 206 örnekten 3'ünde; **tü:** tüy.(M.N. s.439), (T.MÜ. s.530), **çi:** pişmemiş. (EZLT. s.162) erime

temayülünün bulunduğu görülmüştür. Buna karşılık, yine aynı kelimelerde **çig**: çığ.(RB. s.72), (TA. s.560), (İM. s.313), (Mr.L. s.472), (TMÜ. s.406), tüg: tüy. (MN. s.439) olmak

üzere fonetik gelişmeye uğramamış şekillerine de rastlanmıştır. 177 erimeye uğramayan örneğin tespit edilmesinin yanında **çi** ve **tü** kelimelerinde erime ile karşılaşılması bir tabakalaşmayı göstermektedir. Bu kelimelerin yarı ünlüleşmiş şekillerinin de görülmesi, bize, yarı ünlüleşme ile artan açıklık uyumu sonucu oluşan bir erime olayı olduğunu da düşündürmektedir.

6. Eski Anadolu Türkçesinde ‘g’ sesinde 6 sızıcılaşma örneğine rastlanmıştır fakat bu bir temayülü göstermez. Bu örneklerin, taramış olduğumuz eserlerin indeks çalışmalarını hazırlayanlarca yapılmış okuma yanlışlarından kaynaklandığını düşünmekteyiz. Ancak, metinde ince ünlü dizisine rağmen gayın ile yazılmışlarsa bu örneklerin doğru okunduğunu ve sızıcılaşmaya uğradığını söyleyebiliriz. Eğer böyleyse sızıcılaşmanın, arka damak ötümlüsünde gerçekleştiğini gösterir. Bunların anlaşılabilmesi için ancak, metinlerin aslına bakılması gerekir. Bu da ayrıca bir çalışmayı gerektirir.

‘g’ sesinde hiçbir şekilde yalnız sızıcılaşma örneği olmamasına karşılık, 16 örnekte $g\# > v\#$ ve 4 örnekte $g\# > y\#$ değişiminin görülmesi önemli bir husustur.

Aynı kelimedede ne $g\# > v\#$, ne de $g\# > y\#$ gelişmesi görülmemiştir. Buna karşılık, aynı kelimedede hem $g\# > v\#$, hem de $g\# : g\#$ örneği tespit edilmiştir. Bunlar **döv-** ve **dög-** örnekleridir. Üstelik iki şekil de aynı eserde (TİKT.) görülmüştür. Fakat dudaklılaşmış şekli bir tek bu eserde görülürken, herhangi bir fonetik gelişmeye uğramayan şekli ise bunun dışında 28 eserde daha tespit edilmiştir. **ög-** ve **sög-** fiillerinin dudaklılaşmış şekline rastlanmaması **döv-** örneğindeki dudaklılaşmanın, sesin yanındaki ünlünün yuvarlaklık niteliğinden kaynaklanmadığını kanıtlamaktadır. Dolayısı ile bu kelimedeki dudaklılaşmanın Kıpçak Türkçesi tesiri olduğunu ve ayrı bir tabakayı teşkil ettiğini söylemek mümkündür.

7. Kıpçak Türkçesinde ‘g’ye baktığımızda ise 48 örneğin 34’ünde diğer bir ifade ile %71’inde korunmuş, 5 örnekte $g\# > v\#$, 5 örnekte $g\# > y\#$ ve 4 örnekte de $g\# > k\#$ olmuş, yani ötümsüzleşmiştir.

Ötümsüzleşmenin görüldüğü örnekler şunlardır:

çik : çığ, pişmemiş. (HL. s.237), (KİLA. s.29).

çik : çiy. (KİLA. s.29).

yik : iyi. (KİLA s.125).

Hem g# > v# temayülü göstermiş olan hem de g# > ğ# göstermeyen tek bir kelime tespit edilmiştir: **tög-**: dövmek. (EZLT. s.262), (GT. s.378), **dög-**: dövmek. (EZLT. s.166), (HL. s.240) ve **töv-**: dövmek.(KİLA.s.107).

ög-: övmek.(GT. s.344) ve **öv-**: bir şeyi ezmek. (EZLT. s.277) örnekleri de şekilce birbirine benzer olmakla birlikte anlam olarak farklılık göstermektedirler. Bu örneklerdeki anlam farkını, sesin geçirmiş olduğu değişiklik ile oluşturduğunu ve ayrışma olayı sonucu oluşan bir morfofonemik karşıtlığa sahip olduğunu söyleyebiliriz.

Kıpçak Türkçesinde aynı kelimenin ön damak ötümlüsünde hem g# > v# temayülü gösteren hem de g#> y# değişmesi geçiren şekillerine rastlanmamıştır.

8. big: bey (HL. s.232), (MG. s.148), (GT. s.219), (İMS. s.129), **beg**: bey. (BV. s.82), **tig-**: değmek. (MG. s.296), (GT. s.374), (BV. s.156), **deg-**: değmek. (BV. s.94), **teg-**: dokunmak. (İMS. s.290), (HL. s.265), (BV. s. 155) gibi eski şeklini korumuş örneklerin bulunmasının yanında, **tey-**: dokunmak. (ELK. s.125), **tiy-**: değmek, dokunmak. (EZLT. s.259) ve **bey**: bey. (KİLA. s.17), (ELK. s.103) örneklerinde ise yarı ünlüleşme görülmesi ve bunların dışında bir g# > ğ# sızıcılışması görülmeden, doğrudan g# > y# değişmesinin bulunması dikkate değerdir.

Çok Heceli Kelimelerde

9. Eski Anadolu Türkçesinde ‘ğ’ sesinde 484 örneğin 468’inde yani %96’lık bir kısmında erime temayülü görülmüş, 16 örnekte ise korunmuştur. Bu oranlardan anlaşılacağı gibi, Eski Anadolu Türkçesinde çok hecelilerde ana temayülün erime istikametinde olmasına karşılık, erimenin olmadığı örneklerin bulunması, sesin eski şeklini muhafaza eden diğer şivelerden ödünçleme ile gelmiş olabileceğini ya da müelliflere bağlı ağız farkından kaynaklanmış olabileceğini göstermektedir.

acığ : öfke, öfkeli, keder, güç, acı, hiddet. (DKK. s.199).

borığ : boru. (Mr. L. s.569), (Mr. L. s.466).

ısırığ : bedeni gezen bir ur. (HKHT. s.367).

otağ : oda, süslü ve büyük çadır. (FN. s.490), (MN. s.330), (DKK. s.383).

odağ : oda. (HN. s.487), (YZ. s.370).

yayağ : yaya. (VG. s.509).

Bu g# : g#'li kelimelerin erime olmuş şekilleri de vardır. Fakat, diğer örneklerden farklı olarak **odağ** ve **oda** şekillerinin ikisi de aynı eserde (YZ. s.370) geçmektedir ve bu nedenle ayrı birer tabakayı göstermektedirler.

Bu durum, çok heceli kelimelere hakim olan erime temayülünün tabii bir sonucudur.

10. Kıpçak Türkçesinde 'ğ'de 162 örneğin, %55'lik bir dilimi gösteren 88'inde ğ# >Ø görülürken, %34'lük olan dilimi gösteren 54 örnekte ise ğ# : ğ# durumu vardır. 13 örnekte ğ # > v# ve 7 örnekte ğ # > k# tespit edilmiştir.

11. Kıpçak Türkçesinde erimeye ait örneklerin oran olarak dudaklılaşmaya ve hiçbir fonetik değişmeye uğramamış örneklerden fazla olması, baskın bir Oğuz tesirini mi, yoksa Oğuz Türkçesi ile Kıpçak Türkçesinin aynı yönde gelişen ortak temayüllerini mi gösterdiğini söylemek zordur.

Erime temayülü gösteren kelimelerin bir kısmı, eski şeklini de muhafaza etmiş hali ile de karşımıza çıkmıştır:

açığ : acı, keder. (GT. s. 196). (KHŞDH. s.63).

acı : acı. (EZLT. s.135), (KİLA. s.1)

açı : acı. (GT. s.196)

arığ : temiz. (İMS. s.115), (KHŞDH. s.63), (KİLA. s.5).

arı : güzel, temiz. (HL. s.228), (MG. s.133), (GT. s.204), (KİLA s.5).

aru : temiz. (HL. s.228), (EZLT. s.142), (ELK. s.101).

asığ : fayda. (KİLA. s.6).

assı : fayda. (EZLT. s.142).

katığ : katı, sert. (KHŞDH. s.63), (MG. s.210).

kati : sert. (HL. s.251), (KİLA. s.72), (KHŞDH. s.63), (KFF. s.136), (EZLT. s.187), (İMS. s.195). (BV. s.124).

kattı : katı, sert. (GT. s.290).

sarığ : sarı. (KHŞDH. s.67), (İMS. s.267),

sarı : sarı. (HL. s.261), (KİLA s.87), (EZLT. s.233), (ELK. s.121).

tarığ : tohum. (KHŞDH. s.39).

tarı : darı. (EZLT. s.252), (KİLA. s.99).

kamuğ : kamu, hepsi. (KHŞDH. s.71), (KİLA. s.68).

kamu : bütün, hep. (GT. s.287).

kuduğ : kuyu. (İMS. s.221).

kuyuğ : kuyu. (İMS. s.223).

kuyu : kuyu. (EZLT. s.213), (KİLA. s.84).

kuruğ : kuru. (İMS. s.223), (KHŞDH. s.64).

kuru : kuru. (HL. s.254), (KİLA. s.82).

tamuğ : cehennem. (GT. s.368).

tamu : cehennem. (EZLT. s.251).

tapuğ : hizmet, huzur. (KHŞDH. s.39), (GT. s.369), (MG. s.292).

tapu : hizmet. (KİLA. s.98), (EZLT. s.252).

toluğ : dolu. (KHŞDH. s.39).

tolu : dolu. (BV. s.157).

uluğ : ulu, büyük. (BV. s.160), (İMS. s.309), (GT. s.383), (MG. s.310), (KFF. s.168), (KHŞDH. s.64).

ulu : ulu. (HL. s.268), (KİLA. s.111), (ELK. s.127), (BV. s.160), (İMS. s.309), (EZLT. s.269), (GT. s.383), (KFF. s.168).

ullu: büyük, ulu. (GT. s.383).

yazuğ : günah. (İMS. s.325)

yazu : yazı. (MG. s.323).

yorağ : yorum. (KHŞDH. s.39).

yora : tabir. (KİLA. s.127).

Bu örnekler bize, iki ayrı tabakanın bulunduğunu göstermektedir. Bu örneklerin yanında erime, dudaklılaşma temayülü gösteren ve aynı zamanda hiçbir ses olayına uğramamış örneklerin, bu üç farklı şekli ile karşımıza çıkan tek bir kelimeye rastlanmıştır:

tamuğ : cehennem. (GT. s.368).

tamu : cehennem. (EZLT. s.251).

tamuv : cehennem. (KİLA s.97).

Bu örneklerin farklı eserlerde görülmesi Kıpçak Türkçesinde farklı tabakaların bulunduğunu, kimi eserin Oğuz tesirinde kaldığını, kimisinin eski şekli muhafaza ettiğini, kimisinin ise Kıpçak Türkçesine ait olan dudaklılaşma temayülünde bulunduğunu belirtmektedir.

Aynı kelimelerde hem dudaklılaşmış hem de eski şeklini korumuş örneklerinin varlığı da dikkat çekmiştir. Örnekler şunlardır:

boyağ : boya. (İMS. s.140).

boyav : boya. (EZLT. s.155).

tamağ : damak. (EZLT. s.250).

tamav : damak. (EZLT. s.250).

tamuğ : cehennem. (GT. s.368).

tamuv : cehennem. (KİLA s.97).

yaylağ : yayla. (KHŞDH. s.39).

yaylav: yayla. (EZLT. s.282).

Kıpçak Türkçesinde ğ# > k# örnekleri şunlardır:

sasık : kötü kokan. (EZLT. s.233).

otak : çadır.(KİLA. s.63).

şırak : kandil ışığı, çıra. (EZLT. s.247).

yaylak : yayla. (KİLA. s.123), (EZLT. s.282).

kuruk : kuru. (BV. s.131).

tutuk : örtü. (KİLA. s.108).

Bu örneklerin görülmesi Doğu Türkçesinin tesiri ile meydana gelmiş olan bir tabakanın Kıpçak Türkçesinde bulunduğunu kanıtlamaktadır.

12. Eski Anadolu Türkçesinde ‘g’ sesinde 238 örneğin erime temayülü göstermesine karşı, 6 örneğin ise hiçbir fonetik değişmeye uğramamış şekli ile bulunduğu tespit edilmiştir. Hem erime temayülü göstermiş hem de korunmuş kelimeler şunlardır:

bilig : ilim, bilim. (HN. s.437).

bili : bilgi, bilim. (14.yy. MS. s.77)

bitig : yazılmış şey. (YZ. s.310).

biti : mektup, name, yazılmış şey. (HN. s.439), (VG. s.326), (YED. s.275), (Füt.), (FN. s.68), (HŞ. s.79), (Kur. T. s.95), (TİKT. s.535), (MN. s.279), (TMÜ. s.399), (MN. s.318), (YZ. s.309), (Mr. L. s.466).

Bu iki kelimenin aynı eserlerde iki farklı şekli ile bulunduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle aynı metinde iki farklı tabakanın varlığından söz etmemiz mümkündür ve bu kelimelerin bir Doğu Türkçesi ağız özelliğini gösterdiğini söyleyebiliriz.

13. Kıpçak Türkçesinde ‘g’ sesinde 105 örnek tespit edilmiş ve bu örneklerin 69’u erimeye, 2’si dudaklılaşmaya, 1 tanesi y’leşmeye uğrarken, 21’i eski şeklini korumuş ve 12 tanesi de ötümsüzleşmiştir.

Kıpçak Türkçesinin hemen hemen %66'lık bir kısmının erime olayı göstermesi, bunun bir eğilim ya da tesir olmaktan ziyade, başlı başına bir erime temayülü olduğunu gösterecek niteliktedir. Eski Anadolu Türkçesinde çok heceli kelimelerde ana ve hatta tek temayül olan erimenin, Kıpçak Türkçesindeki örneklerinin de büyük bir çoğunluğunda görülmesi, bu iki şivenin ortak bir değişme temayülüne sahip olduğunu kanıtlamaktadır diyebiliriz. Eski Anadolu ve Kıpçak Türkçelerindeki bu paralellige karşılık, Eski Anadolu T.de görülmeyen ve Kıpçak T.de ise bu şivenin karakteristik özelliğini teşkil eden dudaklılaşma temayülü söz konusudur.

ekev: eye, iye. (EZLT. s.167).

temrev: temregi (EZLT. s.255).

Kıpçak Türkçesinde çok heceli kelimelerde görülen g# > y# örneği:

kücey: küçük (KHŞDH. s.64).

Kıpçak T.de tespit edilen g# > k# örnekleri de şunlardır:

bitik : kitap. (HL. s.234). (KİLA. s.219), (KHŞDH. s.42), (EZLT. s.153).

çerik : asker. (KİLA. s.28).

kiçik : küçük. (MG. s.226), (İMS. s.228).

küçük : küçük. (KİLA. s.54), (EZLT. s.213).

ölük : ölü. (İMS. s.225).

örtük : örtü. (KİLA. s.68).

türük : el, alem, halk. (EZLT. s.267).

Bu kelimelerin, erime temayülüne uğramış ve eski fonetik yapısını korumuş olan şekillerinin yanında ötümsüzleşmelerinin de görülmesi; Oğuz, Kıpçak ve Doğu Türkçesine ait tabakaların aynı şivede bir arada bulunduğu ve bir tabakalaşmayı oluşturduğunu kanıtlamaktadır.

Eklerde

14. Eski Anadolu Türkçesinde ‘ğ’ sesinde 128 örnek tespit edilmiş ve bunlardan 101 örneğin oluşturmuş olduğu %79’luk kısım, erime temayülü göstermiştir. Buna karşılık da 8 örneğin eski şeklini koruduğu tespit edilmiştir. Geri kalan 19 örnek ise sızıcılışmayı göstermektedir fakat bu sızıcılışma örneklerinin varlığı konusunda, metinde iki ünlü arasında geçen ve sızıcılışan örneklerin indekse sızıcı şekillerinin alınmasından kaynaklandığı görüşündeyiz.

Aksi takdirde Eski Anadolu Türkçesinde çok heceli kelime sonunda sızıcı (ğ) bir sesin bulunması mümkün değildir.

15. Kıpçak Türkçesinde ‘ğ’ sesinde 45 örneğin 37’sinde erime temayülüne, 7’sinde eski şeklini muhafaza etmiş durumuna ve 1 tanesinde de dudaklılaşmaya rastlanmıştır. Eklerde de erimenin oran olarak fazla olması ve %82’lik bir bölümü oluşturması, bunun bir tesir olmasından çok bir temayül olabileceğini göstermektedir. Buna karşılık, Eski Anadolu Türkçesinde görülmeyen ve Kıpçak Türkçesinde karşılaştığımız, **suluv**: su bulunan yer. (KİL.A. s.93)’ örneği, tek bir kelimedede geçmesine rağmen ayrı bir tabakayı temsil edecek bir öneme sahiptir.

16. Ön damak ötümlüsüne baktığımızda ise, Eski Anadolu ve Kıpçak Türkçesinde korunmuş örneklerin bulunmasının yanında erime temayülüne sahip örneklerin de görülmesine karşılık, erimeye varana kadarki geçiş seslerinden biri olan ‘v’ye rastlanmaması söz konusudur ve önemli bir husustur. Özellikle Kıpçak T.de dudaklılaşma önemli bir temayülken ve üstelik art damak ötümlüsünde böyle bir değişme örneğinin tespit edilmesine rağmen ön damak ötümlüsünde dudaklılaşmaya rastlanmaması dikkate değerdir.

İki Ünlü Arasında

17. Eski Anadolu Türkçesinde iki ünlü arasındaki ‘ğ’ sesinde 137 örnek tespit edilmiş ve hepsinin sızıcılıştığı görülmüştür. Bu sızıcılışmalardan 71’i yaklaşık olarak %52’lik kısmı yalnız sızıcılışmaya uğrarken, geri kalan 66 örnekte ise sızıcılışmayla birlikte dudaklılaşma görülmüştür. 1 tane de ötümsüzleşme örneğine rastlanmıştır.

Eski Anadolu Türkçesinde aynı kelimelerde hem VğV > VğV, hem de VğV > VvV temayülü görülen örnekler şunlardır:

sığa - : sıvamak. (KE.), (TMÜ. s.512).

sıva : sıva. (Mr.L. s.539).

sava - : sıvamak. (HN. s.495), (Mr.L. s.539), (TM. s.518).

suva - : sıvamak. (TA. s.909), (BH. s.268).

soğut - : soğutmak. (MN. s.105).

sovuğ : soğuk. (SN. s.634).

kılağuz : kılavuz. (Sry.N. s.231).

kulağuz : kılavuz. (KE.).

kulavuz : kılavuz. (Mr.L.s.521), (BH. s.242), (MN.s.391), (TMÜ. s.466).

Eski Anadolu Türkçesinde bir örnekte VğV > VķV' ye rastlanmıştır: **taķuķ** : tavuk. (NHT. s.565). Yine bu kelimenin VğV > VyV değişmesine uğramış şekli de görülmüştür: **toyuğ** : tavuk. (HN. s.508). Aynı kelimedede hem dudaklılaşma hem yarı ünlüleşme olması yani sızıcılılaşma temayülü göstermesinin yanında tam tersi istikamette bir de ötümsüzleşme örneğine rastlanması, bu kelimeye ait üç farklı tabakanın bulunduğunu göstermektedir.

18. Kıpçak Türkçesinde 'ğ' sesinde 222 örneğin %68'lik kısmını oluşturan 151'i eski şeklini muhafaza etmiş, %28'lik kısmını oluşturan 63'ü dudaklılaşma temayülü göstermiş, 5'i y'leşme ve 3'ü de ötümsüzleşme eğiliminde bulunmuştur.

Kıpçak Türkçesinde aynı kelimelerde hem VğV: VğV, hem de VğV > VvV şekline rastlanan örnekler:

ağır : ağır. (HL. s.225), (KİLA. s.2), (KHŞDH. s.72), (KFF. s.90), (MG. s.128), (EZLT. s.136), (İMS. s.104), (BV. s.69).

avur : ağır. (EZLT. s.144).

ağız : ağız. (HL. s.226), (KİLA. s.2), (MG. s.128), (BV. s.69), (İMS. s.104).

avuz : ağız. (EZLT. s.144).

bağır : **1.** bağır. (HL. s.230), (KİLA. s.14), (EZLT. s.147). **2.** yayın uçları. (MG. s.142).

bavur : bağır. (EZLT. s.149).

bukağı : köstek. (EZLT. s.157).

bugavı : bukağı. (EZLT. s.157).

buzadı : buzağı. (KİLA. s.24).

buzavu : buzağı. (KİLA. s.24).

karlağuç : kırlandıç. (KİLA. s.71), (EZLT. s.186).

karlavuç : kırlandıç. (KİLA. s.71).

boğağ : boğaz. (KİLA. s.20).

boğaz : boğaz. (HL. s.234), (ELK. s.105), (KİLA. s.20), (EZLT. s.154).

boğuz : boğaz. (BV. s.87), (İMS. s.136), (BV. s.87).

bovaz : boğaz. (EZLT. s.155).

bovuz : boğaz. (EZLT. s.155).

boğun : 1. boğum. (HL. s.234), (BV. s.87), (MG. s.154). 2. ek. (EZLT. s.154).

bovun : ek. (EZLT. s.155).

koğa : kova. (EZLT. s.203).

kova : kova. (KİLA. s.79).

oğıl : oğul. (KFF. s.153).

oğul : oğul. (HL. s.257), (İMS. s.242), (EZLT. s.220).

ovul : oğul. (KİLA. s.64).

yoğan : kalın. (MG. s.328).

yoğın : yoğun. (BV. s.175), (MG. s.328).

yoğun : yoğun. (HL. s.274), (EZLT. s.287).

yovun : yoğun. (KİLA. s.128), (EZLT. s.288).

karayoğuzlık : esmerlik. (EZLT. s.184).

yovuz : yağız. (EZLT. s.288).

karayovuz : esmer. (EZLT. s.184).

toğur - : doğurmak. (EZLT. s.260), (MG. s.301)

tovır -: doğurmak. (EZLT. s.262).

oğlak : oğlak. (EZLT. s.220), (KİLA. s.63).

ovlak : oğlak. (KİLA. s.64).

avlak : oğlak. (EZLT. s.144).

oğlan : oğlan. (MG. s.258), (İMS. s.249), (BV. s.137), (KİLA. s.61).

ovlan : oğlan. (KİLA. s.64).

Bu örneklerin yanında, Kıpçak Türkçesinde hem VğV: VğV, hem de VğV > VyV olmuş örnekleri de tespit edilmiştir:

sıgın - : sığınmak. (İMS. s.269), (EZLT. s.236).

sıgın - : yayılmak. (EZLT. s.236).

sıyın - : sığınmak. (EZLT. s.238).

sıyın - : yayılmak. (EZLT. s.238).

sıgın : yaban öküzü. (EZLT. s.236).

sıyın : yaban öküzü. (EZLT. s.238).

sıgır : sığır. (HL. s.262), (MG. s.277), (EZLT. s.236), (ELK. s.222), (İMS. s.269), (BV. s.149).

sıyır : sığır. (ELK. s.122).

ağla - : ağlamak. (KİLA. s.2).

ıgla - : ağlamak. (KHŞDH. s.43).

yıyla - : ağlamak. (EZLT. s.286).

Tespit ettiğimiz VgV > VķV örnekleri ise şunlardır:

bıķın : uca kemiği. (EZLT. s.151), (BV. s.84).

taķuķ : tavuk. (KİLA. s.99).

Kıpçak ve Eski Anadolu Türkçesinde iki ünlü arasındaki durumda ötümsüzleşen art damak ünsüzüne ait örneğin (taķuķ) aynı olduğu görölmüştür.

19. Eski Anadolu Türkçesinde ön damak ötümlüsünde 169 örnek tespit edilmiş ve bunların yaklaşık olarak %80'lik bir kısmını teşkil eden 135'i hiçbir fonetik değişmeye uğramamışken, 21 örnekte VgV > VvV, 9 örnekte VgV > VyV, 4 örnekte de VgV > VđV değişmesi görölmüştür. Fakat bu 4 sızıcılaşma örneği için, eserlerin indeksini hazırlayanlar tarafından yapılmış olan okuma yanlışlarından kaynaklandığını söyleyebiliriz. Eski Anadolu Türkçesinde iki ünlü arasında ön damak ötümlüsünde ana durum eski şeklin korunmuş olması iken arka damak ötümlüsünde mutlaka sızıcılaşma temayülünün görölmesi, dilin iç dinamizminde bir seçim yaptığından ve bununla birlikte oluşan bir tabakalaşmanın varlığını göstermesinden söz edebiliriz.

Eski Anadolu Türkçesinde ön damak ötümlüsünde aynı kelimelerde hem VgV > VvV hem de VgV: VgV örneklerine rastlanmıştır:

sigil : elde ayakta çıkan ufak kabarcık. (TM. s.519), (TA. s.893).

sivilci : sivilce. (TA. s.897).

değşür - : toplamak. (CH. s.404).

devşür - : toplamak. (CH. s.404).

ögün - : övünmek. (TA. s.847), (VG. s.453), (CCK. s.387).

övün - : övünmek. (Mr. L. s.531).

gögercin : güvercin. (HKHT. s.336), (TM. s.370), (Kur. T. s.254), (RB. s.78), (MHT.s.370), (Mr.L. s.497).

güvercin : güvercin.

Eski Anadolu Türkçesinde aynı kelimelerin hem VgK: VgK hem de VgK > VyK değişmesinin görüldüğü örnekler de tespit edilmiştir:

çigne - : çiğnemek. (HKHT. s.269).

çeyne - : çiğnemek. (Füt.), (HŞ. s.80), (MN. s.324).

çiyne - : çiğnemek. (Mr. L. s.473).

20. Kıpçak Türkçesinde iki ünlü arasındaki ‘g’ sesine ait 133 örnek tespit edilmiş, bunların 93’ünü, yaklaşık olarak %70’lik bir kısmını VgV: VgV örnekleri teşkil ederken, 21’inde VgV > VvV, 6’sında VgV > VwV, 10’unda VgV > VyV ve 3’ünde ise VgV > VkvV örneklerinin bulunduğu görülmüştür.

Kıpçak Türkçesinde aynı kelimelerde hem VgV: VgV hem de VgV > VvV değişmesine ait örneklerle karşılaşmıştır:

kösegi : ateş karıştırarak nesne. (EZLT. s.208).

köse : ateş karıştırarak nesne. (EZLT. s.208).

sügük : kemik. (EZLT. s.243).

süvek : kemik. (HL. s.263), (EZLT. s.244), (EL.K. s.123).

dügme : düğme. (EZLT. s.166), (KİLA. s.36).

tügme : düğme. (MG. s.306).

tüvme : düğme. (KİLA. s.110).

ögren - : öğrenmek. (GT. s.344), (EZLT. s.224), (MG. s.265), (HL. s.259).

ögret - : öğretmek. (İMS. s.254).

övren - : öğrenmek. (EZLT. s.224).

yukarıdaki örneklerde görülen bu iki temayülün aynı kelimelerde bulunması ve hatta aynı eserlerde geçmiş olması ayrı iki tabakanın varlığını göstermektedir.

Kıpçak Türkçesinde aynı kelimelerde herhangi bir fonetik değişme geçirmeyen örneklerin yanında, damaklılığını muhafaza ederek dudaklılaşan VgV > VwV örneklerinin de var olduğu görülmüştür:

kösegi : ateş karıştıracak nesne. (EZLT. s.208).

küsewüw : ateşi karıştıracak şey. (KİLA. s.56).

önegü : muannit. (KİLA. s.65).

önewü : muannit. (KİLA. s.65).

Aynı kelimelerde VgV > VvV ve VgV > VwV'ye uğramış örneklere de rastlanmıştır:

şetlevük : fındık. (EZLT. s.247).

çetlewük : bir nevi fındık. (KİLA. s.28).

kösew : ateş karıştıracak nesne. (EZLT. s.208).

küsewüw : ateşi karıştıracak şey. (KİLA. s.56).

Aynı kelimelerde hem VgV: VgV, hem de VgV > VyV değişmesinin görüldüğü örnekler:

egin : omuz. (KİLA. s.10).

eyin : egin. (KİLA. s.13).

iyin : omuz, arka. (ELK. s.110), (KİLA. s.41).

ige : eğe. (MG. s.194), (KİLA. s.38).

eye : sahip. (HL. s.243).

iye : sahip. (EZLT. s.180).

egir - : eğirmek. (EZLT. s.167).

iyir - : eğirmek. (EZLT. s.179).

igne : iğne. (İMS. s.179), (EZLT. s.176), (KİLA. s.38).

iyne : iğne. (EZLT. s.180).

sügüm : bir sele uzunluğunda iplik ve benzeri. (EZLT. s.243).

süyem : bir sele uzunluğunda iplik. (EZLT. s.244).

Kıpçak Türkçesinde ‘g’ sesinin, iki ünlü arasında ötümsüzleştiği örnekler de mevcuttur:

ekin : egin. (KİLA. s.10).

yeken: hasır. (EZLT. s.283).

ökercin : güvercin. (EZLT. s.225).

İki ünlü arasındaki durumlarda görmüş olduğumuz bu ses temayülleri ve eğimleri ayrı birer tabakayı temsil eder ve bir tabakalaşmayı meydana getirirler.

Ötümsüzler

21. Ötümlü damak sesinin karşıt niteliği olmasından dolayı çalışmamızın kapsamına almış olduğumuz ötümsüzleri, ‘k’ ve ‘k’ seslerinde görülen eski şeklini muhafaza etmiş durumunun yanında sadece ‘k’ seslerinde görülen sızıcılaşma temayülü dışında başka bir ses değişmesine uğramaması nedeniyle ayrı bir madde olarak almayı uygun gördük.

22. Eski Anadolu Türkçesinde ötümsüz damak ünsüzünde tek heceli kelimelerde 281 örnekte eski şeklin korunmuş olduğu görülürken, 36 örnekte sızıcılaşmaya rastlanmıştır .Yani %17’lik bir kısmını, Erken Azeri Türkçesi ağızı özelliği olan k/ > h/ sızıcılaşması teşkil etmektedir.

Çok heceli kelimelerde ise 202 örnekte herhangi bir fonetik değişiklik görülmezken, 35 örneğin oluşturduğu %15’lik bir dilimin sızıcılaşma temayülüne uğradığı görülmüştür.

Eklerde 24’ünde k#: k#, 2’sinde ise k# > h# olmuştur.

İki ünlü arasındaki durumlarda ise 9 örnek korunmuş ve 33 örnekte yani yaklaşık olarak %79’luk bir dilimde sızıcılaşma meydana gelmiştir. Bu oran, Eski Anadolu Türkçesinin, Erken Azeri Türkçesi ağızına ait k/ > h/ sızıcılaşmasında iki ünlü arasındaki durumlarda önemli bir örneklemeye gittiğini kanıtlamaktadır.

23. ‘k’ nın Kıpçak Türkçesinde, tek heceli kelimelerde 83’ünde k#: k# ve 2 örnekte ise k# > h# olmuştur.

Çok heceli 41 kelimedede korunurken 1 örneğin sızıcılaşmış olduğu görülür.

Bu oranlar, Kıpçak Türkçesindeki $k/ > h/$ sızıcılaşma örneklerinin Oğuz diline ait Erken Azeri Türkçesinin bir tesiri olduğunu göstermektedir.

Kıpçak Türkçesinde iki ünlü arasındaki duruma bakıldığında ise 13 örnekte $V\dot{k}V: V\dot{k}V$, 14 örnekte $V\dot{k}V > VhV$ olduğu tespit edilmiştir. Tek ve çok heceli kelimelerdeki sızıcılaşma oranının, iki ünlü arasındaki sızıcılaşma oranına göre çok daha az olması, Eski Anadolu

Türkçesindeki gibi Kıpçak Türkçesinde de karşımıza çıkmaktadır. Bu oranlar, kesin bir Oğuz tesirinin varlığını göstermektedir.

24. ‘k’ de herhangi bir değişmeye rastlanmamıştır. Bu durumla ilgili sadece, Eski Anadolu T.de 310, Kıpçak T.de 81 örneğin bulunduğunu ifade edebiliriz.

$G\#$ ($>\dot{g}\#, >w\#, >v\#, >y\#, >\emptyset\#$) çözümlenme²² süreci sesin içinde bulunduğu morfofonetik çevrenin parçası olarak oluşmuş ve bu çözümlenme sürecine ait her bir ses ile ait oldukları şiveler ayrı birer tabakayı teşkil etmişlerdir.

Çözümlenme sürecine girmemiş yani Eski Türkçeye ait bir örnek ayrı bir tabakayı, Orta Türkçe dönemindeki $G\#$ değişmeye uğramış örnek de yine ayrı bir tabakayı gösterir ve bunların Orta Türkçe metinlerinde görülmesi bir tabakalaşmayı oluşturur. Yani bu durum diakronik unsurların senkronize olduğunu gösterir. Bir de, her iki tabakanın da Orta Türkçede oluştuğu ve fakat ayrı şiveleri temsil etmekle birlikte aynı metinlerde görülebilen tabakaların teşkil ettiği tabakalaşma örnekleri de vardır.

Dilin, şiveler arasındaki farklılıkla da yetinmeyerek aynı şivede, sesin bulunduğu morfofonetik çevre şartlarına bağlı olarak iç dinamiklerinde seçime gittiği görülmektedir ve bu seçimlerin her biri ayrı bir tabakayı, tabakalaşma ve tabakalanmayı teşkil etmektedir.

---

²² Zikri TURAN, ‘Eski Türkçe Döneminde Bir Morfofonetik Karşıtlık sorunu’, VI. Uluslararası Türk Dili Kurultayı (20-25 Ekim 2008) ‘nda sunulmuş ancak henüz basılmamıştır.

KAYNAKLAR

- AKKUŞ, Muzaffer (1995), *Kitâb-ı Gunya*, TDK. Yay., Ankara.
- ARAT, R.Rahmeti (2006), *Edip Ahmed B.Mahmud Yükneki Atabetü'l-Hakayık*, TDK., Ankara.
- ARGUNŞAH, Mustafa (1999), *Tuhfe-i Murâdî*, Muhammed b. Mahmud-ı Şirvânî, TDK.Yay. Ankara.
- ATALAY, Besim (1945), *Ettuhfet-üz-Zekiyye Fil-Lügat-it-Türkiyye*, TDK. Yay.
- AYAN, Hüseyin (1979), *Hurşîd-nâme*, Şeyhoğlu Mustafa, Atatürk Üni. Yay. , Erzurum.
- BANGUOĞLU, Tahsin (2000), *Türkçenin Grameri*, TDK., Ankara.
- BİLGEGİL, M. Kaya (1964), *Türkçe Dil Bilgisi*, Güzel İstanbul Matbaası, Ankara.
- BİLGİN, Azmi (1996), *Nazmü'l-Hilâfiyyat Tercümesi*, TDK. Yay., Ankara.
- CAFEROĞLU, Ahmet (1993), *Eski Uygur Türkçesi Sözlüğü*, Endarun Kitabevi, İstanbul.
- _____ (1931), *Kitâb al-idrâk li-lisân al- Atrâk*, İst.
- CANPOLAT, Mustafa (1982), *Mecmû 'Atü'n-Nezâ'ir*, Ömer Bin Mezid, TDK. Yay., Ankara.
- ÇİFÇİ, Selen (2003), *Tuhfetü'l-Mü'min*, Doktora Tezi, İst.
- DELİCE, İbrahim (2003), *Hulasa Okçuluk ve Atçılık*, Kitabevi Yay., İst.
- DİLÇİN, Cem (1991), *Süheyl ü Nev-Bahar*, TDK. Yay., Ankara.
- DOĞAN, Şaban (2009), *Terceme-i Akribâdin*, Sabuncuoğlu Şerefeddin, I-II. Cilt Doktora Tezi, SAÜ.
- ECKMANN, Janos(2003), *Harezmi, Kıpçak ve Çağatay Türkçesi Üzerine Araştırmalar*,TDK., Ankara.

- ERDEM, Şükran (1973), *Kitabü Fi'l Fıkl-ı Bi'l Lisani't- Türkû Üzerine Bir Dil İncelemesi*, Basılmamış Mezuniyet Tezi, İst.
- ERDUR, Kadir (1982), *Kıssasu'l- Enbiya*, Basılmamış Mezuniyet Tezi, İst. Üni.
- ERGİN, Muharrem (2003), *Orhun Abideleri*, Boğaziçi Yay., İstanbul.
- ERGÜZEL, Mehdi (1999), *Tarih-i İbn-i Kesîr Tercümesi*, TDK. Yay., Ankara.
- ERSOYLU, Halil (1989), *Cem Sultan'ın Türkçe Divanı*, TDK. Yay., Ankara.
- GABAİN, A. Von (2003), *Eski Türkçenin Grameri*, TDK., Ankara.
- GHAFFAR, Abdul (1983), *Mirkatü'l-Luga*, Doktora Tezi, İst.
- GÖKYAY, Orhan Şaik (2006), *Dedem Korkudun Kitabı*, Kabalcı Yay., İst.
- GÜZEL, Abdurrahman (1989), *Sarayname*, Kültür Bakanlığı Yay., Ankara.
- HACIEMİNOĞLU, M. Necmettin (2000), *Kutb'un Hüsrev ü Şirini ve Dil Hususiyetleri*, TDK., Ankara.
- HENGİRMEN, Mehmet (1990), *Pend-name*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay., Ankara.
- İNAN, Abdülkadir (1953), *'XIII-XV. Yüzyılda Mısır'da Oğuz-Türkmen ve Kıpçak Lehçelerive Halis Türkçe'*, TDAY.-Belleten, Ankara.
- KARABACAK, Esra (2002), *Bergamalı Kadri Müeyessiretü'l –Ulum*, TDK. Yay., Ankara.
- KARAHAN, Leyla (1994), *Kıssa-i Yusuf*, TDK. Yay.
- KARAMANLIOĞLU, Fehmi (1989), *Gülistan Tercümesi*, TDK., Ankara.
- _____(1994), *Kıpçak Türkçesi Grameri*, TDK., Ankara.
- KORKMAZ, Zeynep (1995), *'Eski Anadolu Türkçesinin Türk Dili Tarihindeki Yeri'*, TDAY.,Ankara.
- KORKMAZ, Zeynep (1973), *Marzuban-name Tercümesi*, Ankara.
- KORKMAZ, Şenol (2008), *Yusuf u Zeliha*, Kaktüs Yayınları, İst.

KÖKTEKİN, Kâzım (2007), *Varka ve Gülşah*, TDK. Yay., Ankara.

ÖNLER, Zafer (2000), *Revnağ-ı Bustan*, TDK. Yay.

ÖZGÜR, Can (2001-2003), *Kıpçakça Yazılmış Eserlerde Türkmence (Oğuzca) Unsurları*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi, c.30, s.345-357.

_____ (1988), *Baytaratü'l Vazih*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İst. Üni.

ÖZKAN, Mustafa (1990), *Cinânî Cilâü'l-Kulûb*, İst. Üni. Fen Edebiyat Yay.

_____ (2009), *Türk Dilinin Gelişme Alanları ve Eski Anadolu Türkçesi*, Filiz Kitabevi, İstanbul.

ÖZTÜRK, Hayrettin (1982), *Müzekk'n Nüfus*, Basılmamış Yüksek Lisans tez.İst.Üni.

SÖNMEZ, Gamze (2006), *14. yy. 'da Yazılmış Mülk Suresi Çevirisi Üzerine Dil İncelemesi*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İst. Üni.

TEPELİ, Yusuf (2002), *Fazilet-name*, TDK. Yay., Ankara.

TİMURTAŞ, Faruk (1963), *Hüsrev ü Şîrîn*, İstanbul Üni. Yay.

_____ (1980), *Mevlid*, Kültür Bakanlığı Yay., İst.

_____ (1989), *Yunus Emre Divanı*, Kültür Bakanlığı Yay.

_____ (1981), *Şeyhî'nin Harnamesi*, İst. Üni. Edb. Fakültesi Yay.

TOPARLI, Recep, Sadi Çögenli, Nevzat Yanık (1999), *El-Kavânînü'l- Külliyye li-zabti'l-Lügati'l-Türkiyye*, Ankara.

TOPALOĞLU, Ahmet (1978), *15. yy. Başlarında Yapılmış Kur'an Tercümesi*, İst.

TUNA, Osman Nedim (1986), *Fonotik ve Morfoloji Ders Notları*, Malatya.

TUNÇİL, Şükran (1976), *İrşadi'l- Müllük ve's selatin*, Basılmamış Mezuniyet Tezi, İst. Üni.

TURAN, Zikr (1993)i, *Eski Anadolu Türkçesinde Ünlü Uzunlukları*, Açıksöz Yay.

Malatya.

___ (2006), *Artvin İli Yusufeli İlçesi Uşhum Köyü Ağzı*, TDK., Ankara.

TÜRK, Vahit (2009), *Bahrü'l-Hakâyık*, TDK. Yay.

UÇAR, İlhan (2009), *Hazâ Kitâb-ı Hulâsa-i Tıbb*, Cerrâh Mes'ûd, Basılmamış Doktora Tezi, SAÜ.

UĞURLU, Mustafa (1987), *Münyetü'l-Guzât*, Başbakanlık Basımevi.

YILMAZ, Kaan (2000), *Fütüvvetnâme*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, SAÜ.

YÜCE, Nuri (1993), *Mukaddimetü'l Edeb*, TDK., Ankara.

YÜKSEL, Hasan, İbrahim Delice, Hakkı Aksoyak (1996), *Eski Anadolu Türkçesine İlişkin Bir Metin İslâmînin Mesnevisi*.

KAYNAKLAR ve KAYNAK KISALTMALARI

- 14.yy.MS.** : SÖNMEZ, Gamze, *14. yy.'da Yazılmış Mülk Suresi Çevirisi Üzerine Dil İncelemesi*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İst. Üni., 2006.
- ARAT, R.Rahmeti, *Edip Ahmed B.Mahmud Yükneki Atabetü'l-Hakayık*, TDK., Ankara, 2006.
- BH.** : TÜRK, Vahit, *Bahrü'l-Hakâyık*, TDK. Yay., 2009.
- BMU.** : KARABACAK, Esra, *Bergamalı Kadri Müyessiretü'l -Ulum*, TDK. Yay., Ankara, 2002.
- BV.** : ÖZGÜR, Can, *Baytaratü'l Vazih*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İst. Üni. , 1988.
- BANGUOĞLU, Tahsin, *Türkçenin Grameri*, TDK., Ankara, 2000.
- BİLGEGİL, M. Kaya, *Türkçe Dil Bilgisi*, Güzel İstanbul Matbaası, Ankara, 1964.
- CCK.** : ÖZKAN, Mustafa, *Cinânî Cilâü'l-Kulûb*, İst. Üni. Fen Edebiyat Yay., 1990.
- CH.** : İNCE, Adnan, *Cemşid ü Hurşid*, TDK. Ankara, 2000.
- CS.** : ERSOYLU, Halil, *Cem Sultan'ın Türkçe Divanı*, TDK. Yay., Ankara, 1989.
- CAFEROĞLU, Ahmet, *Eski Uygur Türkçesi Sözlüğü*, Endarun Kitabevi, İstanbul, 1993.
- DKK.** : GÖKYAY, Orhan Şaik, *Dedem Korkudun Kitabı*, Kabcacı Yay., İst., 2006.
- EZLT.** : ATALAY, Besim, *Ettuhfet-üz-Zekiyye Fil-Lügat-it-Türkiyye*, TDK. Yay., 1945.
- ECKMANN, Janos, *Harezmi, Kıpçak ve Çağatay Türkçesi Üzerine Araştırmalar*, TDK., Ankara, 2003.
- ELK.** : TOPARLI, Recep, Sadi Çögenli, Nevzat Yanık, *El-Kavânînü'l- Külliyye li-zabti'l-Lügati'l-Türkiyye*, Ankara, 1999
- ERGİN, Muharrem, *Orhun Abideleri*, Boğaziçi Yay., İstanbul, 2003.
- FN.** : TEPELİ, Yusuf, *Fazilet-name*, TDK. Yay., Ankara, 2002.
- Füt.** : YILMAZ, Kaan, *Fütüvvetnâme*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, SAÜ.,

2006

- GT.** : KARAMANLIOĞLU, Fehmi, *Gülistan Tercümesi*, TDK., Ankara, 1989.
- GABAİN, A. Von, *Eski Türkçenin Grameri*, TDK., Ankara, 2003.
- HKHT.** : UÇAR, İlhan, *Hazâ Kitâb-ı Hulâsa-i Tıbb*, Cerrâh Mes'ûd, Basılmamış Doktora Tezi, SAÜ., 2009.
- HN.** : AYAN, Hüseyin, *Hurşîd-nâme*, Şeyhoğlu Mustafa, Atatürk Üni. Yay. , Erzurum, 1979
- HŞ.** : TİMURTAŞ, Faruk, *Hüsrev ü Şîrîn*, İstanbul Üni. Yay., 1963.
- HACIEMİNOĞLU, M. Necmettin, *Kutb'un Hüsrev ü Şirini ve Dil Hususiyetleri*, TDK., Ankara, 2000.
- HL.** : DELİCE, İbrahim, *Hulasa Okçuluk ve Atçılık*, Kitabevi Yay., İst., 2003.
- İM.** : YÜKSEL, Hasan, İbrahim Delice, Hakkı Aksoyak, *Eski Anadolu Türkçesine İlişkin Bir Metin İslâmînin Mesnevisi*, 1996.
- İMS.** : TUNÇİL, Şükran, *İrşadi'l- Müllük ve's-selatin*, Basılmamış Mezuniyet Tezi, İst. Üni., 1976.
- İNAN, Abdülkadir, *'XIII-XV. Yüzyılda Mısır'da Oğuz-Türkmen ve Kıpçak Lehçeleri ve Halis Türkçe'*, TDAY.-Belleten, Ankara, 1953.
- KE.** : ERDUR, Kadir, *Kıssasü'l- Enbiya*, Basılmamış Mezuniyet Tezi, İst. Üni., 1982.
- KFF.** : ERDEM, Şükran, *Kitabü Fi'l Fıkl-ı Bi'l Lisani't- Türkî Üzerine Bir Dil İncelemesi*, Basılmamış Mezuniyet Tezi, İst., 1973.
- KG.** : AKKUŞ, Muzaffer, *Kitâb-ı Gunya*, TDK. Yay., Ankara, 1995.
- KHŞDH.** : HACIEMİNOĞLU, Necmettin, *Kutb'un Hüsrev ü Şirini ve Dil Hususiyetleri*, Ankara, 2000.
- KİLA.** : CAFEROĞLU, Ahmet, *Kitâb al-idrâk li-lisân al- Atrâk*, İst.,1931.
- KY.** : KARAHAN, Leyla, *Kıssa-i Yusuf*, TDK. Yay., 1994.
- KARAMANLIOĞLU, Ali Fehmi, *Kıpçak Türkçesi Grameri*, TDK., Ankara, 1994.
- KORKMAZ, Zeynep, *'Eski Anadolu Türkçesinin Türk Dili Tarihindeki Yeri'*, TDAY. , Ankara.,1995.
- Kur.T.** : TOPALOĞLU, Ahmet, *15. yy. Başlarında Yapılmış Kur'an Tercümesi*, İst., 1978.
- MG.** : UĞURLU, Mustafa, *Münyetü'l-Guzât*, Başbakanlık

- Basımevi, 1987.
- MN.** : CANPOLAT, Mustafa, *Mecmû 'Ati' n-Nezâ'ir*, Ömer Bin Mezd, TDK. Yay., Ankara, 1982.
- MNfs.** : ÖZTÜRK, Hayrettin, *Müzekk'n Nüfus*, Basılmamış Yüksek Lisans tez.İst. Üni., 1982.
- Mev.** : TİMURTAŞ, Faruk, *Mevlid*, Kültür Bakanlığı Yay., İst., 1980.
- Mr.L** : GHAFFAR, Abdul, *Mirkatü'l-Luga*, Doktora Tezi, İst., 1983.
- Mr.N** : KORKMAZ, Zeynep, *Marzuban-name Tercümesi*, Ankara, 1973.
- NHT.** : BİLGİN, Azmi, *Nazmü'l-Hilâfiyyat Tercümesi*, TDK. Yay., Ankara, 1996.
- ÖZGÜR, Can, *Kıpçakça Yazılmış Eserlerde Türkmence (Oğuzca) Unsurlar*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi, 2001-2003, c.30, s.345-357.
- ÖZKAN, Mustafa, *Türk Dilinin Gelişme Alanları ve Eski Anadolu Türkçesi*, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2009.
- PN.** : HENGİRMEN, Mehmet, *Pend-name*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay., Ankara, 1990.
- RB.** : ÖNLER, Zafer, *Revna-ı Bustan*, TDK. Yay., 2000
- SN.** : DİLÇİN, Cem, *Süheyl ü Nev-Bahar*, TDK. Yay., Ankara, 1991.
- Sry.N.** : GÜZEL, Abdurrahman, *Sarayname*, Kültür Bakanlığı Yay., Anakara, 1989.
- ŞH.** : TİMURTAŞ, Faruk, *Şeyhî'nin Harnamesi*, İst. Üni. Edb. Fakültesi Yay., 1981.
- TA.** : DOĞAN, Şaban, *Terceme-i Akribâdin*, Sabuncuoğlu Şerefeddin, I-II. Cilt Doktora Tezi, SAÜ, 2009.
- TİKT.** : ERGÜZEL, Mehdi, *Tarih-i İbn-i Kesîr Tercümesi*, TDK. Yay., Ankara, 1999.
- TM.** : ARGUNŞAH, Mustafa, *Tuhfe-i Murâdî*, Muhammed b. Mahmud-ı Şirvânî, TDK.Yay., Ankara, 1999.
- TMü.** : Çiğçi, Selen, *Tuhfetü'l-Mü'min*, Doktora Tezi, İst., 2003.
- TUNA, Osman Nedim, *Fonotik ve Morfoloji Ders Notları*, Malatya, 1986.
- TURAN, Zikri, *Eski Anadolu Türkçesinde Ünlü Uzunlukları*, Açığsöz Yay. , Malatya, 1993.

- ___ *Artvin İli Yusufeli İlçesi Uşhum Köyü Ağzı*, TDK., Ankara, 2006.
- VG.** : KÖKTEKİN, Kâzım, *Varka ve Gülşah*, TDK. Yay., Ankara, 2007.
- YED.** : TİMURTAŞ, Faruk, *Yunus Emre Divanı*, Kültür Bakanlığı
Yay., 1989.
- YZ.** : KORKMAZ, Şenol, *Yusuf u Zeliha*, Kaktüs Yayınları, İst., 2008.
- YÜCE, Nuri, *Mukaddimetü'l Edeb*, TDK., Ankara, 1993.

ÖZGEÇMİŞ

14.04.1987 tarihinde Bulgaristan’da doğdu. 1989’da İstanbul’a yerleşerek eğitim hayatına da bu şehirde başlamış oldu. Halkalı’da Orhan Cemal Fersoy Lisesi’ni bitirip Sakarya Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü’nde okudu. 2008 yılında mezun olmakla birlikte yine aynı yıl Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde Yeni Türk Dili Programı’nda Yüksek Lisansına başladı. Hala bu programda bulunmakta ve tez hazırlamaktadır.